

Uradni list

Evropske unije

L 147

Slovenska izdaja

Zakonodaja

Zvezek 50

8. junij 2007

Vsebina	II Akti, sprejeti v skladu s Pogodbo ES/Pogodbo Euratom, katerih objava ni obvezna	
	ODLOČBE/SKLEPI	
	Komisija	
	2007/374/ES:	
	★ Odločba Komisije z dne 24. januarja 2007 o državni pomoči C 52/2005 (ex NN 88/2005, ex CP 101/2004) Italijanske republike za subvencioniran nakup digitalnih sprejemnikov (notificirano pod dokumentarno številko C(2006) 6634) ⁽¹⁾	1
	2007/375/ES:	
	★ Odločba Komisije z dne 7. februarja 2007 o oprostitvi plačila trošarine za mineralna olja, ki se uporabljajo kot gorivo pri proizvodnji aluminijevega oksida v regiji Gardanne, v regiji Shannon in na Sardiniji, ki se izvaja v Franciji, na Irskem in v Italiji (C 78/2001 (ex NN 22/01), C 79/2001 (ex NN 23/01), C 80/2001 (ex NN 26/01)) (notificirano pod dokumentarno številko C(2007) 286) ⁽¹⁾	29

II

(Akti, sprejeti v skladu s Pogodbo ES/Pogodbo Euratom, katerih objava ni obvezna)

ODLOČBE/SKLEPI

KOMISIJA

ODLOČBA KOMISIJE

z dne 24. januarja 2007

o državni pomoči C 52/2005 (ex NN 88/2005, ex CP 101/2004) Italijanske republike za subvencioniran nakup digitalnih sprejemnikov

(notificirano pod dokumentarno številko C(2006) 6634)

(Besedilo v italijanskem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

(2007/374/ES)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 88(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in zlasti člena 62(1)(a) Sporazuma,

po pozivu vsem zainteresiranim strankam, naj predložijo svoje pripombe v skladu z navedenimi členi ⁽¹⁾,

in ob upoštevanju teh pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

I. **POSTOPEK**

(1) Družba Centro Europa 7 s.r.l. (v nadaljevanju „Europa 7“) je 11. maja 2004 vložila pritožbo v zvezi z državno pomočjo v okviru člena 4(1) zakona št. 350 z dne 24. decembra 2003 (finančni zakon za leto 2004). Z dopisom z dne 10. februarja 2005 je pritožnik predložil dodatne informacije in pripombe, v katerem je potrdil, da je italijanska vlada refinancirala ukrep na podlagi člena 1(211) zakona št. 311/2004 (finančni zakon za leto 2005), in pozval Komisijo, naj sproži formalni postopek preiskave. Dne 3. maja 2005 je tudi družba Sky Italia s.r.l. (v nadaljevanju „Sky Italia“)

vložila pritožbo na podlagi obeh navedenih členov. Dne 22. junija 2005 je potekal sestanek med Komisijo in družbo Sky Italia. Družba Sky Italia je 31. avgusta 2005 predložila dodatne informacije glede sprememb zakona z dne 3. maja 2004 z naslovom „Predpisi in načela, ki urejajo vzpostavitev radiodifuzijskega sistema in javne radiotelevizije RAI – Radiotelevisione italiana S.p.a. in vlado pooblaščajo za izdajo konsolidiranega zakona o radiodifuziji“ (znan kot Gasparrijev zakon), ki ureja televizijski sektor v Italiji. Nazadnje, 31. oktobra 2005 je družba Sky Italia od Komisije zahtevala, naj do sprejetja odločitve italijanski vladi odredi, da opusti ukrep v skladu s členom 11(1) Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 93 Pogodbe ES ⁽²⁾.

- (2) Komisija je z dopisi z dne 13. oktobra 2004, 21. aprila 2005 in 15. julija 2005 italijansko vlado pozvala, naj predloži informacije. Informacije so bile posredovane 5. novembra 2004, 13. maja 2005 in 12. septembra 2005, po kratkem podaljšanju roka. Komisija in Italija sta se tudi sestali 6. junija 2005.
- (3) Z dopisi z dne 20. septembra 2005 in 16. novembra 2005 je Italija Komisijo obvestila o svoji nameri, da ne bo podaljšala sheme pomoči v isti obliki.

⁽¹⁾ UL C 118, 19.5.2006, str. 10.

⁽²⁾ UL L 83, 27.3.1999, str. 1. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 1791/2006 (UL L 363, 20.12.2006, atr. 1).

(4) Z dopisom z dne 21. decembra 2005 je Komisija Italijo obvestila, da bo zaradi zadevne pomoči sprožila formalni postopek preiskave iz člena 88(2) Pogodbe ES (v nadaljevanju „odločitev o sprožitvi postopka“). Odločitev Komisije o sprožitvi postopka je bila objavljena v *Uradnem listu Evropske unije* ⁽³⁾. Komisija je pozvala vse zainteresirane stranke, naj predložijo svoje pripombe k zadevnim ukrepom.

(5) Italija je pripombe k odločitvi o sprožitvi postopka predložila po podaljšanju roka z dopisom z dne 13. februarja 2006. Komisija je prejela pripombe naslednjih zainteresiranih strank: Nacionalnega združenja elektronskih in elektrotehničnih družb (ANIE) z dopisom z dne 19. junija 2006, družbe Europa 7 z dopisom z dne 19. junija 2006, Združenja evropskih satelitskih operaterjev (ESOA) z dopisom z dne 20. junija 2006, družbe Mediaset SpA z dopisom z dne 20. junija 2006, javne radiotelevizije RAI – Radiotelevisione Italiana z dopisom z dne 23. junija 2006 in družbe Sky Italia z dopisom z dne 26. junija 2006. Komisija je te pripombe z dopisom z dne 12. julija 2006 posredovala Italiji, ki nanje ni odgovorila.

II. PODROBEN OPIS POMOČI

II.A OPIS POMOČI

(6) Predmet formalnega postopka preiskave je člen 4(1) zakona št. 350/2003 (finančni zakon za leto 2004), medresorska uredba z dne 30. decembra 2003 o nepovratnih sredstvih za digitalno prizemno televizijo in širokopasovni internetni dostop v skladu s členom 4(1) in (2) zakona št. 350 z dne 24. decembra 2003, in odstavek 211 zakona št. 311/2004 (finančni zakon za leto 2005).

(7) Člen 4(1) finančnega zakona za leto 2004 predvideva javna nepovratna sredstva v višini 150 EUR za uporabnike, ki kupijo ali najamejo TV-komunikator ali sprejemnik (v nadaljevanju „sprejemnik“), ki lahko sprejema televizijske signale, ki se prenašajo z digitalno prizemno tehnologijo, in povezane interaktivne storitve, in v ta namen dodeljuje skupna proračunska sredstva v višini 110 milijonov EUR. Treba je opozoriti, da sprejemniki, ki ne sprejemajo digitalnih prizemnih signalov, niso upravičeni do nepovratnih sredstev, tudi če omogočajo sprejem in uporabo interaktivnih storitev. Zadevni člen navaja, da:

„je v letu 2004 vsak uporabnik radiodifuzijske storitve, ki je izpolnil svoje obveznosti glede plačila ustrezne naročnine za

tekoče leto in ki kupi ali najame napravo, ki omogoča sprejem, brezplačen in brez stroškov za uporabnika ali ponudnika vsebine, televizijskih signalov, ki se prenašajo z uporabo digitalne prizemne tehnologije (T-DVB/C-DVB), in povezanih interaktivnih vsebin, upravičen do javnih nepovratnih sredstev v višini 150 EUR. Nepovratna sredstva se dodelijo v okviru omejene porabe v višini 110 milijonov EUR.“

(8) Člen 4(4) določa, da se nepovratna sredstva za nakup ali najem sprejemnikov, ki uporabljajo tehnologijo C-DVB, dodelijo samo pod pogojem, da so v komercialni ponudbi uporabniku jasno navedeni ponudniki vsebin, s katerimi so se lastniki kabelske platforme dogovorili o pogojih kabelske retransmisije signala z uporabo digitalne prizemne tehnologije.

(9) Po besedah Italije se subvencija dodeli uporabnikom za nakup ali najem sprejemnika, ki omogoča sprejem nekodiranega digitalnega signala „brezplačno za uporabnika in ponudnika vsebin“. Italija tudi meni, da sprejem nekodiranega digitalnega signala pomeni sposobnost sprejemnika, da izvrši katere koli interaktivne storitve, ki jih ponuja kateri koli izdajatelj televizijskega programa. To v bistvu pomeni, da mora sprejemnik omogočati nekodirane interaktivne funkcije (tj. poleg tega, da mora biti interaktiven, mora omogočati tudi medobratovalnost). To so sprejemniki z odprtim standardom za vmesnike aplikacijskih programov (API), izmed katerih je multimedijaska domača platforma (Multimedia Home Platform – MHP) skoraj edini primer.

(10) Odstavek 211 finančnega zakona za leto 2005 je refinanciral ukrep z isto omejeno porabo v višini 110 milijonov EUR, vendar s subvencijo za sprejemnik v višini 70 EUR. Zadevna shema pomoči je prenehala veljati 1. decembra 2005.

(11) Ukrep je bil uspešen iz dveh razlogov. Baje je okoli 2 milijona italijanskih državljanov kupilo subvencioniran sprejemnik. Ta številka predstavlja 50 % vseh sprejemnikov, ki so bili prodani do konca novembra 2005. Preostalih 50 % sprejemnikov so uporabniki kupili brez subvencije, čeprav so bili sprejemniki take vrste, ki je bila upravičena do subvencije. Zaradi ekonomije obsega proizvodnje, ki je posledica večjega povpraševanja, se je tudi maloprodajna cena interaktivnih sprejemnikov znižala s 300 EUR/350 EUR na okoli 150 EUR.

⁽³⁾ Glej sprotno opombo 1.

- (12) Leta 2006 je zadevnima ukrepoma sledil podoben ukrep na podlagi člena 1(572) zakona št. 266/2005 z dne 23. decembra 2005 (finančni zakon za leto 2006). Ta ukrep predvideva subvencijo v višini 90 EUR za vsak sprejemnik, ki ga kupijo uporabniki na Sardiniji in v Dolini Aoste med 1. decembrom in 31. decembrom 2005, in subvencijo v višini 70 EUR za vsak sprejemnik⁽⁴⁾, kupljen od 1. januarja 2006.
- (13) V primerjavi z ukrepi iz obdobja 2004/2005 finančni zakon za leto 2006 neposredno povezuje subvencijo z medobratovalnostjo sprejemnikov, ne da bi vnaprej izključil neprizemne sprejemnike.
- (14) V svojem sklepu z dne 11. maja 2006 je italijanski organ, pristojen za konkurenco, AGCM, zavrnil⁽⁵⁾ pritožbo zoper člen 1(572) finančnega zakona za leto 2006. V pritožbi je bilo navedeno, da ukrep daje prednost družbam, ki so povezane z družino g. Berlusconi. Postopek je temeljil na zakonu št. 215 z dne 20. julija 2004 o navzkrižju interesov.

II.B OZADJE

II.B.1 PRITOŽNIKI

- (15) Družba Europa 7 je italijanska družba, ki ima licenco za analogno radiodifuzijo od leta 1999. Družba pa še vedno ne more delovati na trgu analogne radiodifuzije, domnevno zaradi ravnanja nacionalnih organov, ki družbi Europa 7 še vedno niso dodelili frekvenc, ki jih potrebuje za oddajanje.
- (16) Družba Sky Italia je plačljiva televizijska družba, ki oddaja prek satelita in je v lasti družbe News Corporation. Ustanovljena je bila po tem, ko je družba News Corporation leta 2003 prevzela družbi Telepiù S.p.A in Stream S.p.A, ta združitev pa je bila odobrena na podlagi določenih zavez (zadeva št. COMP/M.2876 Newscorp/Telepiù). Zaradi danih zavez se je od družbe Sky Italia zahtevalo, naj opusti izvajanje svojih prizemnih dejavnosti. Družba v Italiji ne more delovati kot prizemni omrežni operater ali operater prizemne plačljive televizije.

⁽⁴⁾ Besedilo zakona določa, da se subvencija dodeli, če se zagotovijo neposreden ter neomejen sprejem nekodiranih digitalnih vsebin in storitve in če so zagotovljene interaktivne storitve prek vmesnikov aplikacijskih programov (API), ki so odprti in priznani kot taki v skladu s standardi, objavljenimi v Uradnem listu Evropskih skupnosti na podlagi člena 18 Direktive 2002/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002.

⁽⁵⁾ Ukrep št. 15389 z dne 10. maja 2006 organa, pristojnega za konkurenco (AGCM) CI2 „Predsednik vlade – subvencije za sprejemnike za televizorje“, ki temelji na zakonu o navzkrižju interesov.

II.B.2 OKVIR

- (17) Zadevni ukrep je treba obravnavati v okviru digitalizacije radiodifuzije, ki vpliva na vse trenutno razpoložljive prenosne platforme, tj. kabelsko, satelitsko in prizemno. Digitalna videoradiodifuzija lahko poteka prek prizemnega omrežja (DVB-T), satelita (DVB-S) ali kabla (DVB-C). Glavna korist digitalizacije v primerjavi z analogno radiodifuzijo je povečana zmogljivost prenosa na vseh platformah zaradi učinkovitejše uporabe radiofrekvenčnega spektra⁽⁶⁾. To je še zlasti pomembno za prizemno televizijo zaradi omejene razpoložljivosti frekvenčnega spektra. Med letoma 2002 in 2005 je Komisija dejavno izražala svojo podporo digitalizaciji radiodifuzije in na to temo sprejela več sporočil⁽⁷⁾. Komisija je v teh sporočilih podprla tudi razširjanje tako imenovanih digitalnih tehnologij „odprtih standardov“, tj. tehnologij, ki omogočajo interaktivnost s končnimi uporabniki in medobratovalnost prek odprtega vmesnika aplikacijskih programov (API), tj. možnost, da so različni proizvajalci in uporabniki povezani prek ene same tehnologije, ki jo lahko svobodno uporabljajo vsi operaterji na trgu.

- (18) Gledanje digitalnih programov prek najpogosteje uporabljenih televizorjev zahteva uporabo sprejemnika (čeprav imajo nekateri sodobnejši televizorji že vgrajen sprejemnik). Na trgu obstajajo različni digitalni sprejemniki, ki jih je mogoče na splošno razvrstiti glede na njihove značilnosti in funkcije: (a) enostavno odkodiranje digitalnih programov bodisi na prizemni ali satelitski platformi; (b) interaktivnost (možnost pošiljanja informacij izdajateljem televizijskega programa); (c) pogojni dostop (možnost odkodiranja plačljivih televizijskih storitev); (d) medobratovalnost (možnost uporabe istih sprejemnikov za sprejem programov različnih izdajateljev televizijskega programa na isti platformi). Medobratovalnost je mogoče z lahkoto doseči s sprejetjem odprtih standardov s strani izdajateljev televizijskega programa ali z uporabo ustreznih odprtih vmesnikov v sprejemnikih. Druga možnost je, da bi medobratovalnost od imetnikov neodprtih zaščitnih tehnologij zahtevala, da se dogovorijo in dajo na razpolago potrebne tehnične specifikacije. Sprejemniki bi načeloma lahko ponujali različne kombinacije zgoraj navedenih lastnosti, v praksi pa so najbolj razširjene kategorije sprejemnikov naslednje: (a) zapperji (samo odkodirna funkcija); (b) zaščiteni sprejemniki Sky (interaktivni,

⁽⁶⁾ Glede na kakovost radiodifuzije in uporabo interaktivnosti digitalna tehnika uporablja največ okoli petino frekvence, ki je potrebna za analogni prenos istih podatkov.

⁽⁷⁾ Glej COM(2002)263 konč.: Sporočilo Komisije o e-Evropi 2005: Informacijska družba za vse, UL C 154, 29.5.2001, str. 123; COM(2003)541 konč., Sporočilo Komisije o prehodu z analogne na digitalno radiodifuzijo (od digitalnega prehoda do ukinitve analogne radiodifuzije), UL C 96, 24.4.2004, str. 17; COM(2004)541 konč., Sporočilo Komisije o interoperabilnosti digitalnih interaktivnih televizijskih storitev, UL C 123, 21.5.2005, str. 2; COM(2005)204 konč.: Sporočilo Komisije o pospeševanju prehoda z analogne na digitalno radiodifuzijo, UL C 49, 28.2.2006, str. 23.

s pogodnim dostopom, ki pa niso odprti) in (c) subvencionirani sprejemniki (interaktivni, s pogodnim dostopom in odprti).

- (19) V Italiji obstajajo štiri platforme televizijske radiodifuzije: (i) satelitska, na kateri so na razpolago glavni brezplačni kanali in kanali družbe Sky Italia, do programov katere je mogoče dostopati prek naročnine ali sporazumov „plačilo po ogledu“; (ii) prizemna herčna televizija ⁽⁸⁾, na kateri je v decembru 2005 delovalo 6 nacionalnih izdajateljev televizijskega programa, tj. RAI (brezplačni), Mediaset ⁽⁹⁾ (brezplačni in „plačilo po ogledu“), Telecom Italia Media/La 7 (brezplačni in „plačilo po ogledu“), Holland Coordinator & Service Company Italia (HCSC), ki ima v lasti družbo Prima TV/DFree, Gruppo L'Espresso in Television Broadcasting Systems (brezplačni) ⁽¹⁰⁾. Poleg tega obstaja vsaj 500 lokalnih operaterjev analogne prizemne radiodifuzije in 78 lokalnih operaterjev ⁽¹¹⁾ digitalne televizije; (iii) kabelska, na kateri deluje Fastweb (brezplačne in plačljive storitve), in (iv) X-DSL, na kateri delujeta Fastweb in Rosso Alice Telekoma Italije (brezplačne in plačljive storitve).
- (20) Sky Italia je satelitska plačljiva televizija, ki ima skoraj monopolni položaj na italijanskemu trgu za satelitsko radiodifuzijo plačljivih televizijskih programov, vendar, kot je že bilo poudarjeno, ne more delovati v Italiji kot prizemni omrežni operater ali operater prizemne plačljive televizije.
- (21) Kabel v Italiji skoraj ne obstaja, čeprav je družba Fastweb, ki ima v lasti kabelsko omrežje in je operater plačljive televizije, prisoten v nekaterih italijanskih mestih, do marca 2004 pridobila okoli 140 000 televizijskih naročnikov z uporabo optične infrastrukture in infrastrukture DSL.
- (22) Prizemni način ostaja glavni način gledanja televizije v Italiji, s tržnim deležem, ki zajema okoli 19 milijonov od skupaj 22 milijonov gospodinjstev. Glavna akterja sta operater storitev javne radiodifuzije (RAI) s tremi kanali in komercialni izdajatelj televizijskih programov Mediaset, prav tako s tremi kanali. Zadevna operaterja pokrivata približno 85 % televizijskih gledalcev v Italiji. V sklepu

z dne 11. marca 2005 je italijanski Organ za regulacijo komunikacijskega sektorja (AGCOM) analiziral televizijski trg na podlagi zakona št. 112/2004 in ugotovil, da imata zadevna operaterja skupen prevladujoč položaj na tem trgu, ⁽¹²⁾ ter jima naložil različne obveznosti ⁽¹³⁾ za ohranitev pluralizma na trgu. Poleg tega je organ AGCOM 27. junija 2006 Komisijo uradno obvestil o določitvi ustreznih trgov na trgu prizemne analogne televizije in svoji oceni pomembne tržne moči, pri čemer je ugotovil, da imata javna radiotelevizija RAI in družba Mediaset skupen prevladujoč položaj. Organ AGCOM ni predlagal nobenih ukrepov za odpravo tega položaja. Dne 27. julija 2006 je Komisija organu AGCOM poslala svoje pripombe v skladu s členom 7(3) Direktive 2002/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o skupnem regulativnem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (Okvirna direktiva) ⁽¹⁴⁾. Komisija se je na splošno strinjala s sklepi organa AGCOM, vendar je zaprosila za podrobnejšo analizo in organ AGCOM pozvala, naj jo čim prej uradno obvesti o popravnihi ukrepih. Nazadnje, Komisija trenutno obravnava pritožbo, da zakon št. 112/04, ki ureja prehod z analogne na digitalno prizemno radiodifuzijsko tehnologijo, povzroča ovire pri prihodu novih operaterjev na trga televizijskega oglaševanja in storitev radiodifuzijskega prenosa. Po pozivu Italiji, naj predloži svoje pripombe o pritožbi in pozivu Italiji ter podjetjem, na katera vplivajo ukrepi, naj predložijo informacije, je Komisija 19. julija 2006 poslala Italiji uradni opomin v zvezi s kršitvijo zgoraj navedene direktive 2002/21/ES, Direktive 2002/20/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o odobritvi elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev (Direktiva o odobritvi) ⁽¹⁵⁾ in Direktive Komisije 2002/77/ES z dne 16. septembra 2002 o konkurenci na trgih za elektronska komunikacijska omrežja in storitve ⁽¹⁶⁾. Italija je odgovorila 15. septembra 2006. Komisija je naknadno prejela izvod predloga zakona za spremembo italijanske zakonodaje o radiodifuziji za obravnavo vprašanj iz uradnega obvestila. Komisija trenutno proučuje ta predlog zakona.

- (23) Junija 2005 je bila skupna stopnja razširjenosti digitalne televizije 34,5 % gospodinjstev, s skupaj približno 7,3

⁽¹²⁾ Sklep AGCOM 136/05/CONS o ukrepih za varovanje pluralizma na podlagi zakona št. 112 z dne 3. maja 2004, Italijanski uradni list št. 35, 11.3.2005.

⁽¹³⁾ Glavne obveznosti, naložene zadevnima operaterjema, so: (a) pospešiti digitalizacijo omrežja; (b) družba RTI mora uporabljati drugega oglaševalskega licencodajalca, kot ga uporablja družba Pubitalia '80 za digitalne programe, družba Pubitalia '80 pa mora uvesti ločeno računovodstvo za prihodke iz analogne televizije in iz digitalne prizemne televizije; (c) javna radiotelevizija RAI mora oblikovati nov program za splošno javnost, ki se bo prenašal v digitalni tehnologiji.

⁽¹⁴⁾ UL L 108, 24.4.2002, str. 33.

⁽¹⁵⁾ UL L 108, 24.4.2002, str. 21.

⁽¹⁶⁾ UL L 249, 17.9.2002, str. 21.

⁽⁸⁾ Zaradi nenostavnosti se bo v nadaljevanju uporabljal samo izraz „prizemna“.

⁽⁹⁾ RTI upravlja infrastrukturo, vendar je v lasti družbe Mediaset.

⁽¹⁰⁾ Konec decembra 2005 je družba Mediaset pridobila analogne frekvence družbe Europa TV od družbe Holland Italia in načrtovala oblikovanje kanala DVB-H za mobilno televizijo. V skladu s stališčem italijanskih organov v zadevi državne pomoči C52/2005 z dne 13. maja 2005 (ref. A/33952), so bili na trgu leta 2005 prisotni operaterji RAI, RTI, TI in Prima TV.

⁽¹¹⁾ Podatki iz predloženega stališča italijanskih organov v zadevi C52/2005 z dne 13. maja 2005 (ref. A/33952).

milijona gledalcev. Ta številka vključuje gledalce digitalne prizemne, satelitske in kabelske/ADSL televizije. 10 % gospodinjstev je bilo gledalcev digitalne prizemne televizije, od tega jih je bila več kot tretjina (0,8 milijona) tudi gledalcev televizijskih vsebin „plačilo po ogledu“⁽¹⁷⁾. Ko bo ta odločba objavljena, bosta obe vrsti digitalne televizije v ponudbi, prizemna in satelitska, po pričakovanjih dosegli podobno število gledalcev (5 milijonov gledalcev satelitske in 4 milijone gledalcev digitalne prizemne televizije).

(24) Razširjenost satelitske televizije je omejena – okoli 16 % gospodinjstev (4,8 milijona) je junija 2005 imelo parabolično anteno. Okoli štiri petine teh gospodinjstev je naročenih na platformo DTH družbe Sky Italia (satelitska platforma), ki je junija 2005 imela okoli 3,3 milijona uporabnikov in po oceni 3,9 milijona naročnikov konec istega leta. Družba Sky Italia je tako tretji televizijski operater v Italiji⁽¹⁸⁾.

(25) Za boj proti piratstvu je družba Sky konec leta 2004 začela kodirati svoj signal s tako imenovano zaščiteno tehnologijo NDS. Lastnik te tehnologije za italijanski trg je odvisna družba skupine Newscorp, tj. matično podjetje družbe Sky. Tovrstna tehnologija je zaščitena in zaprta, ker v nasprotju z odprtimi navadnimi vmesniškimi sprejemniki dostop do sprejemnikov NDS zahteva zagotovitev dostopa do tehnologije ali določenih komponent sprejemnikov. Družba Sky daje svojim naročnikom v najem sprejemnike, ki uporabljajo to zaprto tehnologijo. Ko se je družba Sky odločila za prehod na tehnologijo NDS, je zamenjala vse sprejemnike svojih naročnikov.

(26) Digitalni prizemni izdajatelji televizijskega programa pa zdaj uporabljajo tako imenovano odprto tehnologijo, tj. tehnologijo, ki uporablja odprte standarde za interaktivnost. To je trenutno edina tehnologija, ki omogoča hkraten sprejem vseh kanalov DTT z enim samim sprejemnikom, s čimer posnema trenutno stanje v analognem načinu, in interaktivnost ter lastnosti pogojnega dostopa, ki omogočajo uporabo predplačilnih kartic za storitve „plačilo po ogledu“.

(27) Zadevni ukrep pomoči je namenjen sprejemnikom, ki omogočajo sprejem digitalnih prizemnih prenosov, s katerimi se zagotavljajo interaktivne storitve. Digitalni način lahko vključuje več televizijskih kanalov od analognega načina v isti frekvenci. Prednosti uporabe odprtih vmesnikov so bile pojasnjene zgoraj.

⁽¹⁷⁾ Ukrep št. 15389 z dne 10. maja 2006 organa, pristojnega za konkurenco (AGCM) CI2 „Predsednik vlade – subvencije za sprejemnike za televizorje“.

⁽¹⁸⁾ Letno poročilo AGCOM z dne 30. junija 2006.

(28) Italija je začela proces digitalizacije z zakonom št. 66/2001 z dne 20. marca 2001, ki je določal, da je treba prehod na digitalno radiodifuzijo zaključiti do decembra 2006 in izklopiti analogni način. Od konca leta 2003 so se digitalni prenosi (T-DVB) oddajali poleg analognih (tako imenovana simultana faza). Zakonski odlok št. 273 z dne 22. decembra 2005 je odložil rok za izklop na leto 2008, 30. avgusta 2006 pa je minister za komunikacije Gentiloni izjavil, da bo datum izklopa znova odložen, in sicer na 30. november 2012⁽¹⁹⁾.

(29) Do takrat lahko v skladu z zakonom št. 112/2004, ki ureja ta sektor v Italiji, samo izdajatelji televizijskega programa, ki že oddajajo z analogno tehnologijo, vložijo zahtevek za eksperimentalna digitalna dovoljenja in/ali digitalne licence. Analogni operaterji niso nikakor uradno obvezani sprostiti frekvence, ki se uporabljajo za prenose v analognem načinu po prehodu na digitalni način in ki jih ni Italija nikoli ponovno dodelila ali niso bile predmet nadzorovane prodaje. Novi operaterji lahko pridejo na trg samo, če pridobijo frekvence od operaterjev, ki so že prisotni na trgu. Do decembra 2005 so bile v Italiji podeljene licence sedmim multipleksom (frekvenčnim blokom, ki vsebujejo enega ali več programov) za digitalno prizemno radiodifuzijo. Javna radiotelevizija RAI in družba Mediaset imata dva multipleksa, družbe Telecom Italia/TV International, D-Free in Gruppo l'Espresso pa imajo vsaka po en multipleks. V skladu z italijansko regulativno ureditvijo morajo omrežni operaterji, ki imajo več kot eno digitalno licenco, omogočiti dostop do 40 % svoje pasovne širine nepovezanim ponudnikom vsebin. Leta 2006 sta Telecom Italia in mobilni operater H3G, potem ko sta pridobila infrastrukturo in licence od obstoječih regionalnih in lokalnih analognih operaterjev, vstopila na digitalni prizemni trg in začela vzpostavljati dva nova multipleksa z digitalizacijo pridobljenih omrežij.

(30) Razlika med izdajatelji televizijskega programa in omrežnimi operaterji ni tako pomembna za glavne italijanske izdajatelje televizijskega programa v prizemnem televizijskem sektorju, ker imajo javna radiotelevizija RAI ter družbe Mediaset, La7 in D-Free lastne hčerinske družbe za prizemni prenos. Opozoriti je treba, da je za televizijski trg v Italiji značilna močna vertikalna povezanost med omrežnimi operaterji in izdajatelji televizijskega programa. Obvezno pravno ločitev med obema vrstama družb je uvedel organ AGCOM s Sklepom 435/01/CONS iz leta 2001, nanaša pa se samo na digitalno televizijo. Omrežni operaterji v satelitskem televizijskem sektorju niso povezani z izdajatelji televizijskega programa.

⁽¹⁹⁾ Glej oddelek „novice“ na spletni strani italijanskega Ministrstva za komunikacije.

(31) Glede pokritosti v smislu T-DVB sta po navedbah organa AGCOM⁽²⁰⁾ v letu 2004 vsaj 2 multipleksa učinkovito pokrivala več kot 50 % prebivalstva, 3 multipleksi pa so potencialno pokrivali 60 % prebivalstva. Tržna gibanja kažejo, da se bo pokritost bistveno povečala. Po mnenju Italije bi lahko po prehodu na digitalno prizemno radiodifuzijo 85 % gospodinjstev potencialno pokrivala vsaj 2 multipleksa. Na drugi strani bi lahko satelitska radiodifuzija pokrivala skoraj 100 % prebivalstva.

(32) Glede programov se je po navedbah Italije junija 2005 na digitalnih prizemnih frekvencah brezplačno oddajalo 23 nacionalnih kanalov in okoli 250 lokalnih programov. Deset izmed teh nacionalnih kanalov se je oddajalo hkrati z analogno prizemno televizijo (hkratna analogna in digitalna radiodifuzija). Štirje kanali so bili posebej ustvarjeni za digitalno radiodifuzijo, preostali kanali pa so se oddajali hkrati s satelitskimi prenosi.

(33) Kot je že bilo navedeno, je bilo za televizijski trg nekoč značilno množično gledanje brezplačne televizije v analognem prizemnem načinu in ponudba satelitske plačljive televizije. Uvedba digitalne prizemne televizije in razvoj kableske ter internetne televizije spreminjata ta vzorec. Januarja 2005 sta na primer družbi Mediaset in Telecom Italia (prek LA7) na T-DVB uvedli plačljivo televizijsko storitev prenosa nogometnih tekem prve nogometne lige na podlagi sistema predplačilnih kartic. Hkrati je družba TF1, 49-odstotni partner izdajatelja televizijskega programa D-Free, nakazala, da bi lahko bila zainteresirana za uvedbo plačljivih kanalov na svojem multipleksu T-DVB. Plačljive televizijske storitve s sistemom predplačilnih kartic omogoča digitalna interaktivna tehnologija, vgrajena v sprejemnikih, ki jih subvencionira zadevni ukrep.

(34) Celotni prihodki iz televizijskega trga so v letu 2005 znašali 6 851 milijonov EUR, od tega jih je bilo okoli 57 % (3 885 milijonov EUR) iz naslova oglaševanja, 21 % pa iz naslova plačane licenčnine javni radioteleviziji RAI in storitev plačljive televizije (1 483 milijonov EUR oziroma 1 437 milijonov EUR). Prihodki od plačljive televizije so znašali 1 199 milijonov EUR iz naslova naročnin (26,4 % več od leta 2004) in 238 milijonov EUR iz naslova storitev „plačilo po ogledu“ (65 % več od leta 2004), izmed katerih je bil bistven delež (45 milijonov EUR) prihodek od novih storitev DTT.

⁽²⁰⁾ Glej Poročilo organa AGCOM na podlagi zakona št. 43 z dne 24. februarja 2004 o spremembi zakonskega odloka št. 352 z dne 24. decembra 2004 o nujnih ukrepih glede ureditve za dokončno odpravo prehodnega režima zakona št. 249 z dne 31. julija 1997.

II.C RAZLOGI ZA SPROŽITEV POSTOPKA

(35) V odločitvi o sprožitvi postopka je Komisija najprej ugotovila, da se zdi, da opisan ukrep izpolnjuje vsa merila iz člena 87(1) in da ga je zato mogoče šteti za državno pomoč. Razlikoval je zlasti na eni strani med prvotnimi prizemnimi izdajatelji televizijskega programa in operaterji kableskega omrežja, ki so že bili prisotni na trgu, in na drugi strani med satelitskimi operaterji in drugimi prizemnimi izdajatelji televizijskega programa, ki niso mogli delovati v zadevnem času. Komisija je ugotovila, da imajo upravičenci posredno prednost, in zainteresirane stranke pozvala, naj predlagajo načine za natančno količinsko opredelitev te prednosti.

(36) Komisija je tudi izrazila dvome o združljivosti pomoči s Pogodbo ES. Zdelo se je, da zadevni primer ni izpolnjeval pogojev niti za izjeme od splošne prepovedi pomoči iz člena 87(2) niti izjeme iz člena 87(3)(c) Pogodbe ES. Po mnenju Komisije je posebej problematično dejstvo, da je bil cilj, ki ga je želela doseči Italija, tj. razširjanje odprtih standardov za digitalno televizijo, dosežen s povzročitvijo nesorazmernega izkrivljanja konkurence in nepotrebno kršitvijo načela tehnološke nevtralnosti.

(37) Nazadnje, Komisija je sprožila formalni postopek preiskave, da bi italijanski vladi in zainteresiranim strankam omogočila, da predložijo svoje pripombe o njeni začasni oceni opisanega ukrepa in ji zagotovijo vse ustrezne informacije.

III. PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANK

(38) Na splošno sta Italija in družba Mediaset v svojih pripombah trdili, da ukrep ni pomoč in da bi, če bi bil pomoč, bil združljiv. Javna radiotelevizija RAI je trdila, da je morala delovati v okviru omejitev, ki ji jih nalagajo njene pravne obveznosti, in da zato ni mogla imeti koristi od zadevnega ukrepa. Pritožniki in združenje ESOA pa so nasprotno trdili, da je ukrep nezakonita pomoč.

III.A PRIPOMBE ITALIJE, DRUŽBE MEDIASET IN JAVNE RADIOTELEVIZIJE RAI

(39) Prvič, Italija in družba Mediaset se sklicujeta na sklep organa AGCOM⁽²¹⁾, ki je zavrnil pritožbo zoper člen 1 (572) finančnega zakona za leto 2006, tj. zoper ukrep, ki nadomešča zadevni ukrep. Pritožnik je trdil, da člen 1(572) finančnega zakona za leto 2006 daje prednost sprejemnikom, ki jih distribuirajo družbe, povezane z družino

⁽²¹⁾ Sklep št. 21263/06 z dne 11. maja 2006.

g. Berlusconi. Postopek je temeljil na zakonu o navzkrižju interesov, ki vključuje člane vlade ⁽²²⁾.

- (40) V pripombah Italije, ki so bolj neposredno povezane z vsebino odločitve o sprožitvi postopka, je navedeno, da ukrep ni pomoč, ker (a) upravičencem ne daje prednosti in (b) ker izkrivljanje konkurence ne obstaja. Tudi če bi ukrep bil pomoč, bi bil združljiv na podlagi izjem iz členov 87(2)(a) in 87(3)(b), (c) in (d) Pogodbe ES. Italija se strinja, da ne obstaja pomoč proizvajalcem sprejemnikov ter da je treba omrežne operaterje in izdajatelje televizijskega programa obravnavati enakopravno. Družba Mediaset obravnava podobna vprašanja, čeprav včasih uporablja različne argumente.

III.A.1 UKREP NI POMOČ

III.A.1.1 *Selektivna prednost ni ugotovljena*

- (41) Italija trdi, da ne obstaja razumna gotovost, da so morali upravičenci kriti stroške, ki jih subvencionira država z zadevnim ukrepom, ker ne obstajajo dokazi, da so upravičenci uporabnikom subvencionirali nakup sprejemnikov. Italija trdi, da v nasprotju s sodbo Sodišča v zadevi Nizozemska proti Komisiji ⁽²³⁾ upravičenci niso imeli niti gospodarske spodbude za subvencioniranje uporabnikov, ker (a) so prvotni operaterji na trgu in niso zainteresirani za zaključek prehoda na digitalno radiodifuzijo, ker se bodo srečali z večjo konkurenco, saj bodo imeli uporabniki z digitalno tehnologijo dostop do veliko več konkurentov; (b) je bila velikost trga „plačilo po ogledu“ premajhna, da bi nadomestila morebitno tovrstno izgubo in ne more biti edini razlog za subvencioniranje uporabniškega nakupa sprejemnikov glede na delež prihodkov iz naslova storitev „plačilo po ogledu“ v letih 2004 in 2005; (c) rok, določen za izklop, ni bil dovolj izvedljiv glede na to, da izklop ne bi bil mogoč brez določene množice uporabnikov.

- (42) Poleg tega bi bilo nemogoče opredeliti znesek javnih sredstev, ki so bila prenesena tem upravičencem. V zadevi državne pomoči C-25/2004, ki je bila predmet Odločbe 2006/513/ES ⁽²⁴⁾, je Komisija izključila družbo T-System iz upravičencev, ker ni bilo mogoče potrditi obstoja in zneska prenesenih sredstev v njeno korist.

⁽²²⁾ Zakon št. 215 z dne 20. julija 2004.

⁽²³⁾ Sodba z dne 13. junija 2002 v zadevi C-382/99 [2002] Recueil I-5163.

⁽²⁴⁾ Glej Odločbo Komisije 2006/513/ES z dne 9. novembra 2005 o državni pomoči C 25/2004: Financiranje uvedbe digitalne prizemne televizije DVB-T v Berlin-Brandenburgu v Nemčiji, objavljeno v UL L 200, 22.7.2006, str. 14.

- (43) Drugič, družba Mediaset trdi, da prizemni izdajatelji televizijskega programa in satelitski izdajatelji televizijskega programa niso primerljive družbe, saj se od operaterjev DTT zahteva le, da dosežejo digitalizacijo in spodbujajo prehod v postopnih fazah (s hkratnim prenosom in izklopom), zato so prizemni izdajatelji televizijskega programa predmet posebnih obveznosti javnih služb zaradi zagotavljanja razpoložljivosti prizemne radiodifuzije po celi Italiji in uporabe odprtih tehnologij. Po mnenju družbe Mediaset je bil namen subvencijske sheme olajšati prehod z analogne na digitalno radiodifuzijo in spodbujati razvoj odprtih standardov v okviru, v katerem je bil določen zakonski rok za obvezen prehod z analogne na digitalno radiodifuzijo, tako imenovani digitalni prehod, ki je naložil posebne obremenjujoče stroške operaterjem DTT (strošek infrastrukture je bil za družbo Mediaset zelo visok). Poleg tega družba Mediaset v nasprotju z navedbami iz odločitve o sprožitvi postopka trdi, da ne obstaja nobena zaščita zoper prihod novih konkurentov na trg prek pridobitve radiodifuzijske infrastrukture (družba Mediaset navaja primer družbe H3G, ki je prišla na trg z nakupom lokalnega izdajatelja televizijskega programa) in da novim operaterjem ni bilo treba kriti stroškov hkratnega prenosa.

- (44) Javna radiotelevizija RAI podobno trdi, da stališče Komisije ne upošteva obveznosti, ki jih ima RAI kot javni izdajatelj televizijskega programa, kar bi izničilo domnevne prednosti. To pa zato, ker (i) lahko javna radiotelevizija RAI (glede na to, da je javna družba) izvede prehod le, če je stopnja razširjenosti DTT enaka stopnji analogne televizije in ker (ii) je javna radiotelevizija RAI morala izbrati svoje naložbe v sektorju DTT v skladu s svojimi pravnimi obveznostmi in ne glede na tržna merila, saj je morala do 1. januarja 2005 imeti dva multipleksa, ki pokrivata vsaj 70 % prebivalstva za namene hitre digitalizacije, pri čemer so ji pomagale subvencije za sprejemnike. Celotni stroški so znašali 150 milijonov EUR. Glede na časovni okvir prehoda, dejstvo, da javna radiotelevizija RAI prenaša samo brezplačne programe, zelo majhno število gledalcev in ne vključitev stroškov digitalizacije v letno licenčnino za leta 2004, 2005 in 2006 so edini stroški, ki jih krije javna radiotelevizija RAI, tehnološki stroški (frekvence in infrastruktura), to so stroški, ki bi jih morala javna radiotelevizija RAI kriti brez zadevne subvencije, medtem ko pospeševanje digitalizacije ni zagotovilo dodatnih prihodkov.

III.A.1.2 *Izkrivljanje konkurence*

(45) Prvič, Italija trdi, da prizemni in satelitski operaterji ne tekmujejo na istem trgu plačljive televizije, saj pokrivajo različne tržne segmente, in sicer brezplačne in plačljive televizijske programe. Poleg tega so se ponudbe „plačilo po ogledu“ začele šele v drugi polovici leta 2005. Ločitev zadevnih dveh trgov velja tudi za omrežne operaterje, kot je potrdil organ AGCOM v enem izmed svojih sklepov⁽²⁵⁾ v skladu s sklepom RAI/Rami d'azienda⁽²⁶⁾ in raziskavo televizijskega sektorja, ki jo je izvedel organ, pristojen za konkurenco⁽²⁷⁾.

(46) Poleg tega ima strošek sprejemnikov le zanemarljiv vpliv na izbiro uporabnikov med dvema različnima platformama. Dejstvo, da so se v prvi polovici leta 2005 naročnine družbe Sky povečale za 7,4 %, potrjuje, da ni bilo izkrivljanja konkurence.

(47) Podobne argumente je izpostavila družba Mediaset, ki trdi, da ukrep ni selektiven, ker je pomoč dodeljena uporabnikom, in da selektivnost izhaja iz poslovne izbire družbe Sky, da bo uporabljala tehnologijo NDS. To je tisto, kar povzroča diskriminacijo in družbi Sky omogoča zaračunavanje naročnine za nadomestitev stroška sprejemnikov. Če želijo, lahko vsi operaterji uporabljajo tehnologijo, ki jim bo dala pravico do zadevnih subvencij.

III.A.2 ZDRUŽLJIVOST

(48) Italija je na splošno poudarila, da Komisija priznava korist medobratovalnosti in da je razlog, da so bili satelitski sprejemniki izključeni iz ugodnosti ta, da niso v času uvedbe ukrepa pomoči obstajali nobeni satelitski sprejemniki, ki so omogočali medobratovalnost. Poleg tega družba Sky po sprejetju finančnega zakona za leto 2006, ki je vključeval satelitske sprejemnike, ni spremenila značilnosti svojega sprejemnika, da bi imela korist od subvencije.

⁽²⁵⁾ Sklep št. 163/06/CONS, Odobritev programa ukrepov za spodbujanje racionalne uporabe frekvenc za radiodifuzijske storitve zaradi prehoda na digitalno radiodifuzijo. Objavljen na spletni strani AGCOM dne 29. marca 2006.

⁽²⁶⁾ Ukrep 13137, zadeva št. C/6161 z dne 29. aprila 2004 – RAI/Rami d'azienda.

⁽²⁷⁾ Raziskava št. 23, ki se je začela s sklepom št. 12056 z dne 29. maja in zaključila s sklepom št. 13770 z dne 16. novembra 2004.

III.A.2.1 *Člen 87(2)(a) Pogodbe ES*

(49) Italija trdi, da je številka organa AGCOM o 50 % gospodinjstev s sprejemnikom do konca leta 2006 ali 2008, ki jo navaja Komisija v točki 55 odločitve o sprožitvi postopka,⁽²⁸⁾ nizka, zlasti glede na to, da je namen spodbujati dražje interaktivne sprejemnike. Znižanje cene zaradi ekonomije obsega, ki je posledica subvencij, bi pomenilo, da bi si lahko tudi revna gospodinjstva kupila sprejemnik.

III.A.2.2 *Člen 87(3)(b) Pogodbe ES*

(50) Ukrep bi pospeševal projekt skupnega evropskega interesa, to je prehod na digitalno tehnologijo, ki je del nadnacionalnega programa, ki ga podpirajo različne države članice v skladu z obstoječo sodno prakso (C-62/87 in C-72/87, odstavek 22). Izključitev satelitskih sprejemnikov je pojasnjena v splošni pripombi zgoraj.

III.A.2.3 *Člen 87(3)(c) Pogodbe ES*III.A.2.3.a *Dobro zasnovana pomoč**Težava z usklajevanjem*

(51) Obstoje zakonskega roka še ne zadošča za zagotovitev izklopa, razen če se ne spodbudi povpraševanje. Uporabniki ne bodo pripravljene narediti prehoda, saj prvotni prizemni izdajatelji televizijskega programa niso zainteresirani za subvencioniranje nakupa sprejemnika uporabnikom v razmerah, kjer večina uporabnikov uporablja analogno prizemno televizijo.

Subvencioniranje uporabnikov

(52) Subvencioniranje uporabnikov za digitalne prizemne storitve je upravičeno, saj v nasprotju s satelitsko televizijo, ki od uporabnikov zahteva nakup satelitskih krožnikov in plačilo za storitve plačljive televizije, nimajo dodatnih stroškov za gledanje brezplačnih programov. V primeru kabla je Italija kljub dodatnim stroškom upravičila subvencije za sprejemnike, ker ti stroški niso neposredno

⁽²⁸⁾ Komisija je v točki 55 odločitve o sprožitvi postopka navajala raziskavo, ki jo je izvedel organ AGCOM o razpoložljivosti cenovno ugodnih sprejemnikov na trgu. Organ AGCOM je sklenil, da je vpliv nakupa sprejemnika na povprečen prihodek gospodinjstva z javno subvencijo ali brez nje majhen in da tržna gibanja kažejo, da bi tudi brez pomoči več kot 50 % gospodinjstev imelo sprejemnik do leta 2006 v najboljšem možnem primeru in do začetka leta 2008 v najslabšem možnem primeru.

povezani s televizijskimi storitvami in ker je Italija na splošno želela spodbuditi razvoj širokopasovnosti.

Naraščajoča konkurenca med platformami

- (53) Italija se ne strinja s Komisijo, da zadevni ukrepi vplivajo na konkurenco med platformami, temveč meni, da bo nova digitalna platforma v končni fazi povečala konkurenco med različnimi segmenti televizijskega trga v korist uporabnikov.

Zunanji učinki

- (54) Argument Komisije, da prvotni operaterji že prejemajo nadomestilo za prehod, saj digitalna tehnologija omogoča večjo zmogljivost prenosa ob nižjih stroških prenosa, ne upošteva dejanskih stroškov/koristi prehoda, ker morajo prvotni omrežni operaterji, ki imajo več kot eno digitalno licenco, omogočiti dostop do 40 % svoje pasovne širine ponudnikom vsebin, s katerimi niso lastniško povezani.

- (55) Glavni upravičenci prehoda (novi operaterji) se razlikujejo od tistih, ki krijejo stroške prehoda (uporabniki in zlasti prvotni operaterji). Prvotni operaterji ne prejmejo nadomestila za večjo konkurenco v obliki znižanja stroškov in zato nimajo nobenih spodbud za prehod. Če dejansko obstaja kakšna prednost, bi bilo to pravzaprav treba šteti kot nadomestilo za stroške, ki so jih imeli prvotni operaterji. Družba Mediaset je izpostavila isti argument.

- (56) Družba Mediaset poleg tega trdi, da ji zgolj zavezovanje prizemnih operaterjev, da poleg drugih stroškov, povezanih s preходом, krijejo stroške sprejemnikov, ne bi omogočilo dosege zadostnega pokritja in bi tako drugim družbam omogočilo parazitiranje (free riding), saj bi uporabniki lahko uporabljali sprejemnike odprte tehnologije za gledanje konkurenčnih kanalov.

Spodbujanje inovativnosti

- (57) Ko se je začel ukrep izvrševati, je bila interaktivnost satelitskih sprejemnikov zelo omejena zaradi uporabe zaščitene tehnologije brez odprtih standardov vmesnikov aplikacijskih programov (API-jev). Italija poudarja, da do zdaj na trgu še niso obstajali medobratovalni satelitski sprejemniki, niti po spremembah Finančnega zakona za leto 2006. Potrebo po spodbujanju razpoložljivosti interaktivnih storitev je poudarila tudi družba Mediaset.

III.A.2.3.b **Preprečevanje nepotrebne izkrivljanja konkurence**

- (58) Italija je poudarila, da se televizijski trg „plačilo po ogledu“ razlikuje od satelitskega trga, ker proizvoda nista enaka. V vsakem primeru zadevna pomoč pomaga novim operaterjem vstopati na trg plačljive televizije, kar bi moralo uporabnikom prinesiti večje koristi.
- (59) Družba Mediaset trdi, da ni bilo nobenega nepotrebne izkrivljanja konkurence, ker (i) je diskriminacija preprosto rezultat poslovnih izbir družbe Sky; (ii) prizemna televizija prenaša lokalne kanale, medtem ko 80 % lokalnih programov ne prenaša satelitska televizija, ker prihodki lokalnih kanalov ne zadostujejo za kritje stroškov prenosa (satelitska radiodifuzija ni primerljiva z brezplačno radiodifuzijo), in (iii) obstaja tržna nepopolnost samo glede sprejemnikov DTT in ne satelitskih sprejemnikov. To je zato, ker satelitska radiodifuzija temelji na sistemu naročnin in lahko nadomesti stroške zagotavljanja sprejemnikov lastnim strankam in ker se družba Sky kot monopolist ne spopada s problemom parazitiranja.

III.A.2.4 **Člen 87(3)(d) Pogodbe ES**

- (60) V Odločbi 2006/513/ES⁽²⁹⁾ je Komisija navedla, da pomoč ni bila združljiva na podlagi člena 87(3)(d) Pogodbe ES, saj ni bila povezana z določeno kulturno vsebino niti ni bila omejena na majhne lokalne izdajatelje, ki drugače ne bi bili prisotni na prizemni platformi. V Italiji je veliko prizemnih lokalnih izdajateljev televizijskega programa, ki oddajajo jasno opredeljen kulturni proizvod, ki ga želi Italija zaščititi. Glede na to, da satelitska radiodifuzija ni primerna za zagotavljanje lokalnih storitev, s čimer se strinjajo tudi strokovnjaki, ki delajo za Komisijo, satelitski sprejemniki ne morejo biti upravičeni do subvencije.

III.A.3 VRAČILO

- (61) Komisija ne sme naložiti vračila pomoči, če je to v nasprotju s splošnim načelom prava Skupnosti. To drži, če je že od začetka jasno, da je vračilo nemogoče⁽³⁰⁾. V zadevnem primeru je nemogoče opredeliti, kateri izdajatelj televizijskega programa je imel koristi od prenosa državnih sredstev in koliko koristi je imel, zato Komisija ne sme zahtevati vračila pomoči. Italija prav tako trdi, da izdajatelji televizijskega programa niso mogli nasprotovati subvenciji, tako da je upravičenci niso mogli zavrniti, tudi če so ravnali skrbno. Komisija je tovrstnemu utemeljevanju sledila v Odločbi 2006/513/ES⁽³¹⁾.

⁽²⁹⁾ Nav., glej sprotno opombo 24.

⁽³⁰⁾ Zadeva C-75/97 *Belgija proti Komisiji* [1999] Recueil I-3671.

⁽³¹⁾ Nav., glej sprotno opombo 24.

III.B PRIPOMBE DRUŽBE SKY ITALIA, ZDRUŽENJA ESOA
IN DRUŽBE EUROPA7

- (62) Družba Sky Italia, združenje ESOA in družba Europa7 se strinjajo s Komisijo, da je ukrep pomoč za operaterje DTT. Poleg tega ne spodbijajo predhodnega sklepa, da ukrep ni pomoč za proizvajalce sprejemnikov. Zlasti zadevna pritožnika ne nasprotujeta temu sklepu, čeprav je družba Sky Italia v svojih pritožbah navedla ravno nasprotno.
- (63.) Družba Sky Italia se v svoji analizi osredotoča na domnevne pozitivne učinke v korist operaterjev DTT, predvsem družb Mediaset in Telecom Italia. Glede na navedbe družbe Sky je Komisija v času združitve Telepiù/Newscorp navedla različne ovire za prihod in razširitev operaterjev DTT, ki so zahtevale popravne ukrepe⁽³²⁾. V nasprotju z domnevami Komisije so zaradi subvencij novi operaterji, ki so bili dejansko prvotni operaterji na analognem televizijskem trgu, povzročili hitro širitev DTT.
- (64) Zadevne subvencije so družbama Mediaset in Telecom Italia zagotovile trikratno prednost: prvič, ker je dostop do sprejemnikov DTT in izdajateljev televizijskega programa DTT komplementaren, je znižana cena sprejemnikov pripeljala do večjega povpraševanja po sprejemnikih in izdajateljih televizijskega programa – dejansko je mogoče samo pričakovati, da bodo izdajatelji televizijskega programa DTT namestili bazo za svojo platformo, kot je to naredila družba Sky in imela stroške, ki jih še ni dobila povrnjene – subvencije pa so pomagale operaterjem DTT, da prepričajo uporabnike, naj preidejo na njihovo novo televizijsko ponudbo. Ukrep je prav tako pomagal rešiti težavo parazitiranja z vzpostavitvijo baze strank.
- (65) Drugič, glede na študijo, ki jo je izvedla Global Equity Division pri Deutsche Bank⁽³³⁾, bi subvencije družbi Mediaset omogočile vstop na trg plačljive televizije ob nizkem tveganju in nizkih stroških. Subvencije so družbama Mediaset in Telecom Italia znižale stroške financiranja: (a) neposredno, saj bi morale družbe DTT, če bi hotele doseči isti učinek, kot je bil dosežen s subvencijami, vložiti 100 milijonov EUR, tj. polovico celotnega stroška naložbe v infrastrukturo, ki ga je imela družba Mediaset do januarja 2005, in (b) posredno, ker so odpravile negotovost glede uspeha prehoda na digitalno radiodifuzijo.
- (66) Nazadnje, glede na „dvojnost“ trga tudi široka baza uporabnikov, ki omogoča privlačno vsebino ob znižani ceni, zagotavlja prednost na oglaševalskem trgu.
- (67) Družba Sky trdi, da so te prednosti selektivne, saj je bila komercialna svoboda družbe Sky omejena, ker je bila njena stopnja rasti nizka, kar je posledično pomenilo povečanje njenih stroškov kapitala. Družba Sky je predložila številke v podporo argumenta, da je povečanje prodaje sprejemnikov DTT, prodaje, ki jo je subvencionirala država, negativno vplivalo na prodajo njenega paketa Premium Sports.
- (68) Družba Europa7 podobno trdi, da je obstajala prednost za izdajatelje televizijskega programa in druge operaterje v sektorju DTT. Družba Europa7 navaja organ AGCM, ki je potrdil, da je imel ukrep naslednje učinke na trg: polovica sprejemnikov je bila kupljena z uporabo subvencije; v prvi polovici leta 2005 se je razširjenost DTT podvojila zaradi plačljive televizije DDT, medtem ko je plačljiva satelitska televizija narasla samo za eno odstotno točko.
- (69) Prednost je selektivna, saj subvencija ni dala prednosti dostopu na trg družbe Europa7, ki ji še niso bile dodeljene prenosne frekvence, temveč je preprosto dovolila družbi Mediaset in javni radioteleviziji RAI, da zasičita povpraševanje in naložbe ter razširita svojo tržno moč na digitalno televizijo.
- (70) Drugič, družba Europa7 trdi, da ne obstajajo razlogi splošnega interesa, ki upravičujejo ukrep, ker (i) so spodbude za uporabnike za nakup sprejemnikov DTT povezane z dostopom do komercialnih dejavnosti; (ii) je bil prehod že odložen in (iii) čeprav je ukrep naklonjen konkurenčnosti v smislu, da omejuje tržno moč družbe Sky, pa vseeno pomaga prvotnim oligopolnim operaterjem na analognem televizijskem trgu, ki so jim bile dodeljene licence.
- (71) Nazadnje, družba Europa7 poudarja, da je vračilo logična posledica ukinitve pomoči in da težave pri količinski opredelitvi pomoči ne upravičujejo njenega nevrčila. Če bi se izkazalo, da je nemogoče količinsko opredeliti znesek pomoči, bi lahko Italija plačala odškodnino konkurentom.

⁽³²⁾ Glavne ovire so bile: a) regulativni okvir, ki bi ponudnikom DTT omogočal, da začnejo delovati šele z letom 2007; b) zahteva po nadgradnji prenosnih omrežij ob velikih stroških; c) višji stroški prenosa za DTT kot za satelit; d) potreba po dajanju velikega števila sprejemnikov DTT na trg; e) potreba zakonodajnih organov, da spremenijo režim, ki se uporablja za nacionalne frekvence za izvajanje hkratnega prenosa, in (f) tveganje, da signal DTT morda ne bo pokrival bistvenega deleža prebivalstva.

⁽³³⁾ „Mediaset, the beautiful game“ (Mediaset, čudovita igra), 18. januar 2005.

(72) Združenje ESOA trdi, da je bila satelitska platforma postavljena v slabši položaj, čeprav je v boljšem položaju glede uporabe frekvenčnega spektra za televizijsko radio-difuzijo, in da so satelitski operaterji krili vse stroške uvedbe digitalnega prenosa. Združenje ESOA zato meni, da so zadevne subvencije, ki v končni fazi dajejo prednost DTT, nezakonita pomoč, nesorazmerna s tržno nepopolnostjo, ki naj bi jo odpravljala.

III.C PRIPOMBE ZDRUŽENJA ANIE

(73) Združenje ANIE ni imelo posebnih pripomb o zadevnem ukrepu, vendar pa je predložilo besedilo pritožbe, ki jo je poslalo organu AGCM zoper družbo Sky Italia zaradi zlorabe prevladujočega položaja. Organ AGCM še ni sprejel nobene odločitve.

(74) Določeni proizvajalci sprejemnikov so domnevno od družbe Sky zahtevali, naj izda licence za določene vidike tehnologije NDS za kodiranje satelitskih signalov, ki jih ima družba Sky v izključni lasti in uporabi v Italiji. Te licence so bistvene za proizvodnjo sprejemnikov s tako imenovanim „skupnim vmesnikom“, tj. ki lahko odkodira prizemne in satelitske digitalne signale, če se uporablja tehnologija NDS.

(75) Leta 2005 je družba Sky začela kodirati svoj signal izključno s sistemom NDS. Lastnik te tehnologije za italijanski trg je odvisna družba skupine Newscorp, tj. matičnega podjetja družbe Sky. Po navedbah družbe Sky je namen tega prehoda na NDS boj proti piratstvu. Tovrstna tehnologija je zaščitena in zaprta, ker v nasprotju z običajnimi vmesniškimi sprejemniki dostop do sprejemnikov NDS zahteva zagotovitev dostopa do tehnologije ali določenih komponent sprejemnikov.

(76) Družba Sky daje svojim naročnikom v najem sprejemnike, ki vključujejo to zaprto tehnologijo. Ko se je družba Sky odločila za prehod na tehnologijo NDS, je zamenjala vse sprejemnike svojih naročnikov.

(77) Družba Sky noče deliti svoje tehnologije s proizvajalci običajnih vmesniških sprejemnikov zato, ker dokončna ureditev ne bi bila dovolj varna pred piratstvom. Združenje ANIE meni, da so trditve družbe Sky o možnem piratstvu neutemeljene in da je razlog za njeno uporabo zaščitene sprejemnikov ohranitev njenega monopolnega položaja na

trgu plačljive televizije. Združenje ANIE trdi, da lahko družba Sky zaradi te izbire ujame svoje stranke in tudi omeji tržne možnosti za proizvajalce sprejemnikov ter posledično ovira tehnološki razvoj v tem sektorju ⁽³⁴⁾.

III.D ODGOVOR ITALIJE

(78) Italija ni predložila pripomb na stališča tretjih strank.

IV. PRAVNA OCENA

IV.A OCENA DRŽAVNE POMOČI NA PODLAGI ČLENA 87(1) POGODBE ES

(79) Komisija je proučila, ali je mogoče zadevni ukrep označiti za državno pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe ES, ki določa naslednje pogoje za obstoj državne pomoči. Prvič, obstajati mora ukrep države ali ukrep prek državnih sredstev. Drugič, prejemu mora dati selektivno gospodarsko prednost. Tretjič, izkrivljati mora konkurenco ali pa mora obstajati možnost za to. Četrto, ukrep mora prizadeti trgovino med državami članicami.

IV.A.1 DRŽAVNA SREDSTVA

(80) Zadevni ukrep je vključen v finančni zakon iz let 2004 in 2005 in se financira iz državnega proračuna. Zato ga je mogoče jasno pripisati državi, vključuje pa uporabo državnih sredstev, kot je že navedeno v odločitvi o sprožitvi postopka. Komisija zato potrjuje svojo predhodno oceno, da je to merilo za državna sredstva izpolnjeno. Niti Italija niti tretje stranke niso oporekale tej ugotovitvi.

IV.A.2 GOSPODARSKA PREDNOST

(81) V odločitvi o sprožitvi postopka je Komisija trdila, da tudi če so neposredni upravičenci subvencije končni uporabniki, lahko ukrep posredno koristi (i) izdajateljem televizijskega programa, ki delujejo na digitalnih prizemnih in kabljskih platformah; (ii) operaterjem omrežij, ki prenašajo signal, in (iii) proizvajalcem sprejemnikov.

(82) V odločitvi o sprožitvi postopka je Komisija ugotovila, da posredna prednost lahko spada na področje uporabe člena 87(1) Pogodbe ES, in se v zvezi s tem sklicevala na

⁽³⁴⁾ Združenje ANIE trdi, da ravnanje družbe Sky ovira tehnološki razvoj, saj ne omogoča razvoja sprejemnikov, ki uporabljajo različne sisteme pogojnega dostopa ali druge možnosti, kot so na primer tiste, ki jih ponujajo odprti sprejemniki. Družba Sky zlasti ovira tehnološki razvoj sodobnejših navadnih prizemnih in satelitskih sprejemnikov.

sodno prakso⁽³⁵⁾. Glede izdajateljev televizijskega programa, ki uporabljajo tehnologijo T-DVB/C-DVB, je Komisija menila, da zadevni ukrep pomaga tem izdajateljem televizijskega programa pri oblikovanju in razvoju njihovega gledalstva tako, da jih razbremeni stroška, ki bi ga običajno krili, če bi želeli razvijati svoje digitalno gledalstvo na isti način, ter zmanjša stroške, ki bi jih običajno morali kriti izdajatelji televizijskega programa, ki hkrati oddajajo v analogni in digitalni tehniki. V zvezi z omrežnimi operaterji je prednost morebitno povečanje povpraševanja, ki ga lahko povzročijo izdajatelji televizijskega programa z uporabo „privilegirane“ platforme. Nazadnje, Komisija je po priznanju, da selektivne prednosti ni mogoče z lahkoto izmeriti, pozvala vse stranke, naj predložijo pripombe o možni količinski opredelitvi ali metodologiji za ocenitev prednosti, ki so jo imeli različni posredni upravičenci ukrepa.

- (83) Po prejetju pripomb zainteresiranih strank Komisija iz spodaj navedenih razlogov še vedno meni, da ukrep daje selektivno prednost prizemnim in kabelskim operaterjem plačljive televizije.

Izdajatelji televizijskega programa

- (84) Pri izdajateljih televizijskega programa ta prednost v glavnem vključuje možnost razvoja gledalstva, zlasti za razvijajoče se dejavnosti „plačilo po ogledu“. Brez ukrepa se digitalno gledalstvo ne bi razvilo v istem tempu, razen če bi izdajatelji televizijskega programa sami financirali stroške sprejema svojih morebitnih gledalcev. Razvoj gledalstva je bistven del poslovanja za družbe, ki ponujajo storitve plačljive televizije, ali izdajatelje televizijskega programa, ki želijo razvijati svoje storitve plačljive televizije, saj je število uporabnikov bistveno za proizvodnjo prihodkov in določanje nizkih cen za ponudbe „plačilo po ogledu“. To je razvidno tudi iz stroškov, ki nastanejo satelitskim operaterjem pri izgradnji te baze strank in dodatnih stroškov, ki jih krijejo za vzdrževanje te baze po tem, ko preidejo na digitalno tehnologijo⁽³⁶⁾. Eden od pritožnikov, družba Sky Italia, na primer trdi, da je svojim naročnikom zagotovila brezplačen sprejemnik in satelitski krožnik.
- (85) Pri tem je treba tudi dodati, da je bil glavni učinek ukrepa znižanje cene sprejemnikov, ki ponujajo interaktivnost, in jo bolj uskladiti s ceno sprejemnikov „zapper“. Vrsta sprejemnika, ki se subvencionira s tem ukrepom, strankam

omogoča, da izkoristijo standardno brezplačno ponudbo kanalov, ki so trenutno na voljo v analogni tehniki, in ponudbo plačljive televizije ter interaktivnih storitev cele vrste izdajateljev televizijskih programov in ponudnikov vsebin. Interaktivne storitve lahko vključujejo storitve e-vlade, ki so dostopne prek „pametne kartice“⁽³⁷⁾. Subvencija tako strankam omogoča, da uživajo precej širšo ponudbo po isti ceni v primerjavi s prej razpoložljivim, precej enostavnejšim sprejemnikom, ki je omogočal dostop do manjšega števila storitev.

- (86) V skladu s tem je ukrep ustvaril spodbudo za uporabnike za prehod iz analognega na digitalni prizemni način. Od tega so imeli korist izdajatelji televizijskega programa, zlasti v zvezi s storitvami, ki niso bile na voljo v analogni tehniki. Z drugimi besedami, vladna subvencija je izdajateljem televizijskega programa T-DVB omogočila, da se izognejo strošku poslovne prakse (subvencioniranja sprejemnikov), ki je zelo razširjena na trgu in pomaga pri razvoju gledalstva.

- (87) Dokument Deutsche Bank⁽³⁸⁾, ki investitorjem prikazuje možnosti dobička iz nakupa delnic družbe Mediaset, posredno potrjuje pomen tega argumenta. Oddelek za raziskave Deutsche Bank v dokumentu dokaže, da lahko družba Mediaset zaradi svojega posebnega položaja, ugodnih tržnih pogojev, svoje tržne strategije in subvencij uporabnikom razvije DTT na način, ki zagotavlja majhno tveganje in nizke stroške pri vstopu na trg plačljive televizije.

- (88) Druga prednost za prvotne prizemne operaterje je, da jim ukrep omogoča utrditi njihovo zgodnjo prisotnost na digitalni prizemni platformi v smislu krepitev ugleda blagovne znamke in ohranitve strank. Ta prednost se nanaša na nove storitve, zlasti storitve plačljive televizije, ki se ponujajo na digitalni platformi. Zadevni ukrep lahko zato okrepi učinke veljavne zakonodaje, tj. dejstva, da glavni izdajatelji televizijskega programa nadzorujejo omrežne operaterje in da je mogoče digitalno licenco pridobiti le v povezavi z obstoječo analogno licenco. Prvotni operaterji lahko z lahkoto preoblikujejo svoje analogne licence v digitalne, medtem ko morajo novi operaterji kupiti analogne licence na trgu, preden lahko začnejo digitalni prenos. Časovno prikrajšanost, ki jo utrpijo novi operaterji,

⁽³⁵⁾ Zadeva C-382/99 *Nizozemska proti Komisiji* [2002] Recueil I-5163 in zadeva C-156/98 *Nemčija proti Komisiji* [2000] Recueil I-6857, odstavki 24–28.

⁽³⁶⁾ To ne drži v primeru Italije. Po analogiji Urad za pošteno trgovino v točki 371 svoje preiskave o družbi BSKyB (CA98/20/2002) opisuje pomen pridobitve strank za družbo BSKyB.

⁽³⁷⁾ Tukaj omenjena „pametna kartica“ je naprava, ki lahko prepozna uporabnika in omogoča izvajanje spletnih transakcij.

⁽³⁸⁾ „Mediaset, the beautiful game“ (Mediaset, čudovita igra), nav. (glej sprotno opombo 33).

lahko še dodatno otežijo ukrepi, kot je zadevni ukrep, ki povečujejo gledalstvo prvotnih operaterjev.

kar je pri posrednih upravičencih potrdilo tudi Sodišče v svoji sodbi v zadevi Nemčija proti Komisiji ⁽⁴⁰⁾.

(89) Zgornji argumenti ne veljajo za storitve, ki se že zagotavljajo na analogni platformi in jih uporabniki že poznajo. Poleg tega ni verjetno, da je zgodnji prehod na digitalno platformo bistveno povečal skupno število gledalcev (analognih in digitalnih) za te programe/storitve.

(93) Komisija se prav tako ne strinja z drugimi argumenti, ki so jih predstavile Italija in druge stranke, da ne obstaja nobena prednost. Prvič, Komisija se ne strinja z argumentom Italije, da prednost ne obstaja, ker je nemogoče opredeliti znesek državnih sredstev, ki je bil prenesen upravičencem. V Odločbi 2006/513/ES ⁽⁴¹⁾, ki jo navaja Italija, Komisija ni zanikala obstoja posredne prednosti v korist določenih upravičencev (omrežnih operaterjev) in jih je zgolj izključila iz obveznosti vračila, ker ni bilo mogoče ugotoviti, ali je prišlo do prenosa državnih sredstev.

(90) Argumenti, ki sta jih izpostavili Italija in družba Mediaset, da ne obstaja prednost, saj upravičenci ne bi subvencionirali nakupa sprejemnikov uporabnikom brez državne subvencije, niso prepričljivi. Če uporabniki ne bi bili pripravljene kupiti odprtih sprejemnikov brez zadevnih subvencij ali če bi bil trg storitev „plačilo po ogledu“ premajhen, je učinek dodelitve subvencije prav oblikovanje baze uporabnikov za prizemne izdajatelje televizijskega programa, ki se sicer ne bi razvili. Če prizemni izdajatelji televizijskega programa ne bi subvencionirali medobratovalnih sprejemnikov, edinih sprejemnikov, ki trenutno omogočajo plačljivo televizijo prek sistema „plačilo po ogledu“ na podlagi predplačilnih kartic, zaradi strahu pred parazitiranjem drugih izdajateljev televizijskega programa, bi to zadržalo uvedbo storitev plačljive televizije. Ukrep je zato prizemnim izdajateljem televizijskega programa pomagal premagati ta zunanji dejavnik in ustvariti poslovno priložnost.

(94) Komisija se prav tako ne strinja z argumenti, ki sta jih predstavili družba Mediaset in javna radiotelevizija RAI, ki trdita, da prizemni izdajatelji televizijskega programa in satelitski izdajatelji televizijskega programa niso v primerljivem položaju, ker morajo prizemni operaterji doseči signalizacijo v zakonskem roku in kriti stroške hkratnega prenosa, zato zadevni ukrep ne zagotavlja selektivne prednosti.

(91) Poleg tega se Komisija ne strinja, da sta pripravljenost ali interes upravičencev za posnemanje učinkov pomoči, celo brez pomoči, ustrezni merili za odločanje, ali ukrep daje prednost. V zadevnem primeru je dejansko prednost za prizemne izdajatelje televizijskega programa le rezultat nekega učinka tega ukrepa. Ko je ukrep vzpostavljen, je obnašanje upravičencev usmerjeno le k povečevanju dobička v tako ustvarjenem položaju z dosego širitve njihove poslovne dejavnosti, ki je ne bi bilo mogoče doseči brez subvencije. Poleg tega to jasno drži v tem primeru, saj je bilo glede na letno poročilo organa AGCOM ⁽³⁹⁾ povečanje prihodkov iz naslova ponudb plačljive televizije v letu 2005, zlasti za digitalno prizemno „plačilo po ogledu“, zelo visoko, čeprav je bilo v absolutnem merilu še vedno nizko.

(95) Glavni razlog za naložitev digitalizacije prizemnim operaterjem je, da prizemni prenos zasede zelo velik del frekvenčnega spektra ⁽⁴²⁾. Velika količina frekvence, ki je potrebna za analogni prenos, je v bistvu ustvarila tehnično oviro za vstop novih konkurentov na trg prizemnega prenosa, kar je pripomoglo k ohranitvi duopola javne radiotelevizije RAI in družbe Mediaset. Ta intenzivna uporaba omejenega vira, frekvenčnega spektra, s strani prizemnih operaterjev utemeljuje razliko v zvezi z obveznostmi, ki so jim bile naložene v primerjavi z operaterji na drugih platformah. Izdajatelji televizijskega programa nimajo pravice uporabljati frekvence, od nacionalnih regulativnih organov pa pričakujejo, da dodeljujejo in razporejajo radijske frekvence na podlagi objektivnih,

(92) V skladu z uveljavljeno sodno prakso so učinki ukrepa odločilni in pomembni za opredelitev obstoja prednosti,

⁽⁴⁰⁾ Zadeva C-156/98 nav. (glej sprotno opombo 35). V tem primeru posredni upravičenec verjetno ne bi deloval brez državnega ukrepanja: upravičenci so podjetja, v katera vlagajo investitorji, ki dobijo fiskalno ugodnost, možno pa je, da obstajajo primeri, v katerih taka podjetja sploh ne delujejo, da bi dobila ugodnost. Kot Sodišče pojasni v odstavkih 25 do 28 svoje sodbe, je ukrep pomoč, če je ugodnost, ki je posredno dana podjetjem, posledica dejstva, da se država članica odpove davčnim prihodkom, ki bi jih običajno prejela, ker je ta odpoved investitorjem omogočila, da kupijo kapitalski delež v teh podjetjih pod ugodnejšimi pogoji. Dejstvo, da investitorji sprejemajo samostojne odločitve, ne pomeni, da je bila povezava med davčno licenco in ugodnostjo, dano zadevnim podjetjem, odpravljena, saj je v ekonomskem smislu sprememba tržnih pogojev, ki povzročijo ugodnost, posledica izgube davčnih prihodkov javnih organov.

⁽⁴¹⁾ Nav. (glej sprotno opombo 24).

⁽⁴²⁾ Kot je že bilo pojasnjeno v točki 9 zgoraj, digitalni prenos učinkoviteje uporablja radiofrekvenčni spekter.

⁽³⁹⁾ Letno poročilo AGCOM, 30. junij 2006.

preglednih, nediskriminatornih in sorazmernih meril⁽⁴³⁾. Nazadnje, ukrep ni zasnovan tako, da je sorazmeren s stroški prehoda. Prvič, Komisiji se ne zdi, da ni mogoče z lahkoto zasnovati subvencije za porabnike tako, da je sorazmerna s stroški, ki jih mogoče imajo družbe v procesu prehoda. Drugič, dokazno breme o sorazmernosti ukrepa nosi država članica. Italija pa ni predložila niti jasne ocene stroškov prehoda niti ni natančno navedla sorazmernost koristi, ki so jih imeli izdajatelji televizijskega programa od ukrepa.

Omrežni operaterji

- (96) Ker radiodifuzija zahteva uporabo storitev prenosa, ki jih zagotavljajo omrežni operaterji, bi lahko razvoj digitalne prizemne televizije dal posredno prednost tudi omrežnim operaterjem. Lahko bi rekli, da je pripravljenost izdajatelja televizijskega programa, da plača za storitve prenosa med drugim odvisna od dodatnega prihodka, ki ga lahko doseže s svojo prisotnostjo na posebni platformi, kar je spet odvisno od števila gledalcev, ki so prisotni na tej platformi. Ker ukrep vpliva na število uporabnikov za storitve digitalne prizemne televizije, lahko obstaja tudi posreden pozitiven vpliv na omrežne operaterje.
- (97) Ni pa mogoče z gotovostjo trditi, da je ukrep že vplival na izbiro izdajateljev televizijskega programa glede njihove prisotnosti na različnih prenosnih platformah, niti s številkami opredeliti ceno, ki bi jo bili izdajatelji televizijskega programa pripravljani plačati, če pomoči ne bi bilo. Poleg tega lastniške povezave med izdajatelji televizijskega programa in omrežnimi operaterji na digitalni prizemni platformi pomenijo, da je razlikovanje med tema dvema vrstama upravičencev manj pomembno, s čimer se strinja tudi Italija. Če bi bil zadevni ukrep večkrat ponovljen in če bi stalno dajal prednost prehodu sedanjih analognih gledalcev na digitalno prizemno platformo, bi toliko vplival na velikost gledalstva na različnih platformah, da bi vplival tudi na izbiro izdajateljev televizijskega programa v zvezi z njihovo prisotnostjo na določeni platformi. Zato bi morebitna ponovitev ukrepa dala operaterjem digitalnega prizemnega omrežja prednost pred satelitskimi omrežnimi operaterji.
- (98) Nazadnje, obstajajo omrežni operaterji, ki ne le prodajajo storitve prenosa izdajateljem televizijskega programa, temveč neposredno tržijo zagotavljanje televizijskih storitev javnosti. To na primer drži pri kablenskem operaterju Fastweb, ki ponuja „storitve trojček“⁽⁴⁴⁾ in je tudi ponudnik plačljive televizije. V tem primeru ima omrežni operater

podobno prednost, kot jo imajo izdajatelji televizijskega programa, kot je bilo opisano v točkah 84–88.

Proizvajalci sprejemnikov

- (99) Kot je že bilo poudarjeno v odločitvi o sprožitvi postopka, je posredna prednost za proizvajalce sprejemnikov možnost prodaje več sprejemnikov, kot bi jih prodali, če ukrepa ne bi bilo. Učinek subvencije je v bistvu narediti sprejemnike, ki so predmet ukrepa, cenejše za uporabnike. Tako lahko proizvajalci bodisi povečajo svojo prodajo brez znižanja cene proizvoda ali zvišajo ceno, ne da bi izgubili stranke.

IV.A.3 SELEKTIVNOST

- (100) Prednost, ki jo ukrep zagotavlja prizemnim izdajateljem televizijskega programa in kablenskimi operaterjem plačljive televizije, je selektivna. Vsi izdajatelji televizijskega programa ne morejo imeti posredne koristi od ukrepa. Obstajajo izdajatelji televizijskega programa, ki so prisotni le na satelitski platformi in ne bodo mogli imeti koristi od večjega števila gledalcev digitalne televizije, ki je posledica subvencije.

- (101) Obstajala bo tudi selektivna prednost za proizvodni sektor sprejemnikov.

IV.A.4 IZKRIVLJANJE KONKURENCE

(102) Izdajatelji televizijskega programa

- (103) V odločitvi o sprožitvi postopka je Komisija menila, da prednost za izdajatelje televizijskega programa in operaterje prizemnih omrežij škoduje izdajateljem televizijskega programa, ki uporabljajo različne tehnološke platforme, ali izdajateljem televizijskega programa, ki trenutno ne morejo prenašati.

- (104) Radiodifuzija DTT ne tekmuje samo z drugimi brezplačnimi analognimi ponudbami, temveč tudi s plačljivo televizijo: pomoč omogoča operaterjem T-DVB in C-DVB, da vstopijo na trge plačljive televizije z nižjimi stroški in tekmujejo z obstoječimi operaterji (kot je na primer družba Sky Italia). To potrjujejo sklepi poročila organa AGCOM⁽⁴⁵⁾, v skladu s katerimi je subvencija odločilna pri razvoju gledalstva izdajateljev televizijskega programa, ki uporabljajo tehnologijo T-DVB, in preiskava organa AGCM, ki poudarja pomen načela tehnološke nevtralnosti⁽⁴⁶⁾.

⁽⁴⁵⁾ Glej točko 88(d) poročila AGCOM, nav. (glej sprotno opombo 20).

⁽⁴⁶⁾ Italijanski organ, pristojen za konkurenco: Zaključek preiskave za ugotavljanje dejstev o prodaji televizijskih reklam, Rim, 6. decembra 2004.

⁽⁴³⁾ Glej člen 9 Direktive 2002/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o skupnem regulativnem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (Okvirna direktiva).

⁽⁴⁴⁾ „Storitve trojček“ je trženjski izraz za skupno zagotavljanje hitrih internetnih, telefonskih in televizijskih storitev prek širokopasovne povezave.

- (105) Po prejetju pripomb Italije in zainteresiranih strank Komisija še vedno meni, da lahko selektivne prednosti, ki jih zagotavlja subvencija, izkrivljajo konkurenco. Prvič, argumenti, da prizemni in satelitski operaterji ne tekmujejo na istem trgu plačljive televizije in da ima strošek sprejemnika le neznaten vpliv na izbiro uporabnika med dvema različnima platformama, so sporni. Zato je treba ugotovitev, ki izhaja iz teh argumentov, tj. da ukrep ne izkrivlja konkurence, zavrniti.
- (106) Za uporabo člena 87(1) Pogodbe ES zadostuje možnost, da pomoč lahko izkrivlja konkurenco z dajanjem selektivne prednosti. Tudi če digitalna prizemna ponudba plačljive televizije trenutno ni primerljiva s ponudbo plačljive televizije, ki je na voljo prek satelita, bodisi v smislu vrste storitve („plačilo po ogledu“ v primerjavi z mesečnimi naročninami) ali v smislu gospodarske velikosti (satelitska televizija je imela skoraj 95 % vseh prihodkov iz naslova naročnin v letu 2005), obstaja med tema dvema ponudbama določena stopnja zamenljivosti. Ko bo digitalna prizemna platforma uspešno vzpostavila in uveljavila storitve plačljive televizije, tudi zaradi subvencioniranih sprejemnikov, bo lahko tekmovala s podobnimi storitvami, ki se zagotavljajo na alternativnih platformah.
- (107) To potrjujejo dogodki v drugih državah članicah. V Združenem kraljestvu je na primer v zgoraj navedeni preiskavi družbe BSKyB Urad za pošteno trgovino (Office of Fair Trading) ugotovil, da je prenos nogometnih tekem Football Association Premier League v živo edini pomemben trg na vseh televizijskih platform. Zato je jasno, da je glede na stanje razvoja trgov plačljive televizije televizijska ponudba na digitalni prizemni platformi lahko konkurenčna ponudbi na satelitski platformi.
- (108) Poleg tega so bile subvencije dodeljene v kritičnem času, tj. ko se morajo številni gledalci analogne prizemne televizije soočiti s prehodom na digitalno televizijo in imajo na izbiro naložbo v opremo za sprejem satelitskih ali prizemnih prenosov. Z znižanjem stroška naložbe v opremo za prizemno televizijo (sprejemnik) subvencije jasno vplivajo na to izbiro. Zaradi stroškov prehoda med platformami, ko je izbira narejena, imajo lahko subvencije dokaj dolg učinek izkrivljanja.
- (109) Prav tako je treba opozoriti, da je organ AGCM v ukrepu⁽⁴⁷⁾, v katerem je ocenil obstoj možnega navzkrižja interesov za odločitev, ali je subvencija za zadevne sprejemnike povzročila navzkrižje interesov v korist družb, ki jih ima v lasti predsednik vlade, proučil
- trg plačljive televizije in ni poudaril tržne ločitve med prizemno in satelitsko televizijo. V točki 52 je navedel, da je mogoče družbe Mediaset, Telecom Italia, Sky in Fastweb šteti za morebitne konkurente na trgu plačljive televizije kljub različnim vrstam ponudbe plačljive televizije.
- (110) Argument, ki sta ga navedli Italija in družba Mediaset, da sta selektivna narava in učinek izkrivljanja konkurence posledica poslovne izbire družbe Sky, da uporablja tehnologijo NDS, je prav tako nesprejemljiv, saj je besedilo zakonodaje iz ukrepa izključilo satelitske sprejemnike, tudi če so satelitski operaterji hoteli uporabljati sprejemnike z ustrezno odprto tehnologijo. Prav tako ni pomembno, da po spremembah finančnega zakona za leto 2006, ki so omogočile subvencioniranje vseh „medobratovalnih“ sprejemnikov ne glede na platformo, družba Sky Italia ni zamenjala sprejemnikov zaprte tehnologije s sprejemniki, ki bi lahko bili subvencionirani. Ta strategija bi lahko bila dejansko odvisna od številnih dejavnikov, kot so predhodne naložbe družbe ali odločitev, da se počaka na odločitev Komisije o združljivosti tega novega ukrepa.
- (111) Posredna potrditev, da dostop do trga plačljive televizije z znižanimi stroški izkrivlja konkurenco, je bila podana v raziskavi, ki jo je izvedla Deutsche Bank (str. 18 in naslednje) in v kateri so analizirani finančni scenariji za družbo Mediaset, ki so posledica prenašanja nogometnih tekem na plačljivi televiziji kot dejavnika za uporabnike, ki ga družba Sky Italia ne bi pridobila, kar vpliva na stopnjo rasti plačljive televizije DTH. Poleg tega številke, ki jih je predložila družba Sky Italia z namenom, da pokaže, da na stopnjo rasti naročnikov družbe Sky Italia vpliva prodaja subvencioniranih sprejemnikov, prav tako podpirajo stališče o obstoju določene stopnje konkurence na trgu plačljive televizije.

Omrežni operaterji

- (112) Izkrivljanje konkurence ne nastaja samo na ravni izdajateljev televizijskega programa, temveč tudi na ravni omrežnih operaterjev. Decembra 2005 je bilo v Italiji okoli 4,8 milijona satelitskih televizijskih gledalcev, vendar samo 3,5 milijona naročnikov družbe Sky. Preostalih 1,3 milijona gledalcev je bilo tako zainteresiranih za brezplačno ponudbo, ki je na razpolago na satelitski platformi. To nakazuje, da je za uporabnike brezplačna satelitska radio-difuzija alternativa digitalni prizemni in kabelski televiziji in lahko prav tako služi namenu olajšanja prehoda na digitalno televizijo. Z izločitvijo satelitske platforme iz

⁽⁴⁷⁾ Nav. (glej sprotno opombo 5).

zadevnih subvencij in s selektivnim usmerjanjem subvencij na digitalne prizemne in kabelske sprejemnike lahko ukrep usmeri gledalce k izdajateljem televizijskega programa, ki uporabljajo prizemne in kabelske omrežne operaterje, ne pa satelitske operaterje.

IV.A.5 VPLIV NA TRGOVINO MED DRŽAVAMI ČLANI-CAMI

(113) Trgi radiodifuzijskih in omrežnih storitev so odprti za mednarodno konkurenco. S selektivnim dajanjem prednosti določenim izdajateljem televizijskega programa ali omrežnim operaterjem se izkrivlja konkurenca v škodo gospodarskih subjektov, ki lahko prihajajo iz drugih držav članic. V zvezi s tem so zelo jasni primeri satelitskih operaterjev ali primer enega od pritožnikov, družbe Sky TV. Zadevni ukrep zato daje prednost določenim družbam glede na konkurente na skupnem trgu.

(114) Ugotovitve Komisije, da izkrivljanje konkurence med izdajatelji televizijskega programa in med omrežnimi operaterji lahko vpliva na trgovino med državami članicami, ni izpodbijala nobena od zainteresiranih strank. Komisija zato potrjuje ugotovitev iz odločitve o sprožitvi postopka, da ukrep vpliva na trgovino med državami članicami.

IV.A.6 SKLEPNA UGOTOVITEV

(115) Če povzamemo, čeprav imajo glavni upravičenci samo posredno korist od navedenega ukrepa, Komisija meni, da ukrep pomeni državno pomoč za operaterje plačljive televizije, ki uporabljajo tehnologijo T-DVB, ki jim omogoča predvsem oblikovanje baze strank in tako zagotavljanje novih storitev ter vstop na trg plačljive televizije ob nizkih stroških. To velja tudi za kabelske operaterje, ki zagotavljajo storitve plačljive televizije in so zato operaterji plačljive televizije.

(116) Komisija meni, da je zadevni ukrep posredna pomoč, ker je bil glavni učinek sheme pomoči zagotovitev posredne prednosti navedenim upravičencem, čeprav niso bili neposredno povezani z družbami, ki proizvajajo subvencionirani izdelek.

(117) Obstoj državne pomoči v zadevnem primeru ne postavlja pod vprašaj morebitna uporaba sodbe Altmark⁽⁴⁸⁾ v zvezi z morebitnim nadomestilom za stroške javnih storitev. Izpolnjeno ni nobeno izmed štirih meril (določitev in dodelitev storitve splošnega gospodarskega interesa, vnaprejšnja določitev parametrov za nadomestilo, nobeno preveliko nadomestilo in izbira sposobnega ponudnika

prek oddaje javnega naročila ali ocene neto dodatnih stroškov povprečnega dobro vodenega podjetja).

(118) Pripombe javne radiotelevizije RAI, da ukrep ni pomoč za javno radiotelevizijo RAI, ker je morala posebej vlagati v digitalno televizijo zaradi svojega mandata javne službe, zato ni mogoče sprejeti.

(119) Glede digitalnih prizemnih omrežnih operaterjev Komisija kljub mnenju, da je zadevni ukrep morda izkrivil konkurenco v njihovo korist, ne more z razumno gotovostjo trditi, da je prednost že obstajala v obdobju uporabe ukrepa. Komisija zato ugotavlja, da ti operaterji niso upravičenci državne pomoči na podlagi člena 87(1) Pogodbe ES.

(120) Nazadnje, Komisija opozarja, da je v odločitvi o sprožitvi postopka poleg izdajateljev televizijskega programa in omrežnih operaterjev opredelila tretjo kategorijo možnih posrednih upravičencev ukrepa, in sicer proizvajalce sprejemnikov.

(121) V odločitvi o sprožitvi postopka je Komisija dvomila, da je ukrep pomoč za proizvajalce sprejemnikov, saj se subvencija dodeli sprejemnikom, ki imajo vgrajen standard MHP, tj. odprt vmesnik aplikacijskega programa (API), ki je prosto na voljo vsem proizvajalcem. Pomoč je usmerjena na uporabnike, ki lahko izbirajo med vsemi sprejemniki proizvajalcev; zato se zdi, da pomoč ni selektivno dala prednosti nobeni vrsti proizvajalcev sprejemnikov na podlagi kraja proizvodnje. Prav tako se zdi, da ni bilo nobenih proizvajalcev, ki so se specializirali za proizvodnjo subvencioniranih sprejemnikov in ki bi lahko imeli prednost pred proizvajalci drugih modelov. Poleg tega se zdi, da proizvajalci sprejemnikov niso tekmovali z operaterji v drugih sektorjih, ki niso mogli imeti koristi od ukrepa. Nazadnje, zdi se, da proučevani ukrep niti prek svojega namena niti prek splošne strukture ni skušal ustvariti prednosti za proizvajalce sprejemnikov.

(122) Komisija na drugi strani ugotavlja, da imajo proizvajalci sprejemnikov korist od sektorske prednosti, ki je drugi gospodarski sektorji nimajo in ki povzroča izkrivljanje pri razporejanju virov v gospodarstvu. Čeprav nobena od pripomb, prejetih v okviru odločitve o sprožitvi postopka, ne omenja obstoja pomoči za proizvajalce sprejemnikov, Komisija meni, da ni mogoče v celoti izključiti obstoja izkrivljanja konkurence na njihovi ravni.

(123) Komisija prav tako meni, da v tej zadevi ni treba določiti, ali je ukrep pomoč za proizvajalce sprejemnikov v smislu člena 87(1) Pogodbe ES. Posreden vpliv ukrepa v smislu

⁽⁴⁸⁾ Sodba z dne 24. julija 2003 v zadevi C-280/00 *Altmark Trans GmbH* [2003] Recueil I-7747, odstavki 88–94.

povečanja prodaje sprejemnikov je prisoten v vsaki pobudi, ki jo bodo javni organi sprejeli v korist razvoja digitalne televizije, celo v najbolj tehnološko nevtralni. Kot je pojasnjeno v oddelku IV.B spodaj, če bi pomoč proizvajalcem sprejemnikov obstajala, bi jo Komisija štela za nezdržljivo na podlagi člena 87(3)(c) Pogodbe ES.

IV.B OCENA ZDRUŽLJIVOSTI

(124) V odločitvi o sprožitvi postopka je Komisija izrazila dvome, ali je zadevni ukrep ukrep pomoči, združljiv z enotnim trgovim na podlagi člena 87(2)(a), člena 86(2) in člena 87(3)(c), potem ko je izključila uporabo treh izjem iz člena 87 Pogodbe ES za obravnavan primer. Italija in družba Mediaset sta v svojih pripombah predstavili argumente, s katerimi nasprotujeta ugovorom Komisije iz odločitve o sprožitvi postopka in trdita, da je ukrep združljiv na podlagi člena 87(2)(a) in člena 87(3)(c), Italija pa je poudarila, da se po njenem mnenju izjeme iz člena 87(3)(b) in člena 87(3)(d) v zadevnem primeru uporabljajo. Po prejetju pripomb Italije in zainteresiranih strank Komisija še vedno meni, da zadevna pomoč ni združljiva s skupnim trgovim iz razlogov, navedenih v nadaljevanju te odločbe.

IV.B.1 ČLEN 87(2)(A)

(125) V odločitvi o sprožitvi postopka je Komisija trdila, da je treba izraz „socialni značaj“ razlagati v ožjem smislu in da se zato v skladu s prakso Komisije ta izraz nanaša na pomoč, ki rešuje potrebe najrevnejših slojev prebivalstva, ter se sklicevala na primer iz oddelka III.3 Smernic o državni pomoči v letalskem sektorju ⁽⁴⁹⁾, po katerem mora pomoč s socialnim značajem načeloma zajemati samo posebne kategorije potnikov. Komisija je trdila, da v primeru tega ukrepa zakon ne vsebuje nobenega sklicevanja na socialni ali ekonomski položaj upravičenca. Sklicevala se je na raziskavo organa AGCOM o razpoložljivosti sprejemnikov po sprejemljivi ceni na trgu, iz katere je bilo mogoče razbrati, da celotno prebivalstvo ne potrebuje pomoči za prehod na digitalno televizijo – tržno gibanje je bilo tako, da bi v najboljšem možnem primeru več kot 50 % gospodinjstev imelo sprejemnik do leta 2006 in v najslabšem možnem primeru do začetka leta 2008 ⁽⁵⁰⁾.

(126) Argument Italije, da je številka 50 % gospodinjstev s sprejemnikom do konca leta 2006 ali 2008, ki jo navaja organ AGCOM, nizka glede na višji strošek medobratovalnih sprejemnikov, ne spremeni ocene Komisije, saj Italija ni predstavila nobenega argumenta v dokaz, da je pomoč zasnovana samo za skupine prebivalstva, ki jo potrebujejo, niti da celotno prebivalstvo potrebuje to pomoč.

(127) Komisija podobno iz dveh razlogov ne more sprejeti argumenta, da bi ukrep imel posreden vpliv na revna gospodinjstva zaradi ekonomije obsega, ki jo povzroči znižanje cen. Prvič, izjeme od splošnega pravila nezdržljivosti pomoči s skupnim trgovim je treba razlagati v ožjem smislu. Isto velja za pojem pomoči socialnega značaja, ki jo je treba razlagati kot pomoč samo in neposredno za prikrajšane dele prebivalstva. Drugič, sprejeti argument, ki ga predlaga Italija, bi bilo enako kot sprejeti argument, da ima pomoč, dana celotnemu prebivalstvu, socialni značaj, saj bi pomagala tudi skupinam prebivalstva, ki pomoč potrebujejo. Sprejeti tak pristop bi pomenilo sprejemati, da je vsa posredna pomoč, zagotovljena prek uporabnikov ali investitorjev, združljiva pomoč, s čimer bi se izognili omejevalni naravi izjem od splošne prepovedi državne pomoči.

(128) Skratka, zdi se, da ukrep nima socialnega značaja in da izjeme na podlagi člena 87(2)(a) Pogodbe ES ni mogoče uporabljati.

IV.B.2 ČLEN 87(3)(B) POGODBE ES

(129) V odločitvi o sprožitvi postopka je Komisija menila, da se izjema iz člena 87(3)(b) ni uporabljala za zadevno pomoč. Vendar pa Italija v svojih stališčih trdi, da je treba glede na to, da je prehod projekt skupnega evropskega interesa v okviru nadnacionalnega programa, ki ga podpirajo različne države članice, oprostitev iz člena 87(b)(3) uporabljati v skladu s sodbo Sodišča Evropskih skupnosti v zadevi *Exécutif régional wallon in SA Glaverbel* proti Komisiji ⁽⁵¹⁾.

⁽⁴⁹⁾ UL C 350 1994, str. 5. Glej oddelek III.3.

⁽⁵⁰⁾ Glej poročilo AGCOM, nav., točke 50 do 56.

⁽⁵¹⁾ Sodba z dne 8. marca 1988 v združenih zadevah C 62/87 in C 72/87 *Exécutif régional wallon in SA Glaverbel* proti Komisiji [1988] Recueil I-1573.

(130) V teh dveh zadevah je Valonska regionalna vlada podprla Glaverbel, družbo, ki se ukvarja z naložbami na visokotehnoloških področjih, kot so razvoj tankoplastnih fotona-petostnih celic, ki je bil del Evropskega programa za raziskave in razvoj informacijskih tehnologij (ESPRIT). Na tej podlagi je Valonska regionalna vlada izjavila, da je pomoč združljiva v skladu z izjemo iz člena 87(3)(b). Program ESPRIT je ustanovila Evropska skupnost. Sodišče je trdilo, da je Komisija uporabila svojo diskrecijsko pravico o zadevi in da stranke niso dokazale, da je ukrep prispeval k projektu skupnega evropskega interesa.

(131) Komisija v tem primeru meni, da ukrepi, ki jih je sprejela Italija za spodbujanje prodaje sprejemnikov, ne izpolnjujejo pogojev za izjemo iz člena 87(3)(b). Ukrep je individualna pobuda države članice, ki, kot je pojasnjeno v nadaljevanju te odločbe, povzroča nepotrebno izkrivljanje konkurence. Ni ga mogoče šteti za del dobro opredeljenega projekta, ki je bil dogovorjen ali usklajen z drugimi državami članicami tako, da izključuje škodljive učinke na trgovino in konkurenco ter zagotavlja skupni evropski interes. Glede pripombe Italije, da obstaja interes Skupnosti za zaključek prehoda in da vse več držav članic podpira tak cilj, bo ta argument obravnavan v naslednjem oddelku, v katerem se razpravlja o možnih razlogih za združljivost na podlagi člena 87(3)(c).

IV.B.3 ČLEN 87(3)(C) POGODBE ES

(132) V odločitvi o sprožitvi postopka je Komisija navedla, da ni prepričana, da je pomoč izdajateljem televizijskega programa mogoče šteti za združljivo na podlagi člena 87(3)(c) Pogodbe ES. Komisija vztraja pri tem mnenju tudi po tem, ko je prejela pripombe zainteresiranih strank.

(133) Da bi bila pomoč združljiva na podlagi člena 87(3)(c), mora uresničevati cilj skupnega interesa na potreben in sorazmeren način. Ukrep je treba oceniti predvsem glede na naslednja vprašanja:

(a) ali je ukrep pomoči namenjen natančno opredeljenemu cilju skupnega interesa?

(b) ali je pomoč dobro oblikovana za doseg cilja skupnega interesa, tj. ali je predlagana pomoč usmerjena v tržno nepopolnost ali drug cilj? Zlasti:

(i) ali je ukrep pomoči ustrezen instrument, tj. ali obstajajo drugi primernejši instrumenti?

(ii) ali obstaja spodbujevalni učinek, tj. ali pomoč spreminja obnašanje podjetij?

(iii) ali je ukrep pomoči sorazmeren, tj. ali bi bila lahko enaka sprememba obnašanja dosežena z manj pomoči?

(c) ali sta izkrivljanje konkurence in vpliv na trgovino omejena, tako da je splošno ravnovesje pozitivno?

IV.B.3.1 Cilj skupnega interesa

(134) V odločitvi o sprožitvi postopka je Komisija trdila, da ima digitalni prehod velike prednosti, in sicer učinkovitejšo uporabo frekvenčnega spektra in večje možnosti prenosa, ki vodijo k novim in kakovostnejšim storitvam ter širši izbiri uporabnikov. V skladu s tem je v odločitvi o sprožitvi postopka Komisija menila, da je treba prehod z analogne na digitalno radiodifuzijo in razširjanje odprtih standardov za interaktivnost šteti za cilja skupnega interesa. Italija se je v svojem stališču strinjala s Komisijo. Družba Europa7 pa je ponovila pripombe, ki jih je izrazila družba Sky Italia v svoji pritožbi, in poudarila, da ni šlo za noben splošni interes, saj je bil tedaj nakup digitalnih sprejemnikov povezan z izključno komercialnimi dejavnostmi in da je bila korist prehoda že odložena na leto 2012.

(135) Komisija se ne strinja z družbo Europa7. Prvič, kot je navedla v odločitvi o sprožitvi postopka, Komisija dejavno podpira digitalni prehod in je te prednosti poudarila v akcijskem načrtu e-Evropa 2005, v dveh sporočilih o digitalnem prehodu⁽⁵²⁾ in v svojem sporočilu „i2010 – Evropska informacijska družba za rast in zaposlovanje“⁽⁵³⁾. Zakonska ureditev ne sme niti dati prednosti uporabi določene digitalne platforme niti jo predpisati, tj. spoštovati mora tako imenovano načelo „tehnoške nevtralnosti“, vendar se, kot je navedeno v Direktivi 2002/21/ES⁽⁵⁴⁾, lahko predvidijo ukrepi za odpravo tržnih nepopolnosti, ki so značilne za eno platformo. Na koncu morajo prevladati platforme, ki zagotavljajo največjo korist uporabnikom.

⁽⁵²⁾ COM(2003) 541 konč. in COM(2005) 204 konč., nav. (glej sprotno opombo 7).

⁽⁵³⁾ Sporočilo Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij, COM(2005) 229 konč., 1. junija 2005.

⁽⁵⁴⁾ Nav. (glej sprotno opombo 14). Glej uvodno izjavo 18.

- (136) V sporočilu o interoperabilnosti digitalnih interaktivnih televizijskih storitev⁽⁵⁵⁾ Komisija poudarja tudi pomen „interaktivnosti“ in „medobratovalnosti“. V sporočilu je navedeno, da „želi Komisija zagotoviti, da imajo evropski državljani koristi od rastočih interaktivnih digitalnih televizijskih storitev, ki so na voljo na vse večjem številu platform za oddajanje signala“. Interaktivna televizija dejansko dodaja še eno plast funkcionalnosti digitalni televiziji (DTV) razen videa, ki bi jo bilo mogoče v prihodnosti izkoristiti ne samo v komercialne namene, temveč tudi za izvajanje funkcij e-vlade za delež prebivalstva, ki ima največ težav z informatiko.
- (137) Komisija v Sporočilih tudi poudarja, da bi lahko pomanjkanje medobratovalnosti (ki zajema tako vprašanja tehnične medobratovalnosti in dostopa) in možne omejitve izbire uporabnikov vplivale na prost pretok informacij, pluralnost medijev in kulturno raznolikost. Te pomisleke bi bilo mogoče povzeti na naslednji način: uporabniki ne bi mogli kupiti standardiziranega univerzalnega sprejemnika, ki lahko sprejema vse brezplačne in interaktivne storitve plačljive televizije, in bi bili prisiljeni uporabljati dražje sprejemnike, ki vsebujejo zaščitene vmesnike aplikacijskih programov (API-je). Izdajatelji televizijskega programa bi naleteli na ovire pri razvoju in zagotavljanju interaktivnih storitev, saj bi se morali pogajati z vertikalno povezanimi omrežnimi operaterji pri nadzoru zaščitene tehnologije vmesnikov aplikacijskih programov (API). Odprti vmesniki aplikacijskih programov (API-ji) lajšajo medobratovalnost, tj. prenosljivost interaktivnih vsebin med mehanizmi prenosa, pri čemer ostaja polna funkcionalnost vsebin nespremenjena. Komisija prav tako poudarja, da je standard MHP trenutno najbolj napreden odprt standard vmesnika aplikacijskih programov (API) v Evropi in da bo Komisija sprejela dodatne ukrepe za spodbujanje prostovoljnega sprejetja tega standarda. En način znižanja dodatnih stroškov za uporabnike opreme, ki vključuje standardne izvršilne platforme, kot je MHP, je subvencioniranje nakupov na ravni uporabnika. Komisija sklepa, da zato države članice lahko ponujajo subvencije za uporabnike.
- (138) Drugič, tudi če so številne izmed teh koristi, zlasti koristi, ki niso povezane s komercialnimi dejavnostmi, namenjene prihodnosti, to ni razlog, zaradi katerega bi lahko verjeli, da ukrep ne bo prispeval k dosegu cilja skupnega interesa. Komisija prav tako ne verjame, da dejstvo, da so edine opazne koristi trenutno povezane s komercialnimi dejavnostmi, pomeni, da ni vključen noben cilj skupnega interesa. Koristi za uporabnike dejansko niso samo bistveni del vseh konkurenčnih politik, temveč so tudi pozitivna posledica vladnega ukrepanja, povečanje blaginje uporabnikov pa je lahko vsekakor del definicije skupnega interesa.
- (139) Komisija zato vztraja pri svojem stališču, da je ukrep namenjen natančno opredeljenemu cilju skupnega interesa.
- IV.B.3.2 Dobro zasnovana pomoč**
- (140) V odločitvi o sprožitvi postopka je Komisija priznala, da lahko prehod ovirajo določene tržne nepopolnosti in težave socialne kohezije, tako da so subvencije uporabnikom načeloma sprejemljiv način spodbujanja prehoda, pod pogojem, da spoštujejo načelo tehnološke nevtralnosti.
- (141) Komisija je izrazila svoje predhodno stališče o zadevnem ukrepu glede možnih vrst⁽⁵⁶⁾ tržnih nepopolnosti ali družbenih problemih in zlasti trgih, ki se nanašajo na izdajatelje televizijskega programa, in sicer:
- (a) razvoj digitalne prizemne radiodifuzije lahko ovira težava z usklajevanjem med udeleženci na trgu;
 - (b) ukrep je nadomestilo za uporabnike, ki morajo posodobiti svojo analogno opremo;
 - (c) obstoj tržne moči lahko trgu prepreči dosego polnih koristi konkurence med operaterji;
 - (d) prehod ima lahko pozitivne zunanje učinke zaradi boljše uporabe frekvenčnega spektra;
 - (e) ukrep spodbuja inovativnost in razvoj novih storitev, posebni vrsti zunanjega učinka.
- (142) V zvezi s temi točkami je treba oceniti, ali so to dejansko tržne nepopolnosti, ki trgu preprečujejo dosego gospodarske učinkovitosti. Drugič, oceniti je treba, ali je državna pomoč ustrezno pravno sredstvo za njihovo odpravo, in tretjič, ali je dodeljena pomoč minimum, ki je potreben za doseg tega cilja.
- Težava z usklajevanjem*
- (143) V odločitvi o sprožitvi postopka je Komisija priznala, da je lahko težava z usklajevanjem med udeleženci na trgu načeloma „tržna nepopolnost“, saj se morajo izdajatelji televizijskega programa dogovoriti o skupnih datumih za prehod za znižanje stroškov hkratnega prenosa, zlasti zato,

⁽⁵⁵⁾ Glej COM(2004) 541, nav. (glej sprotno opombo 7).

⁽⁵⁶⁾ Glej tudi dokončno odločbo Komisije 2006/513/ES – nav. (glej sprotno opombo 24).

ker frekvenčni spekter ne zadostuje za hkraten prenos analognih in digitalnih televizijskih signalov (tako imenovana faza hkratnega prenosa). Uporabniki morda ne bodo pripravljeni na prehod na digitalno platformo, dokler ne bo na njej veliko izdajateljev televizijskega programa. Zato bodo izdajatelji televizijskega programa pred prehodom na digitalno platformo morda želeli počakati na druge operaterje. Brez usklajevanja med operaterji bi ta pristop lahko odložil prehod. Zato se splača omejiti dolžino faze hkratnega prenosa in doseči hkraten prehod izdajateljev televizijskega programa.

(144) Komisija meni, da ukrep ni ustrezen instrument za obravnavo take tržne nepopolnosti. Zdi se, da obstoj obveznega roka za prehod – 31. december 2006 v času izvajanja ukrepa – dejansko že zadostna pomoč izdajateljem televizijskega programa pri načrtovanju usklajenega prehoda na novo platformo in uporabnikom pri prilagoditvi na novo tehnologijo prenosa. Subvencije uporabnikom lahko povečajo povpraševanje po storitvah DTT, vendar ne obravnavajo posebej vprašanja usklajevanja med udeleženci na trgu.

(145) Italija je v zvezi s prvim vidikom izrazila pripombo, da obstoj zavezujočega roka ne zadostuje za zagotovitev izklopa ob neobstoječem spodbujanju povpraševanja, saj uporabniki, ki niso zainteresirani za plačljivo televizijo, ne bi bili pripravljeni glede na dejstvo, da prvotni prizemni izdajatelji televizijskega programa niso zainteresirani za subvencioniranje nakupa sprejemnika uporabnikom v teh razmerah. Glede na konkurenčne razmere prvotnih operaterjev v analognem prizemnem sektorju in dejstvo, da so uporabniki pretežno uporabljali analogno prizemno televizijo, ni imel noben operater posledično spodbude za začetek procesa digitalizacije.

(146) Komisija vztraja pri svojem mnenju, da je obstoj zakonskega roka zadosten instrument za odpravo tržne nepopolnosti zaradi potrebe po usklajevanju. Ker so italijanski organi sprejeli odločitev o začetku procesa prehoda in določili obvezen rok za prehod na analogni način, so morali prvotni izdajatelji televizijskega programa to sprejeti kot neizpodbitno dejstvo in posledično razviti nove komercialne strategije. Morebitne težave, ki izhajajo iz majhnega povpraševanja, je treba oceniti kot ločeno zadevo in se jih ne sme povezati s potrebo po usklajevanju med udeleženci na trgu.

(147) Komisija v vsakem primeru meni, da glede na precejšnjo velikost prizemnega televizijskega trga v Italiji tveganje, da se kritična masa uporabnikov ne doseže, kar zadošča za

utemeljitev naložbe v digitalno prizemno televizijo, ni tako veliko, da ga komercialni operaterji ne bi mogli obvladati.

Nadomestilo za uporabnike

(148) V odločitvi o sprožitvi postopka je Komisija trdila, da je zagotovitev nadomestila uporabnikom, ki morajo posodobiti svojo analogno opremo, nujen ukrep za gladek proces prehoda. Čeprav ta argument upravičuje pomoč uporabnikom, pa ne upravičuje razlikovanja med prizemnimi in satelitskimi platformami, ker ne obstaja potreba po usmerjanju uporabnikov k eni digitalni platformi, kot velja pri tem ukrepu.

(149) Italija je v svojih stališčih samo ponovila prejšnji argument, da ukrep vključuje zahtevo, da morajo sprejemniki omogočati sprejem brezplačne televizije brez stroškov za uporabnika, kar bi že izključilo satelitsko platformo iz koristi ukrepa, saj glavni satelitski operater, družba Sky Italia, zahteva plačilo za dostop do svojih programov.

(150) Komisija ugotavlja, da je na satelitski platformi na voljo brezplačna ponudba tudi uporabnikom, ki niso naročniki družbe Sky. Poleg tega se zdi, da ne obstajajo razlogi, da se uporabniki, ki se odločijo za prehod na digitalne storitve, ki se ponujajo na podlagi naročnine, izključijo iz subvencije. Dejansko tudi sama Italija sprejema ta pristop pri dodeljevanju subvencije uporabnikom na kabelski platformi, ki zahteva naročnino.

(151) Če je treba zahtevo po odsotnosti stroškov razlagati kot dodaten strošek, ki je potreben za sprejemanje brezplačnih kanalov v primerjavi s stroški, ki jih uporabnik plača za sprejem drugih storitev, ki jih zagotavlja izdajatelj televizijskega programa, potem niti naročniki satelitske televizije ne krijejo dodatnih stroškov za gledanje brezplačne televizije. Na drugi strani, če se določba razlaga v smislu, da uporabnik ne sme kriti nobenih stroškov za sprejem brezplačnih kanalov, ni jasno, zakaj se subvencija dodeljuje sprejemnikom drugih platform, ki zahtevajo plačilo naročnine za določene telekomunikacijske in internetne storitve.

(152) Italija meni, da je mogoče različno obravnavo S-DVB in C-DVB utemeljiti s sedanjo politiko spodbujanja razširjanja širokopasovnosti. Komisija ne more sprejeti tega argumenta, ker podpora širokopasovnosti ne more utemeljiti izkrivljanja konkurence med izdajatelji televizijskega programa in ker je treba vsako možno pomoč širokopasovnosti ustrezno proučiti in oceniti posebej.

Krepitev konkurence med različnimi distribucijskimi platformami

je treba obravnavati kot nadomestilo za stroške, ki nastanejo prvotnim operaterjem.

(153) V odločitvi o sprožitvi postopka je Komisija opozorila, da pomoč ni ustrezen instrument za reševanje pomanjkanja konkurence in da zagotovitev ukrepa pomoči prizemni tehnologiji, ker ima družba Sky Italia monopolni položaj na trgu satelitske radiodifuzije in trgu plačljive televizije, ni utemeljen argument za združljivost.

(157) Komisija meni, da zgornji argument temelji na napačni domnevi, in sicer da je treba nadomestiti izgube, ki jih lahko utrpijo prvotni operaterji s tržno močjo zaradi povečane konkurence na trgu. Obvezen prehod ali ponovna dodelitev frekvenc, ki zagotavlja prostor za nove operaterje, je zakonit regulativen ukrep, ki ne zahteva nadomestila, pri čemer je treba zlasti upoštevati, da so bile predhodne licence dodeljene brez javnega zbiranja ponudb ali roka. V skladu s tem se izgube prihodkov, ki jo utrpijo prvotni izdajatelji televizijskega programa, ne sme upoštevati pri določanju stroškov prehoda.

(154) Komisija poudarja, da obveznosti, zahtevane v okviru pridobitve nadzora družbe News Corporation nad družbama Telepiù in Stream, že obravnavata pomisleke glede konkurence. Dejstvo, da je nemogoče, zlasti za družbo Sky, pridobiti pravice na vseh platformah za prenos nogometnih tekem v živo, dejansko daje jasno prednost drugim operaterjem plačljive televizije, vključno z digitalnimi prizemnimi izdajatelji televizijskega programa.

(158) Drugi argument, ki ga je predstavila družba Mediset, je, da bi postala, če bi morala sama financirati stroške sprejemnikov odprte tehnologije, žrtev parazitiranja drugih konkurentov, saj bi uporabniki lahko gledali tudi druge kanale prek sprejemnikov, ki bi jih financirala družba Mediaset.

Obstoj zunanjih učinkov

(155) V odločitvi o sprožitvi postopka je Komisija trdila, da prvotni analogni operaterji že imajo prednost v procesu prehoda, ker so bile digitalne licence dodeljene samodejno in brez vsakega državnega nadomestila omrežnim operaterjem, povezanim z izdajatelji televizijskega programa. Čeprav so izdajatelji televizijskega programa morali zagotoviti del svojih radijskih frekvenc tretjim strankam, se jim je zagotovilo 60 % prenosnih zmogljivosti. Poleg tega digitalna tehnologija izdajateljem televizijskega programa omogoča večjo prenosno zmogljivost ob nižjih stroških. Ti elementi so se zdeli zadostni za nadomestitev stroškov digitalnega prehoda izdajateljem televizijskega programa.

(159) Komisija tega argumenta ne zavrača v celoti, čeprav meni, da so lahko izdajatelji televizijskega programa zainteresirani za zagotavljanje širše ponudbe gledalcem, kar vključuje tudi kanale konkurentov. To še zlasti drži za italijanski trg, kjer so uporabniki vajeni gledati brezplačno televizijo in kjer je s subvencioniranimi odprtimi sprejemniki mogoče z uporabo nove digitalne tehnologije reproducirati okvir, ki trenutno obstaja za analogno tehnologijo (z dodatkom plačljive televizije). V takih razmerah je mogoče samo pričakovati, da bodo glavni izdajatelji televizijskega programa krili stroške subvencioniranja nakupa sprejemnikov in utrpeli določeno stopnjo „parazitiranja“⁽⁵⁷⁾.

(160) Komisija v vsakem primeru sprejema, da lahko država ukrepa za spodbuditev povpraševanja in tako pomaga izdajateljem televizijskega programa, da se spopadejo

(156) Italija in družba Mediaset menita, da ta argument ne upošteva resničnih stroškov/koristi prehoda glede na to, da se glavni upravičenci prehoda (novi operaterji) razlikujejo od tistih, ki krijejo stroške prehoda (uporabniki in zlasti prvotni operaterji). Znižanje stroškov prvotnim operaterjem ne nadomesti škode, ki nastane zaradi večje konkurence glede na to, da morajo sprostiti 40 % svojih zmogljivosti neodvisnim proizvajalcem. Prvotni operaterji zato nimajo spodbud za izklop in če obstaja katera koli prednost za analogne izdajatelje televizijskega programa, jo

⁽⁵⁷⁾ Komisija verjame, da glede na posebne razmere močne vertikalne povezanosti italijanskega televizijskega trga, tveganja, na katera se sklicujejo stranke, niso zelo velika, vsaj za nekatere operaterje. Zdi se, da si to stališče Komisije delijo določeni finančni operaterji. Deutsche Bank v svoji zgoraj citirani študiji dejansko izjavi: „Nedvomno je tveganje, da ... družba Mediaset pomaga slabiti svojo lastno prizemno franšizo... verjamemo, da... ko bo izklopljena analogna televizija, je veliko bolj razumno imeti koristi od možnosti, ki jo ponuja tehnološka praznina strojne opreme plačljive televizije, ki nastaja predvsem zaradi edinstvene radiodifuzijske infrastrukture Italije. Sumimo, da bosta družba Mediaset in javna radiotelevizija RAI skupaj še naprej obvladovali deleže gledalcev v DTT... Glede na njun nadzor nad dostopom do uporabnikov DTT za nove vstopne kanale, ki se skušajo pridružiti njunim multipleksom, verjamemo, da je njun nadzor nad konkurenco na trgu zagotovljen.“

s stroški prehoda zaradi vključenih zunanjih učinkov in možnih težav parazitiranja. Kljub temu Komisija meni, da ti argumenti ne morejo upravičiti dejstva, da je pomoč selektivno usmerjena na prizemno televizijo in izključuje konkurenčno satelitsko platformo.

Spodbujanje inovativnosti

(161) Italija je v svojem stališču pred odločitvijo o sprožitvi postopka trdila, da bo digitalna tehnologija spodbujala inovativnost z zagotavljanjem interaktivnosti (možnost, da se uporabnik „pogovarja“ s sistemom) in medobratovalnosti (možnost, da ima uporabnik dostop do vseh izdajateljev televizijskega programa prek enega sprejemnika).

(162) Komisija je že v odločitvi o sprožitvi postopka priznala, da je ukrep uskladil cene interaktivnih sprejemnikov s cenami preprostejših modelov brez interaktivnih storitev (sprejemnikov zapper).

(163) Italija pa v svojih pripombah o odločitvi o sprožitvi postopka ni predložila utemeljenih razlogov za izključitev satelitskega načina iz ukrepa in namesto tega preprosto ponovila, da je bila interaktivnost satelitskih sprejemnikov v času uvedbe ukrepa zelo omejena zaradi uporabe zaščitene tehnologije brez odprtih standardov vmesnika aplikacijskih programov (API).

(164) Komisija verjame, da ti argumenti niso utemeljen razlog za mnenje, da je pomoč digitalnim prizemnim izdajateljem televizijskega programa, ki zagotavljajo plačljive televizijske storitve, in kabelskim operaterjem plačljive televizije združljiva iz naslednjih razlogov. Prvič, tehnično gledano je bilo mogoče dati na trg sprejemnike z naprednimi interaktivnimi zmogljivostmi za brezplačne satelitske gledalce. Z vnaprejšnjo izključitvijo satelitskih sprejemnikov je ukrep verjetno oviral razširjanje visokokakovostnih satelitskih sprejemnikov. Drugič, družba Sky Italia je začela svoj prehod na tehnologijo z zaprtimi standardi v letu 2004 in do začetka leta 2005. Ni možno izključiti, da bi bila izbira družbe Sky Italia drugačna, če bi ukrep pomoči vključeval tudi satelitsko platformo.

(165) Komisija zato še vedno meni, da je izključitev satelitske platforme na podlagi argumenta, da je v času sprejetja prvega ukrepa satelitska platforma uporabljala samo „nemedobratovalne“ sprejemnike, ne upošteva dejstva, da bi lahko bili satelitski operaterji pripravljene in sposobni zagotoviti „medobratovalnost“, da bi imeli koristi od ukrepa.

IV.B.3.3 Preprečevanje nepotrebnih izkrivljanj konkurence

(166) Čeprav bi lahko bilo javno ukrepanje upravičeno zaradi obstoja določenih tržnih nepopolnosti in možnih kohezivskih težav, Komisija vztraja pri mnenju, da način zasnove ukrepa povzroča nepotrebno izkrivljanje konkurence.

(167) Komisija je v oddelku IV.A.3 „Izkrivljanje konkurence“ pojasnila, zakaj v nasprotju s trditvami Italije in družbe Mediaset verjame, da izkrivljanje obstaja. Kot je bilo poleg tega navedeno v odločitvi o sprožitvi postopka, je dejstvo, da so satelitski operaterji izrecno izključeni iz ukrepa pomoči, nepotrebno. Ukrep prav tako vpliva na izkrivljanje konkurence na trgu plačljive televizije, kjer so nekateri izmed upravičencev prvotni operaterji na zelo koncentriranem trgu prizemne analogne televizije in se lahko zanašajo na zelo veliko gledalstvo.

(168) Nepotrebno izkrivljanje konkurence pa ne obstaja pri proizvajalcih sprejemnikov. Ukrep spodbuja tehnološki razvoj v obliki visoko zmogljivih sprejemnikov s standardi, ki so na voljo vsem proizvajalcem. Vsak proizvajalec sprejemnikov, ki se je pripravljen vključiti v tako proizvodnjo, ima lahko koristi od te prednosti, vključno s proizvajalci, ki se nahajajo v drugih državah članicah. Čeprav drži, da bo ukrep spremenil običajno razporeditev virov na trgu s spodbujanjem povpraševanja po sprejemnikih, je to neločljiv in neizogiben učinek vsake javne politike v korist digitalizacije, tudi najbolj tehnološko nevtralne. Zato ni mogoče trditi, da ukrep uvaja nepotrebna izkrivljanja konkurence v zvezi s proizvajalci sprejemnikov.

IV.B.3.4 Sklepna ugotovitev o členu 87(3)(c) Pogodbe ES

(169) Člen 87(3)(c) zahteva ravnovesje med pozitivnim razvojem, ki ga omogoča določen ukrep, in njegovimi negativnimi učinki na konkurenco. V sedanjih razmerah se zdi, da sta digitalni prehod in medobratovalnost cilja skupnega interesa, ki lahko glede na obstoj zunanjih učinkov, ki jih povzročita prehod in kohezijske težave, povezane z obveznostjo, naloženo uporabnikom, naj se preusmerijo na digitalno televizijo, načeloma upravičita pomoč v obliki subvencije uporabnikom.

(170) Ukrep pa ima določene značilnosti, ki niso niti potrebne niti sorazmerne in povzročajo nepotrebno izkrivljanje v korist prvotnih prizemnih izdajalcev televizijskega programa na trgu, za katerega je navidezno značilen močan oligopol, kjer imajo lahko ta izkrivljanja precejšen vpliv na konkurenco.

(171) V skladu s tem Komisija meni, da pomoči digitalnim prizemnim izdajateljem televizijskih programov, ki zagotavljajo storitve plačljive televizije, in kablenskimi operaterjem plačljive televizije ni mogoče šteti za združljivo na podlagi člena 87(3)(c) Pogodbe ES. Komisija prav tako meni, da bi bil ukrep v korist proizvajalcev sprejemnikov, če bi bil dejansko pomoč, združljiv na podlagi člena 87(3)(c) Pogodbe ES.

IV.B.4 ČLEN 87(3)(D) POGODBE ES

(172) Italija trdi, da je glede na prisotnost številnih prizemnih lokalnih izdajateljev televizijskega programa, ki jih želi italijanska vlada zavarovati, ukrep združljiv na podlagi izjeme iz člena 87(3)(d) Pogodbe ES zaradi svojih pozitivnih vplivov na kulturno raznolikost. Glede na to, da satelitska platforma ni primerna za zagotavljanje lokalnih storitev, satelitski sprejemniki ne smejo biti upravičeni do subvencije.

(173) Komisija meni, da tega argumenta Italije ni mogoče sprejeti. Ukrep ni posebej usmerjen k spodbujanju kulturnih ciljev niti krepitvi kulturne raznolikosti z dajanjem prednosti samo lokalnim operaterjem, ki brez pomoči ne bi bili prisotni na trgu. Gre za ukrep v korist prizemnih izdajateljev televizijskega programa in kablenskih operaterjev plačljive televizije na splošno. Glede na omejeno uporabnost izjem Komisija zato ne more sprejeti, da je mogoče obsežen ukrep s širokim vplivom upravičiti s pozitivnimi učinki na lokalne izdajatelje televizijskega programa.

IV.B.5 ČLEN 86(2) POGODBE ES

(174) Komisija meni, da se na izjemo iz člena 86(2), ki se lahko uporablja za državno nadomestilo za stroške zagotavljanja javne storitve, v tem primeru ni mogoče sklicevati. Država članica ni jasno opredelila in naložila obveznosti iz opravljanja javnih storitev, za katere bi bil ukrep sorazmerno nadomestilo. Ukrep dejansko koristi tudi navadnim komercialnim dejavnostim različnih operaterjev, ki ne opravljajo javne storitve.

(175) Celo pri izvajalcu storitve javne radiodifuzije RAI, če bi obstajale obveznosti iz opravljanja javnih storitev v zvezi z naložbami v digitalno televizijo, bi bilo treba stroške teh naložb jasno opredeliti, da bi se omogočila ustrezna stopnja nadomestila.

IV.B.6 SKLEPNA UGOTOVITEV O OCENI ZDRUŽLJIVOSTI

(176) Zato se sklene, da pomoč digitalnim prizemnim izdajateljem televizijskega programa, ki zagotavljajo storitve plačljive televizije, in kablenskimi operaterjem plačljive televizije ne izpolnjuje pogojev za nobeno od izjem, predvidenih v Pogodbi, in zato ni združljiva s skupnim trgom.

IV.C SKLEPNA UGOTOVITEV O PRAVNI OCENI

(177) Komisija sklene, da je subvencija, ki jo je Italija dodelila digitalnim prizemnim izdajateljem televizijskega programa, ki zagotavljajo storitve plačljive televizije, in kablenskimi operaterjem plačljive televizije za nakup sprejemnikov, ki lahko sprejemajo programe, ki se oddajajo z uporabo digitalne prizemne tehnologije, pomoč v smislu člena 87(1)(c) Pogodbe ES. Pomoč ni združljiva s skupnim trgom. Država članica je uradno obvestila Komisijo o pomoči, kot to zahteva člen 88(3) Pogodbe ES, in jo začela nezakonito izvajati brez odobritve Komisije. Zato jo je treba izterjati od zadevnih digitalnih prizemnih izdajateljev televizijskega programa, ki zagotavljajo storitve plačljive televizije in kablenskih operaterjev plačljive televizije.

(178) Komisija prav tako sklene, da ni treba izterjati nobene pomoči od proizvajalcev sprejemnikov.

V. UKINITEV POMOČI

V.A POTREBA PO UKINITVI POMOČI

(179) V skladu z uveljavljeno sodno prakso Sodišča Evropskih skupnosti je Komisija pristojna za odločanje, da mora zadevna država ukiniti ali spremeniti pomoč⁽⁵⁸⁾, če ugotovi, da ni združljiva s skupnim trgom. Sodišče je prav tako dosledno menilo, da je obveznost države, da ukine pomoč, za katero Komisija meni, da ni združljiva s skupnim trgom, zasnovana za ponovno vzpostavitev prej obstoječih razmer⁽⁵⁹⁾. V tem okviru je Sodišče ugotovilo, da je cilj dosežen, ko prejemnik povrne zneske, dodeljene na podlagi nezakonite pomoči, in tako izgubi prednost, ki jo je imel pred konkurenti na trgu, in ko se ponovno vzpostavijo razmere pred izplačilom pomoči⁽⁶⁰⁾.

(180) V skladu s to sodno prakso je člen 14(1) Uredbe (ES) št. 659/99⁽⁶¹⁾ določil, da: „če se v primerih nezakonite pomoči sprejmejo negativne odločbe, Komisija odloči, da mora zadevna država članica sprejeti vse potrebne ukrepe,

⁽⁵⁸⁾ Zadeva C-70/72 *Komisija proti Nemčiji* [1973] Recueil - 813, odstavek 13.

⁽⁵⁹⁾ Združene zadeve C-278/92, C-279/92 in C-280/92 *Španija proti Komisiji* [1994] Recueil I-4103, odstavek 75.

⁽⁶⁰⁾ Zadeva C-75/97 *Belgija proti Komisiji* [1999] Recueil I-3671, odstavka 64–65.

⁽⁶¹⁾ Glej sprotno opombo 2.

da upravičenec vrne pomoč [...]. Komisija ne zahteva vračila pomoči, če bi bilo to v nasprotju s splošnim načelom prava Skupnosti.“

(181) Italija je v svojem stališču trdila, da Komisija ne sme naložiti povrnitev pomoči, ker bi bilo to v nasprotju s splošnim načelom prava Skupnosti:

(a) po mnenju Italije bi bila naložitev vračila v nasprotju z načelom varstva legitimnih pričakovanj, saj izdajatelj televizijskega programa niso mogli zavrniti ali nasprotovati pomoči na kateri koli način, tudi če so skrbni. Italija trdi, da je bilo isto sklepanje uporabljeno v Odločbi 2006/513/ES⁽⁶²⁾;

(b) poleg tega Italija meni, da je bilo že od začetka jasno, da je vračilo nemogoče⁽⁶³⁾. Italija trdi, da je v zadevnem primeru nemogoče opredeliti, kateri izdajatelj televizijskega programa je imel koristi od ukrepa in koliko koristi je imel, tako da Komisija ne sme zahtevati vračila pomoči.

(182) V obravnavanem primeru Komisija meni, da nobeno splošno načelo prava Skupnosti ne ovira vračila. Predvsem v zvezi z legitimnimi pričakovanju je Sodišče Evropskih skupnosti navedlo, da: „zaradi obvezne narave nadzora državne pomoči Komisije na podlagi člena 87 Pogodbe podjetje, ki mu je bila dodeljena pomoč, načeloma ne more imeti legitimnih pričakovanj, da je pomoč zakonita, razen če je bila dodeljena v skladu s postopkom, določenim v tem členu. Skrben operater mora biti običajno sposoben ugotoviti, ali se je postopek upošteval.“⁽⁶⁴⁾ Samo v primerih, kjer se prejemnik lahko sklicuje „na izjemne okoliščine, na podlagi katerih je legitimno domneval, da je pomoč zakonita“, lahko zavrne vračilo pomoči⁽⁶⁵⁾.

(183) Zadevna pomoč je bila dodeljena brez predhodne priglasitve. Poleg tega je v tem primeru nemogoče ugotoviti obstoj izjemnih okoliščin, saj ne obstaja noben element, ki bi lahko družbo prejemnico pripravil do tega, da bi verjela, da lahko na podlagi posebnih dejstev ali zagotovil Komisije upravičeno domneva, da ugodnosti, ki so ji jo podelili javni organi, ni treba šteti za pomoč.

(184) Glede nemožnosti upravičencev, da „zavrnejo“ pomoč, Komisija ugotavlja, da bi morale biti države članice, če bi se tak argument sprejel, sposobne dodeliti posredno pomoč prek uporabnikov, pri čemer Komisija ne bi imela nobene

možnosti za ponovno vzpostavitev normalnih konkurenčnih pogojev. Komisija prav tako opozarja, da se sklicevanje na Odločbo 2006/513/ES⁽⁶⁶⁾ ne zdi pomembno, saj je v tistem primeru Komisija odločila, da je ukrep mogoče ukiniti z izterjavo vse pomoči od neposrednih upravičencev, kar je tudi storila. Vprašanje, ali je bilo mogoče pomoč „zavrniti“, se ni obravnavalo. Poleg tega je treba opozoriti, da je v zadevi *Nemčija proti Komisiji*⁽⁶⁷⁾ Komisija ukazala vračilo pomoči, izplačane investitorjem, ki so kupili delnice družb, ki se nahajajo v novih nemških deželah in vzhodnem Berlinu, Sodišče pa je ta zahtevek za vrnitev potrdilo.

(185) Italija je trdila, da vračilo ni mogoče, ker je nemogoče opredeliti, kateri izdajatelj televizijskega programa je imel koristi od prenosa državnih sredstev in kolikšen je bil znesek tega prenosa.

(186) Res je, da Komisija ne more naložiti obveznosti, izvajanje katere bi bilo že od začetka objektivno in absolutno nemogoče. Komisija priznava, da je zaradi dejstev tega primera lahko težje kot v drugih primerih opredeliti znesek državnih sredstev, ki so jih upravičenci pomoči dejansko prejeli. Kljub temu pa Komisija meni, da je mogoče količinsko opredeliti ugodnost, ki je bila dodeljena prejemnikom pomoči.

(187) Komisija zato meni, da ne obstajajo zadostni razlogi za to, da se državo članico oprosti obveznosti ukinitve ukrepa in ponovne vzpostavitve konkurenčnih pogojev.

V.B PREJEMNIKI DRŽAVNE POMOČI

(188) V zadevnem primeru je država izplačala subvencijo fizičnim osebam za nakup določenih sprejemnikov. Vendar pa ni mogoče šteti, da so uporabniki in proizvajalci sprejemnikov imeli korist od državne pomoči v smislu člena 87(1) Pogodbe ES. Kot je pojasnilo Sodišče, je treba naložiti vračilo pomoči od dejanskih prejemnikov, v tem primeru od digitalnih prizemnih izdajateljev televizijskega programa, ki zagotavljajo storitve plačljive televizije in kabelskih operaterjev plačljive televizije⁽⁶⁸⁾.

(189) V skladu z navedbami iz oddelkov IV.A.2 in IV.A.3 o oceni obstoja selektivne prednosti in izkrivljanja konkurence Komisija meni, da so glavne prednosti ukrepa oblikovanje baze uporabnikov za uvedbo novih digitalnih storitev, zlasti

⁽⁶²⁾ Glej sprotno opombo 24.

⁽⁶³⁾ Italija se sklicuje na zadevo C-75/97.

⁽⁶⁴⁾ Zadeva C-169/95 *Španija proti Komisiji* [1997] Recueil I-135, odstavek 51.

⁽⁶⁵⁾ Zadeva C 5/89 *Komisija proti Nemčiji (BUG-Alutechnik)* [1990] Recueil I-3437, odstavek 13 in 14.

⁽⁶⁶⁾ Glej sprotno opombo 24.

⁽⁶⁷⁾ Zadeva C-156/98 *Nemčija proti Komisiji*, nav. (glej sprotno opombo 35).

⁽⁶⁸⁾ Zadeva C-303/88 *Italija proti Komisiji* [1991] Recueil I-1433, odstavek 57.

dejavnosti „plačilo po ogledu“, in večje število uporabnikov za kabelske operaterje.

(190) Komisija zato zahteva vračilo pomoči od digitalnih prizemnih izdajateljev televizijskega programa, ki zagotavljajo storitve plačljive televizije, in kabelskih operaterjev plačljive televizije.

V.C KOLIČINSKA OPREDELITEV POMOČI, KI JO JE TREBA VRNITI

(191) Glede določitve tega, kaj je treba izterjati od izdajateljev televizijskega programa, Komisija priznava, da je precej zapleteno natančno izračunati znesek državnih sredstev, od katerega so imeli prejemniki dejanske koristi. Razlog za to ni samo, da je bila pomoč dodeljena posredno prek uporabnikov, temveč da je bila povezana z opremo, ki je potrebna za sprejem storitev izdajateljev televizijskega programa in ne s samimi storitvami.

(192) Vendar pa v skladu s sodno prakso Sodišča Evropskih skupnosti nobena določba prava Skupnosti od Komisije ne zahteva, da pri odreditvi vračila pomoči, razglasene za nezdružljivo s skupnim trgov, določi natančen znesek pomoči, ki jo je treba vrniti. Za odločbo Komisije zadostuje, da vključuje informacije, ki prejemniku omogočajo, da brez večjih težav sam izračuna ta znesek ⁽⁶⁹⁾.

(193) Komisija zato meni, da je primerno zagotoviti nekaj smernic o tem, kako je treba količinsko opredeliti prednost. Zaradi posebnih značilnosti tega primera bi bila po mnenju Komisije primerna metoda, da bi določili znesek dodatnega dobička, ki so ga ustvarile nove digitalne storitve in ponudbe plačljive televizije ali „plačilo po ogledu“, ki so posledica zadevnega ukrepa.

(194) Opozoriti je treba, da je v odločitvi o sprožitvi postopka Komisija zainteresirane stranke pozvala, naj predložijo oceno obsega prednosti ali vsaj zagotovijo metodo, na podlagi katere bi lahko Komisija natančno količinsko opredelila selektivno prednost, ki so jo imeli prejemniki. Predložene niso bile nobene pripombe in samo družba Sky Italia je predložila poskusni seznam možnih učinkov pomoči, vendar nobene natančne metode za izračun zneska, ki ga je treba vrniti.

(195) Komisija meni, da je mogoče dodaten dobiček oceniti kot delež dobička, ki so ga ustvarili dodatni gledalci ponudbe „plačilo po ogledu“ in novih digitalnih kanalov, ki so nastali zaradi sprejetja ukrepa državne pomoči.

(196) Zato je treba najprej oceniti število dodatnih gledalcev prizemne televizije in kabelske plačljive televizije. Ker velik

delež upravičenih uporabnikov ni izkoristil subvencije in ker so na tiste, ki so jo, lahko vplivali drugi premisleki in ne subvencija, število gledalcev, na odločitev katerih je vplivala subvencija, ni enako skupnemu številu gledalcev, ki so kupili sprejemnik z uporabo subvencije.

(197) Določitev tega, kako je subvencija vplivala na ravnanje uporabnikov, zahteva model povpraševanja uporabnikov in oceno relativnega pomena različnih spodbujevalcev tega povpraševanja. Vpliv cene storitev plačljive televizije (vključno z opremo) na izbiro uporabnikov bo nato nakazal učinek subvencije.

(198) Prva faza analize je opredeliti modele izbire uporabnikov iz razpoložljivih glavnih možnosti. Italijanski uporabniki analogne prizemne televizije so v letih 2004 in 2005 lahko izbirali med naslednjimi štirimi možnostmi:

(a) ostati na analogni prizemni platformi in odložiti prehod na digitalno platformo;

(b) prehod na digitalno satelitsko televizijo, pri čemer so lahko kupili storitve plačljive televizije ali ne;

(c) prehod na digitalno prizemno televizijo, pri čemer so lahko kupili storitve plačljive televizije ali ne;

(d) prehod na kabelsko televizijo, pri čemer so lahko kupili storitve plačljive televizije ali ne.

(199) Storitve plačljive televizije na prizemni, kabelski in satelitski platformi so plačljive možnosti, ki zagotavljajo izbrane vsebine gledalcem. Uporabniki, ki niso zainteresirani za prehod na plačljivo televizijo, se odločijo za prehod na digitalno televizijo predvsem iz tehničnih razlogov, saj je bila v letih 2004 in 2005 brezplačna ponudba v digitalnem načinu bogatejša od ponudbe v analognem načinu, pri čemer se ni bistveno razlikovala. Subvencija ne vpliva na izbiro teh uporabnikov, zato jih je treba v skladu s tem izključiti iz izračuna.

(200) Številni uporabniki, ki so bili zainteresirani za izbrane vsebine (plačljiva televizija), pa so morali izbirati med dvema razpoložljivima digitalnima prizemnima ponudnikoma (Mediaset, Telecom Italia), satelitskim ponudnikom in družbo Fastweb. Subvencija je mogoče vplivala na izbiro teh uporabnikov.

(201) Komisija meni, da je treba za ocenitev števila uporabnikov, ki so izbrali družbo Fastweb samo zaradi subvencije, upoštevati razliko med ponudbami, ki jih zagotavlja družba

⁽⁶⁹⁾ Glej zlasti zadevo C-480/98 *Španija proti Komisiji* [2000] Recueil I-8717, odstavek 25, in zadevo C-415/03 *Komisija proti Grčiji* [2005] Recueil I-3875, odstavek 39.

Fastweb, operater, ki ponuja storitve trojčka, in drugimi ponudniki plačljive televizije.

(202) Druga skupina uporabnikov, na katere je mogoče vplivala subvencija, je skupina obrobni uporabnikov plačljive televizije, tj. oseb z rahlo nagnjenostjo do izbranih vsebin, ki so bile mogoče napeljene k nakupu teh vsebin zaradi oglaševanja in posebnih ponudb. Subvencija je mogoče povečala dostop digitalnih prizemnih ponudnikov do tega povpraševanja.

(203) Nepovezan model izbire in povpraševanja ⁽⁷⁰⁾ bi na primer lahko ocenil vpliv različnih dejavnikov, kot sta vsebina programa in cena, na izbiro različnih vrst uporabnikov. Komisija bo potrebovala pomoč Italije pri določitvi natančnega modela, ker je model odvisen od razpoložljivosti in značilnosti podatkov. Z ocenjevanjem vpliva različnih dejavnikov, kot sta vsebina programa in cena, na izbiro različnih vrst uporabnikov bi bilo mogoče nepovezan model izbire in povpraševanja uporabiti za oceno števila dodatnih uporabnikov, ki izberejo storitev „plačilo po ogledu“ samo zaradi subvencije, in tako iz izračuna izključiti drug delež uporabnikov, ki predstavljajo novo povpraševanje v obdobju 2004–2005.

(204) Ko se dobi ocena števila dodatnih uporabnikov ponudb prizemne plačljive televizije ali storitve „plačilo po ogledu“, je drugi korak ocenitev povprečnega prihodka na uporabnika za leti 2004 in 2005. To zahteva oceno skupnega števila uporabnikov storitev plačilne televizije ali „plačilo po ogledu“. Če skupne prihodke iz naslova storitev plačljive televizije delimo s skupnim številom uporabnikov, dobimo povprečen prihodek na uporabnika.

(205) Če povprečen prihodek na uporabnika pomnožimo z ocenjenim številom dodatnih uporabnikov, dobimo dodatne prihodke, ki jih je ustvaril ukrep pomoči. Dodatne stroške servisiranja teh uporabnikov ⁽⁷¹⁾ je treba odšteti od te številke, da dobimo znesek, ki ga je treba vrniti. Komisija pričakuje, da bodo dodatni stroški razmeroma nizki, ker so mejni stroški prenosa zanemarljivi in ker se fiksni stroški ne smejo vključiti v izračun.

V.D IZVAJANJE ODLOČBE

(206) Kot je navedlo Sodišče Evropskih skupnosti, lahko država članica, ki naleti na nepredvidene ali nepredvidljive težave ali opazi posledice, ki jih je Komisija spregledala, te težave

⁽⁷⁰⁾ Ti modeli se veliko uporabljajo v akademski literaturi za ocenjevanje vprašanj, povezanih z izbiro uporabnikov. Številne bolj specializirane znanstvene knjige o ekonometriji vključujejo uvod k tem modelom. Glej na primer W. Greene (2000), *Econometric Analysis*, fourth ed., Prentice Hall, Upper Saddle River, NJ, ali G.S. Maddala, *Limited Dependent Variables and Qualitative Variables in Econometrics*, Cambridge University Press, 1983.

⁽⁷¹⁾ Tem stroškom se pogosto pravi „izogibni stroški“, tj. stroški, ki bi se jim izognili, če ne bi bil noben dodaten gledalec pridobljen s subvencijo.

predloži v obravnavo Komisiji skupaj s predlogi za ustrezne spremembe. V takem primeru morata Komisija in zadevna država članica v dobri veri sodelovati za odpravo težav, pri čemer v celoti upoštevata določbe Pogodbe ES ⁽⁷²⁾.

(207) Komisija zato Italijo poziva, naj predloži Komisiji v obravnavo katero koli težavo, na katero lahko naleti pri izvajanju te odločbe.

(208) Komisija je zato –

SPREJELA NASLEDNJO ODLOČBO:

Člen 1

Shema, ki jo je Republika Italija nezakonito izvajala za digitalne prizemne izdajatelje televizijskega programa, ki ponujajo plačljive televizijske storitve, in kabelske operaterje plačljive televizije, je državna pomoč, ki ni združljiva s skupnim trgov.

Člen 2

1. Republika Italija sprejme vse potrebne ukrepe za povrnitev pomoči, opredeljene v členu 1, od upravičencev.

2. Vračilo se izvede nemudoma in v skladu s postopki nacionalne zakonodaje pod pogojem, da omogočajo takojšnjo in učinkovito izvajanje te odločbe. Zneski, ki jih je treba vrniti, vključujejo obresti od datuma, ko je bila pomoč na razpolago upravičencem, do datuma, ko so jo vrnili.

3. Obresti, ki jih je treba vrniti na podlagi odstavka 2, se izračunajo v skladu s postopkom iz členov 9 in 11 Uredbe Komisije (ES) št. 794/2004 z dne 21. aprila 2004 o izvajanju Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 93 Pogodbe ES ⁽⁷³⁾.

Člen 3

Republika Italija v dveh mesecih od datuma obvestila o tej odločbi obvesti Komisijo o ukrepih, ki jih sprejela za usklajitev s to odločbo. Te informacije bo predložila z uporabo vprašalnika, ki je priložen k tej odločbi.

Republika Italija v obdobju iz prvega odstavka predloži tudi dokumente, ki dokazujejo, da se je začel postopek vračila proti upravičencem nezakonito dodeljene in nezdružljive pomoči.

⁽⁷²⁾ Zadeva C 94/87 *Komisija proti Nemčiji* [1989] Recueil - 175, odstavek 9; zadeva C-348/93 *Komisija proti Italiji* [1995] Recueil I-673, odstavek 17.

⁽⁷³⁾ UL L 140, 30.4.2004, str. 1.

Člen 4

Ta odločba je naslovljena na Republiko Italijo.

V Bruslju, 24. januarja 2007

Za Komisijo
Neelie KROES
Članica Komisije

PRILOGA

Informacije v zvezi z izvajanjem Odločbe Komisije C(2006)6634 o shemi državne pomoči C 52/2005 (prej NN 88/2005, prej CP 101/2004) – Italija: subvencija za digitalne sprejemnike

1. Izračun zneska, ki ga je treba vrniti

- 1.1 Navedite naslednje podrobne podatke glede zneska nezakonite državne pomoči, ki je bila dana na razpolago prejemniku:

Datum(-i) plačila ⁽¹⁾	Znesek pomoči ⁽²⁾	Valuta	Identiteta prejemnika

⁽¹⁾ Datum ali datumi, ko je bila pomoč ali posamezni obroki pomoči dani na razpolago prejemniku (če je ukrep sestavljen iz več obrokov in povračil, uporabite ločene vrstice).

⁽²⁾ Znesek pomoči, dan na razpolago prejemniku, v bruto protivrednosti pomoči v obliki nepovratnih sredstev.

Pripombe:

- 1.2 Podrobno pojasnite, kako bodo izračunane zapadle obresti za znesek, ki ga je treba vrniti.

2. Načrtovani ali že sprejeti ukrepi za vračilo

- 2.1 Podrobno opišite, kateri ukrepi so bili sprejeti in kateri ukrepi se načrtujejo za izvedbo takojšnjega in učinkovitega vračila pomoči. Pojasnite tudi, kateri nadomestni ukrepi obstajajo v nacionalni zakonodaji za izvedbo vračila. Če je primerno, navedite pravno podlago za sprejete ali načrtovane ukrepe.
- 2.2 Do katerega datuma bo zaključeno vračilo pomoči?

3. Že izvedeno vračilo

- 3.1 Predložite naslednje podatke o pomoči, ki jo je prejemnik vrnil:

Datum(-i) ⁽³⁾	Znesek vrnjene pomoči	Valuta	Identiteta prejemnika

⁽³⁾ Datum ali datumi, ko je bila pomoč vrnjena.

- 3.2 Priložite dokazila za vračila pomoči iz tabele v točki 3.1.

ODLOČBA KOMISIJE

z dne 7. februarja 2007

o oprostitvi plačila trošarine za mineralna olja, ki se uporabljajo kot gorivo pri proizvodnji aluminijevega oksida v regiji Gardanne, v regiji Shannon in na Sardiniji, ki se izvaja v Franciji, na Irskem in v Italiji (C 78/2001 (ex NN 22/01), C 79/2001 (ex NN 23/01), C 80/2001 (ex NN 26/01))

(notificirano pod dokumentarno številko C(2007) 286)

(Besedila v angleškem, francoskem in italijanskem jeziku so edina verodostojna)

(Besedilo velja za EGP)

(2007/375/ES)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

oprostitvah plačila trošarine za nekatera mineralna olja, če so uporabljena v posebne namene⁽⁴⁾, ki dovoljuje oprostitve plačila trošarin do 31. decembra 2006.

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti prvega pododstavka člena 88(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in zlasti člena 62(1)(a) Sporazuma,

po pozivu vsem zainteresiranim strankam, naj predložijo svoje pripombe v skladu z navedenimi členi⁽¹⁾, in ob upoštevanju teh pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

1. POSTOPEK

(1) Obdavčitev mineralnih olj se usklajuje na ravni Skupnosti vse od začetka veljavnosti Direktive Sveta 92/81/EGS z dne 19. oktobra 1992 o uskladitvi trošarinskih struktur za mineralna olja⁽²⁾. Uporaba mineralnih olj pri proizvodnji aluminijevega oksida ni bila izključena iz področja uporabe Direktive 92/81/EGS, niti ni bila predmet obvezne ali neobvezne oprostitve plačila trošarine v skladu s členom 8 navedene direktive. Člen 6 Direktive Sveta 92/82/EGS z dne 19. oktobra 1992 o približevanju trošarinskih stopenj za mineralna olja⁽³⁾ je določil najnižjo trošarinsko stopnjo za težko kurilno olje, ki jo morajo države članice uporabljati od 1. januarja 1993. Vendar pa je Svet z različnimi odločbami Franciji, Irski in Italiji za mineralna olja, uporabljena pri proizvodnji aluminijevega oksida v regiji Gardanne, regiji Shannon oziroma na Sardiniji, dovolil oprostitve plačila trošarine, ki bi jo bilo sicer treba plačati. Zadnja odločba je Odločba Sveta 2001/224/ES z dne 12. marca 2001 o nižjih trošarinskih stopnjah in

(2) Direktiva Sveta 2003/96/ES z dne 27. oktobra 2003 o prestrukturiranju okvira Skupnosti za obdavčitev energentov in električne energije⁽⁵⁾ je z 31. decembrom 2003 razveljavila Direktivo 92/82/EGS. Člen 2(4)(b) Direktive 2003/96/ES navaja, da se Direktiva ne uporablja za vrsto načinov uporabe energentov, vključno za dvojno uporabo energentov. Druga alineja člena 2(4)(b) navaja, da uporaba energentov za kemijsko redukcijo in elektrolitične in metalurške procese šteje za dvojno uporabo. Uporaba težkega goriva pri proizvodnji aluminijevega oksida se uvršča v to kategorijo. Zato se od 31. decembra 2003 za gorivo, uporabljeno v proizvodnji aluminijevega oksida, ne uporablja več najnižja trošarinska stopnja za težko gorivo. Odstopanja iz Odločbe 2001/224/ES in druga podobna odstopanja so bila vključena v Prilogo II k Direktivi 2003/96/ES.

(3) Komisija je z odločitvami C(2001) 3296, C(2001) 3300 in C(2001) 3295 z dne 30. oktobra 2001⁽⁶⁾ glede oprostitve sprožila postopek na podlagi člena 88(2) Pogodbe. Komisija je z Odločbo Komisije 2006/323/ES⁽⁷⁾ z dne 7. decembra 2005 (notificirano pod dokumentarno številko C(2005) 4436) zaključila navedeni postopek v zvezi s pomočjo, dodeljeno v obdobju do 31. decembra 2003, in razglasila, da je del pomoči nezdržljiv s skupnim trgov. Za obdobje po 1. januarju 2004 pa je bil postopek podaljšán. Uvodne izjave 6 do 15 Odločbe 2006/323/ES podajajo podroben opis korespondence med Komisijo, zadevnimi državami članicami, prejemniki pomoči in Evropskim združenjem za aluminij (v nadaljnjem besedilu „EAA“) pred decembrom 2005.

⁽¹⁾ UL C 30, 2.2.2002, str. 17. str. 21 in str. 25, ter UL C 109, 9.5.2006, str. 2.

⁽²⁾ UL L 316, 31.10.1992, str. 12. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 94/74/ES (UL L 365, 31.12.1994, str. 46).

⁽³⁾ UL L 316, 31.10.1992, str. 19. Direktiva, kakor je bila spremenjena z Direktivo 94/74/ES.

⁽⁴⁾ UL L 84, 23.3.2001, str. 23. Za podrobnejše sklicevanje na predhodne odločbe glej odločbo Komisije z dne 7. decembra 2005.

⁽⁵⁾ UL L 283, 31.10.2003, str. 51. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 2004/75/ES (UL L 157, 30.4.2004, str. 100).

⁽⁶⁾ Glej opombo 1.

⁽⁷⁾ UL L 119, 4.5.2006, str. 12.

- (4) Odločba 2006/323/ES je bila poslana Franciji, Irski in Italiji z dopisi z dne 8. decembra 2005 (D/206670, D/206671, D/206673). Zadevnim upravičencem in EAA je bila poslana z dopisi z dne 23. januarja 2006 (D/50525, D/50526, D/50527 in D/50528). Tri države članice in dva upravičenca so se na odločbo pritožili⁽⁸⁾. Irski upravičenec, Aughinish Alumina Ltd (v nadaljnjem besedilu „Aughinish“), je vložil tudi predlog za odlog izvršbe odločbe. Prošnja je bila evidentirana kot zadeva T-69/06R. Sodišče prve stopnje je z odredbo z dne 2. avgusta 2006⁽⁹⁾ zavrnilo predlog za izdajo začasne odredbe.
- (5) Odločba 2006/323/ES je bila objavljena v *Uradnem listu Evropske unije* 4. maja 2006 in tretje stranke so bile z obvestilom, ki je bilo objavljeno v *Uradnem listu Evropske unije* 9. maja 2006⁽¹⁰⁾, pozvane, naj predložijo svoje pripombe. Komisija je prejela pripombe Aughinisha z dopisom z dne 9. junija 2006 (evidentiranim istega dne pod številko A/34490) in Eurallumina SpA (v nadaljnjem besedilu „Eurallumina“), italijanskega upravičenca, z dopisom z dne 24. julija 2006 (evidentiranim 25. julija 2006 pod številko A/35967). Slednji dopis je bil poslan in prejet šele po enomesečnem odlogu, določenem v pozivu za predložitev pripomb, objavljenem v *Uradnem listu Evropske unije*, tako da Komisiji v okviru tega postopka načeloma ni treba upoštevati teh pripomb. Komisija je o tem obvestila Eurallumina z dopisom z dne 2. avgusta 2006 (D/56648). Eurallumina je odgovoril z dopisom z dne 3. avgusta 2006 (evidentiranim 4. avgusta 2006 pod številko A/36269). Komisija kljub temu meni, da pripombe Eurallumine vsebujejo veliko pripomb, ki jih je Komisija že prejela v okviru predhodne odločbe, in da so podobne pravočasno prejetim pripombam, ki so obravnavane v tej odločbi.
- (6) Pripombe Aughinisha so bile poslane Franciji, Irski in Italiji z dopisi z dne 20. junija 2006 (D/55106, D/55107 in D/55109).
- (7) Francija in Irska sta zaprosili za podaljšanje roka za odgovor na Odločbo 2006/323/ES in Komisija je njuni prošnji ugodila. Komisija je opomnila Irsko in Italijo na svoj poziv k predložitvi pripomb z dopisoma z dne 9. marca 2006 (D/52054 in D/52055). Francija, Irska in Italija so poslale pripombe na odločbo Komisije z dopisi z dne 14. februarja 2006 (evidentiranim 15. februarja 2006 pod številko A/31248), 12. aprila 2006 (evidentiranim 18. aprila 2006 pod številko A/32940) in 17. maja 2006 (evidentiranim 18. maja 2006 pod številko A/33852), v tem zaporedju.
- (8) Francija je poslala pripombe na pripombe Aughinisha z dopisom z dne 27. julija 2006 (evidentiranim 28. julija 2006 pod številko A/35952). Italija je z elektronskim sporočilom z dne 24. julija 2006 obvestila Komisijo, da nima več nobenih dodatnih pripomb.

⁽⁸⁾ Zadeve T-50/06, T-56/06, T-60/06, T-62/06 in T-69/06.

⁽⁹⁾ UL C 249, 14.10.2006, str. 10.

⁽¹⁰⁾ Glej opombi 1 in 7.

2. PODROBEN OPIS ZADEVNIH UKREPOV

- (9) Ukrepi sestojijo iz popolne oprostitve plačila trošarine za industrijska težka olja, kadar se uporabljajo pri proizvodnji aluminijevega oksida. Upravičenci oprostitve v Franciji, na Irskem in v Italiji so Alcan, Aughinish in Eurallumina⁽¹¹⁾, v tem zaporedju.
- (10) Irska oprostitvev je vsebovana v oddelku 100(1)(e) irskega Finančnega zakona iz leta 1999, ki odobrava oprostitvev plačila davka na mineralno olje za „kurilno olje, ki je namenjeno proizvodnji aluminijevega oksida, ali je povezano z njo, ali ohranitvi proizvodnega obrata, v katerem poteka navedena proizvodnja“. Obrazložiteni memorandum Finančnega zakona navaja, da „oddelek 100 zagotavlja oprostitvev plačila davka na mineralno olje za olje, ki se uporablja za posebne namene ali v drugih posebnih okoliščinah. Te vključujejo uporabo za namene, ki niso motorno gorivo ali gorivo za ogrevanje, izvoz, kurilno olje, uporabljeno pri proizvodnji aluminijevega oksida, olje, uporabljeno pri plovbi po morju, težko olje, ki se uporablja v komercialnem letalstvu, in reciklirano olje“. Oprostitvev za mineralna olja, ki se uporabljajo pri proizvodnji aluminijevega oksida, na Irskem velja od leta 1983. Ko je bil leta 1999 razveljavljen prvotni zakonski instrument, ki je zagotavljal oprostitvev, je bila oprostitvev ohranjena v Finančnem zakonu iz leta 1999.
- (11) Italijanska oprostitvev plačila trošarine se uporablja za vsa podjetja, ki uporabljajo mineralna olja pri proizvodnji aluminijevega oksida v smislu točke 14 tabele A Temeljnega akta o trošarinah. Oprostitvev je bila uzakonjena s členom 8(5) Zakona št. 331 z dne 12. novembra 1990 o izvedbi Decreto Legge št. 261 z dne 15. septembra 1990. To besedilo je bilo ponatisnjeno v poznejših zadevnih pravnih besedilih, vključno z nacionalnimi ukrepi za prenos Direktive 92/81/EGS in poznejšim „Temeljnim aktom o trošarinah“.
- (12) Pravna podlaga francoske oprostitvev je sprememba Finančnega zakona iz leta 1997 („Loi de finances rectificative pour 1997“). Člen 6 predvideva, da „so dobave težkega olja z vsebnostjo žvepla pod 2 %, vključene v identifikacijski seznam 28a tabele B člena 265(1) Carinskega zakonika, upravičene do oprostitvev davka na domačo porabo za naftne derivate, če se bodo uporabljali kot gorivo v proizvodnji aluminijevega oksida“. Člen 265a Carinskega zakonika govori o proizvodih, namenjenih za druge uporabe kot za motorno gorivo ali gorivo za ogrevanje, ne vključuje pa na primer podobnih določb glede uporabe mineralnih olj v drugih sektorjih industrije.
- (13) Uvodne izjave 16 do 23 Odločbe 2006/323/ES vsebujejo podrobnejši opis zadevnih ukrepov in upravičencev. Zadevne države članice niso navedle, ali nameravajo po letu 2006 še uporabljati oprostitvev, prav tako niso obvestile Komisije o nobeni spremembi veljavne zakonodaje, zlasti o spremembah zaradi prenosa Direktive 2003/96/ES, ki bi lahko vplivale na oceno Komisije.

⁽¹¹⁾ Glej www.alcan.com, www.glencore.com in www.eurallumina.com.

(14) Od sprožitve postopka so se spremenile zadevne davčne stopnje. Dne 1. julija 2006 so se veljavne stopnje trošarin na težko olje za poslovno uporabo v Franciji in na Irskem povzpele na 18,50 EUR in 15,00 EUR. Istega dne so veljavne stopnje v Italiji dosegale 63,75 EUR na tono težkega kurilnega olja z vsebnostjo žvepla nad 1 % in 31,39 EUR na tono težkega kurilnega olja z vsebnostjo žvepla pod 1 %.

3. RAZLOGI ZA SPROŽITEV IN PODALJŠANJE POSTOPKA NA PODLAGI ČLENA 88(2) POGODBE

(15) Komisija je v svojih odločitvah z dne 30. oktobra 2001 o sprožitvi postopka na podlagi člena 88(2) Pogodbe izrazila dvom o združljivosti pomoči s Smernicami Skupnosti o državni regionalni pomoči⁽¹²⁾ in zlasti glede na pravila o pomoči za tekoče poslovanje, vsebovana v navedenih smernicah. Komisija je izrazila dvom tudi v zvezi z združljivostjo pomoči s Smernicami Skupnosti o državni pomoči za varstvo okolja iz leta 1994⁽¹³⁾ in tistimi iz leta 2001⁽¹⁴⁾ (v nadaljnjem besedilu „smernice za okoljsko pomoč“).

(16) Komisija je v Odločbi 2006/323/ES razložila, da jo obhajajo podobni dvomi za obdobje od 1. januarja 2004. Ker države članice in zainteresirane stranke niso imele možnosti, da bi podale pripombe na pravni položaj, ki ga je ustvarila Direktiva 2003/96/ES, se je Komisiji zdelo primerno podaljšati formalni postopek preiskave.

4. PRIPOMBE FRANCIJE, IRSKE IN ITALIJE TER TRETJIH STRANK

(17) Države članice in upravičenci na splošno ostajajo pri pripombah, ki so jih podali prej in ki so predstavljene v uvodnih izjavah 26 do 56 Odločbe 2006/323/ES. Nekatero utemeljitve so določene podrobneje. Poleg tega so imeli še naslednje pripombe.

(18) Ukrepi niso državna pomoč in Direktiva 2003/96/ES to potrjuje. Ustrezajo naravi in logiki ustreznih davčnih sistemov. Če bi bili ukrepi državna pomoč, Direktiva 2003/96/ES izrecno dovoljuje pomoč, vsaj za obdobje do 31. decembra 2006. Kakor koli, navedena direktiva je upravičencem vzbudila pravno utemeljena pričakovanja. Glede na nasprotja z odločbami Sveta, ki so temeljile na predlogih Komisije, precejšnjo zamudo in način, kako je Komisija vodila preiskavo, zahteva po vračilu pomoči tudi krši načelo pravne varnosti in načelo pravičnega upravljanja. Upravičenci so se zaradi zaupanja v odločbo Sveta in direktivo odločili za dolgoročne kapitalske naložbe. Komisija tako ne more sprejeti akta, ki je v očitnem nasprotju z njeno takrat že dolgo uveljavljeno prakso.

(19) Pravila v Direktivi 2003/96/ES razveljavljajo pravila o državni pomoči. Komisija bi lahko izpodbijala veljavnost ukrepov samo v skladu s členom 18(1) Direktive 2003/96/ES, ne pa v skladu s pravili o državni pomoči. Uporaba pravil o državni pomoči bi kršila načelo ohranjanja učinka.

(20) Irska in Aughinish trdita, da je irski ukrep obstoječa pomoč in da Komisija napačno razlaga člen 15 Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 93 Pogodbe ES⁽¹⁵⁾: po izteku desetletnega zastaralnega roka dopis Komisije z dne 17. julija 2000 ne more veljati za dejanje, ki je prekinilo zastaralni rok, in ukrep bi bil obstoječa pomoč tudi v obdobju po 17. juliju 1990. Trdita tudi, da je bila ocena vrste sporazumov med Aughinishem in irskimi organi, ki jo je podala Komisija, napačna: zavezujoče obveze so bile sprejete pred pristopom Irske k Skupnostim.

(21) Italija trdi, da je ukrep tesno povezan z uresničevanjem okoljskih ciljev, povezanih z bremenom, ki je posledica proizvodnje aluminijevega oksida. Aughinish trdi, da je oprostitev vsaj v duhu smernic za okoljsko pomoč in da „ima, ne glede na to, da ne plačuje pomembnega deleža davka“, več kot dovolj spodbud za izboljšanje varstva okolja“.

(22) Irska trdi, da bi nadomestne ukrepe lahko izvajali od 1. januarja 2004, če bi vedeli, da se oprostitev lahko označi za nezdružljivo s skupnim trgov. Irska ima v mislih možnost, da bi razširili področje uporabe oprostitve, tako da bi zajemala tudi težko kurilno olje za dvojno uporabo, ali pa bi jih razširili na energente na splošno za dvojno uporabo. Po mnenju Irske bi tako lahko spremenili oprostitev v splošni ukrep ali v sprejemljivo državno pomoč, na primer v skladu s smernicami za okoljsko pomoč. Glede na te možnosti bi bilo nepravilno zahtevati vračilo za nazaj. Irska poleg tega poudarja, da je Aughinish zaradi razumnega pričakovanja, da bodo oprostitev trajale vsaj do decembra 2006, izvedel različne naložbe.

(23) Komisija bi morala pomoč dovoliti na podlagi na učinkih temelječe ekonomske ocene trgov aluminijevega oksida in njihove konkurenčne strukture. Komisija bi morala pri ocenjevanju državne pomoči upoštevati zunanje vidike konkurenčnosti, kot je bilo predlagano v akcijskem načrtu državnih pomoči. Zagotovljene so bile podrobne informacije o trgih.

(24) Komisija bi morala opustiti formalni postopek preiskave, dokler Sodišče Evropskih skupnosti ne opredeli vprašanj, ki so predmet trenutnega izpodbijanja Odločbe 2006/323/ES.

⁽¹²⁾ UL C 74, 10.3.1998, str. 9.

⁽¹³⁾ UL C 72, 10.3.1994, str. 3.

⁽¹⁴⁾ UL C 37, 3.2.2001, str. 3.

⁽¹⁵⁾ UL L 83, 27.3.1999, str. 1. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 1791/2006 (UL L 363, 20.12.2006, str. 1).

Aughinish poleg tega trdi, da ni primerno, da je Komisija sprejela odločitev o podaljšanju postopka iz člena 88(2) z uvodno izjavo Odločbe 2006/323/ES. Komisija bi morala sprejeti posebno odločbo.

(30) Očitno je, da so oprostitve financirane iz državnih sredstev, saj se država odreka določenim zneskom denarja, ki bi jih sicer pobrala.

(25) EAA k že navedenim stališčem, ki so strnjeno predstavljena v uvodni izjavi 50 Odločbe 2006/323/ES, ni dodal nobene pripombe.

(31) Kot je določeno v uvodnih izjavah 60, 61 in 62 Odločbe 2006/323/ES, ukrepi dajejo ugodnost upravičencem in zanje lahko domnevamo, da vplivajo na trgovanje znotraj Skupnosti ter izkrivljajo ali bi lahko izkrivljali konkurenco. Oprostitve plačila trošarine znižujejo stroške pomembnega prispevka in s tem dajejo ugodnost upravičencem, ki so postavljeni v ugodnejši finančni položaj kot druga podjetja, ki uporabljajo mineralna olja v drugih industrijah ali regijah. Dejstvo, da tekmeccem v industriji aluminijevega oksida v drugih državah članicah mogoče sploh ni treba plačevati takšnih dajatev in da so upravičenci imeli stroške z zmanjšanjem okoljskega vpliva njihove proizvodnje, ne vpliva na to oceno.

(26) Pripombe držav članic in upravičencev se večinoma prekrivajo z njihovimi pisnimi stališči, podanimi med izpodbijanjem Odločbe 2006/323/ES⁽¹⁶⁾, ki poteka pred Sodiščem Evropskih skupnosti.

5. OCENA

5.1 Pomisleki strank o postopku

(27) Stranke trdijo, da bi morala Komisija opustiti formalni postopek preiskave, dokler Sodišče ne opredeli vprašanj, ki so predmet trenutnega izpodbijanja Odločbe 2006/323/ES⁽¹⁷⁾. Vendar pa navedena odločba zadeva obdobje do 31. decembra 2003, medtem ko ta odločba zadeva obdobje od 1. januarja 2004. Poleg tega ta odločba velja, dokler je ne razveljavi Sodišče prve stopnje. Zaradi tega in zaradi stalnega izkrivljanja konkurence, ki ga prinaša državna pomoč, Komisija ne vidi razloga, da bi opustila dokončanje postopka.

(32) Ukrepi dajejo prednost *posameznim* podjetjem, saj se uporabljajo samo za družbe, ki uporabljajo težko gorivo pri proizvodnji aluminijevega oksida, in dejansko v vsaki državi članici uživa ugodnosti takšne oprostitve samo po ena gospodarska družba: Aughinish v regiji Shannon, Eurallumina na Sardiniji in Alcan v regiji Gardanne. Zaradi razlogov iz uvodnih izjav 33 do 40 jih zaradi narave in splošnega sistema ustreznih sistemov energetskega davka ni mogoče šteti za upravičene.

(28) Komisija ni sprejela odločitve o podaljšanju postopka iz člena 88(2) Pogodbe samo z omembo v uvodni izjavi. Posebna pozornost podaljšanju je bila posvečena v preambuli k Odločbi 2006/323/ES. Odločitev o sprožitvi postopka preiskave v skladu s členom 88(2) Pogodbe je bila sporočena v dopisu državi članici, zato ni treba uporabiti strukture normativne odločbe z operativnim delom in oštevilčenimi členi. Poleg tega je iz izpodbijanj Odločbe 2006/323/ES in prejetih pripomb glede podaljšanja postopka jasno, da so se zainteresirane stranke lahko v celoti seznanile z vsemi vidiki vsebine navedene odločbe.

(33) Dvojna uporaba energentov in njihova uporaba kot negoriv in uporaba za mineraloške postopke ne sodi v področje uporabe Direktive 2003/96/ES in države članice lahko od 1. januarja 2004 po lastni presoji odločijo, ali bodo takšne uporabe obdavčile ali ne. Oprostitev za takšno uporabo energentov je res *lahko* splošni ukrep, ki ne vključuje državne pomoči, če ustreza naravi in logiki notranjega davčnega sistema. Uvodna izjava 22 v preambuli k Direktivi 2003/96/ES navaja, da „za energente praviloma velja pravni okvir Skupnosti, če se uporabljajo kot gorivo za ogrevanje ali pogonsko gorivo. V tem pogledu narava in logika davčnega sistema narekuje, da se iz obsega okvira izključi dvojno uporabo energentov in njihovo uporabo kot negoriv kakor tudi za mineraloške postopke.“

5.2 Obstoj državne pomoči od 1. januarja 2004

(29) Člen 87(1) Pogodbe predpisuje, da je „vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva s skupnim trgom, kolikor prizadene trgovino med državami članicami“.

(34) Poleg tega sta Svet in Komisija ob sprejetju Direktive 2003/96/EC skupaj izjavila⁽¹⁸⁾, da „za energente praviloma velja pravni okvir Skupnosti, če se uporabljajo kot gorivo za ogrevanje ali pogonsko gorivo. Mogoče je oceniti, da je v naravi in logiki davčnega sistema, da se iz obsega okvira izključi dvojno uporabo energentov in njihovo uporabo kot negoriv kakor tudi za mineraloške postopke. Države članice lahko za vsako uporabo

⁽¹⁶⁾ Glej opombo 7.

⁽¹⁷⁾ Glej opombo 7.

⁽¹⁸⁾ Dodatek k osnutku zapisnika, 14140/03, z dne 24.11.2003, <http://register.consilium.eu.int/pdf/en/03/st14/st14140-ad01.en03.pdf>.

sprejmejo ukrepe za obdavčitev ali neobdavčitev ali za popolno ali delno obdavčitev. Električna energija, ki se uporablja na podoben način, se mora obravnavati enakovredno. Takšne izjeme od splošnega sistema ali razlikovanja znotraj tega sistema, ki jih upravičuje narava splošnega programa davčnega sistema, ne vključujejo državnih pomoči.“

(35) Svet je tudi izjavil, da „Svet poleg tega izjavlja, da razume pravni položaj, ki je nastal s sprejetjem te direktive, v povezavi s pravili o državni pomoči v Pogodbi, na ravno tak način, kot ga je razložila Komisija na sestanku delovne skupine o davčnih vprašanjih 14. novembra 2002“. V delovnem dokumentu služb, ki so ga obravnavali na navedenem sestanku ⁽¹⁹⁾, je Komisija razložila pojem splošnih ukrepov, pojasnila, da je treba za opredelitev sistema splošne trošarine, ki se uporablja na nacionalni ravni, analizirati položaj v vsaki posamezni državi članici, izjavila je tudi, da „vsebuje osnutek direktive o obdavčitvi energije številne možnosti, zaradi česar je nemogoče vnaprej določiti, ali bo njihov način izvajanja s strani držav članic imel za posledico državno pomoč v smislu člena 87“. Uvodna izjava 32 v preambuli in člen 26(2) Direktive 2003/96/ES države članice opominjata na obveznost uradne priglasitve državne pomoči, določene v členu 88(3) Pogodbe.

(36) V tem posebnem primeru niso niti Francija, Irska in Italija niti noben upravičenec dokazali, da so oprostitve v naravi in logiki domačih sistemov. Nobeden ni na primer razložil, ali je bila dvojna uporaba energentov v drugih proizvodnih procesih oproščena, niso podali niti vzrokov, zakaj ni bila oproščena. Razložili niso niti, kako se oprostitve primerjajo z nacionalnimi davki za elektriko, ki se uporablja predvsem za kemijsko redukcijo ter v elektrolitičnih in metalurških procesih ter porabo energentov za mineraloške postopke, ki so druge uporabe energentov in v skladu s členom 2(4)(b) Direktive 2003/96/ES ne sodijo v področje uporabe te direktive.

(37) Italija je razložila, da če bi kateri koli drugi industrijski subjekt zahteval enako ugodnost, ne bi imel nobene ovire za vstop na zadevni trg. Ni pa popolnoma jasno, kaj je mišljeno s to izjavo in ali to pomeni, da bi bila enaka ugodnost lahko podeljena kateri koli dejavnosti, ki ni proizvodnja aluminijevega oksida. Kakor koli, ugodnosti ne bi podelili samodejno, tako kot je bilo to pri aluminijevem oksidu. Kar zadeva vzroke za oprostitve, se je Italija na primer v svojem dopisu z dne 7. decembra 2000 sklicevala na „priznanje otoka (Sardinije) kot močno prikrašjanega območja in možnost negativnih učinkov na zaposlovanje“ („*reconoscimento dell'isola (Sardegna) quale area fortemente disagiata, ed i possibili effetti negative sull'occupazione*“).

⁽¹⁹⁾ Delovni dokument služb Komisije: Vidiki državne pomoči v predlogu direktive Sveta o obdavčitvi energentov, SEC(2002) 1142 z dne 24.10.2002. Enaka formulacija je bila uporabljena že prej, v Poročilu Svetu Ecofin in v sklepih Sveta (sporočilo predsedstva Svetu Coreper/Ecofin z dne 13.12.2001, 14640/01, FISC 255 z dne 30.11.2001). Glej tudi uvodno izjavo 63 Odločbe z dne 7. novembra 2005.

(38) Kar zadeva irsko oprostitve, vsebuje člen 100 Finančnega zakona iz leta 1999 nekaj posebnih oprostitvev, vendar v logiko splošnega sistema ne vključuje proizvodnje aluminijevega oksida. Prej kaže na to, da je oprostitvev za aluminijev oksid posebna oprostitvev poleg drugih posebnih oprostitvev, kar potrjuje tudi preambula zakona ⁽²⁰⁾. Poleg tega irska zakonodaja izključuje morebitne nove tekmece iz oprostitve davka, kadar dvojna uporaba energentov zadeva druge proizvodne procese. Aughinish glede irskega položaja priznava, da „ne verjame, da obstaja še kaka takšna industrija [ki uživa ugodnost znižanja trošarin kot industrija aluminijevega oksida]“, in da „tudi ne ve za nobene obtožbe o diskriminaciji“. To precej potrjuje selektivni značaj ukrepa.

(39) Francoski organi v dopisu z dne 7. avgusta 1998 navajajo, da so zaprosili za odstopanje od Direktive 92/81/EGS, da bi „vzpostavili sistem trošarin, ki ne škoduje sektorju“ („*pour pouvoir instaurer un regime d'accise non pénalisant pour le secteur*“) (poudarek dodan). Oprostitve bi bila omejena na vnovično vzpostavitev konkurenčnih razmer med družbo Péchiney, ki jo je prevzel Alcan, in drugimi proizvajalci v Skupnosti. Člen 265a Carinskega zakonika ne vsebuje podobnih določb za uporabo energentov v drugih sektorjih.

(40) Države članice in upravičenci dejansko niso opredelili nobene splošne logike svojih davčnih sistemov. Na podlagi informacij, ki jih je imela na voljo Komisija, je jasno, da razlogi za dodelitev pomoči izvirajo bolj iz okoliščin proizvodnje aluminijevega oksida v zadevnih regijah. Te utemeljitve ne izvirajo iz narave in logike posameznih davčnih sistemov. Komisija zato sklepa, da so oprostitve še vedno izredno selektivne, da dajejo prednost proizvodnji določenega proizvoda in, *de facto*, posameznim podjetjem ter da jih ni mogoče upravičiti v okviru logike domačih davčnih sistemov.

(41) Iz tega sledi, da so obravnavane oprostitve državna pomoč.

5.3 Nova pomoč in neobstoječa pomoč

(42) Kot je bilo razloženo v uvodnih izjavah 65 do 70 Odločbe 2006/323/ES, pomoč, dodeljena od 1. januarja 2004, ni državna pomoč v smislu člena 1(b) Uredbe (ES) št. 659/1999.

(43) Trditev Irske in Aughinisha, da so oprostitve predpristopna pomoč, je v nasprotju z dopisom iz maja 1983, s katerim je Irska sprejela, da je pomoč mogoče priglasiti v skladu z določbami člena 88(3) Pogodbe. Poleg tega zaveza o določitvi oprostitve ni isto kot dejanska dodelitev pomoči

⁽²⁰⁾ Glej uvodno izjavo 10.

pred pristopom. In končno, zadevna zakonodaja se je po pristopu temeljito spremenila.

(44) Kot je razloženo v uvodni izjavi 70 Odločbe 2006/323/ES, je pomoč, ki jo je Irska dodelila do 17. julija 1990, obstoječa pomoč zaradi zastaralnega roka iz člena 15 Uredbe (ES) št. 659/1999. Iztek 10-letnega zastaralnega roka ne pomeni, da je obstoječa tudi vsaka pomoč, dodeljena po izteku tega obdobja. Leta 1983 Anghinisu ni bila dodeljena pomoč enkrat in za vselej. Zakonsko sredstvo, ki ga je sprejela Irska za dodelitev oprostitev, je s splošnimi izrazi opredeljeno kot oprostitev za proizvodnjo aluminijevega oksida, torej bi se lahko v skladu z zakonodajo oprostitev razširila na vsakega proizvajalca aluminijevega oksida, ki bi začel proizvodnjo na Irskem. Poleg tega ob sprejetju zakonskega instrumenta ni bila opredeljena oprostitev v zvezi z Aughinishom, takrat tudi ni bilo mogoče oceniti njene vrednosti: zakonski instrument ni opredelil niti spremembe trošarine, plačila katere je bil Aughinish oproščen, niti trajanja oprostitve. Oprostitev zato sodi v opredelitev sheme pomoči iz člena 1(d) Uredbe (ES) št. 659/1999, ki je „akt, na podlagi katerega je mogoče brez nadaljnjih izvedbenih ukrepov dodeliti individualno pomoč podjetjem, opredeljenim v aktu na splošen in abstrakten način“. Tako pomoč sestoji iz vrste dodelitev pomoči, ki so potekale vsakič, ko je Aughinish izvedel carinski postopek, pri katerem bi bilo treba plačati trošarino, če ne bi bilo oprostitve. Pomoč, dodeljena od 17. julija 1990, zato ni obstoječa pomoč v skladu s členom 15 Uredbe (ES) št. 659/1999.

5.4 Združljivost pomoči, dodeljene od 1. januarja 2004

5.4.1 Združljivost po pravilih za okoljsko pomoč

(45) Komisija je proučila, ali pomoč, ki so jo dodelile Francija, Irska in Italija od 1. januarja 2004, izpolnjuje pogoje za izvzetje iz prepovedi državne pomoči iz člena 87(1) Pogodbe. Pomoč je sestavljena iz oprostitve plačila energetskega davka in takšni davki niso namenjeni samo temu, da se iz nje financirajo organi oblasti, temveč tudi zniževanju porabe energije in s tem varstvu okolja. Smernice za okoljsko pomoč iz leta 2001 vsebujejo pravila za oprostitve plačila okoljskih davkov. Zaradi enake obravnave, preglednosti in pravne varnosti so ta pravila za Komisijo zavezujoča.

(46) V zvezi z obdobjem po 1. januarju 2004 določajo uvodne izjave 47 do 52 oddelka E.3.2 smernic za okoljsko pomoč iz leta 2001 pravila, ki se uporabljajo za vso pomoč za tekoče poslovanje v obliki zmanjšanja davkov ali davčnih oprostitev. Kot je razloženo v uvodnih izjavah 73 in 74 Odločbe 2006/323/ES, lahko trošarine za mineralna olja štejejo za okoljske dajatve, treba jih je šteti za obstoječe

davke v smislu točke 51.2 smernic, imajo precejšen pozitivni vpliv na varstvo okolja v smislu točke 51.2(a) in lahko se šteje tudi, da je bilo o oprostivah odločeno že v času sprejetja trošarine. Posledično se lahko v skladu s točko 51.2 smernic uporabljajo določbe iz točke 51.1.

(47) V skladu s točko 51.1 se lahko odobrijo davčne oprostitve za obdobje desetih let. Po preteku tega obdobja in v skladu s točko 23 smernic o okoljski pomoči lahko države članice Komisiji prigrasijo podaljšanje zadevnih ukrepov in ta lahko pri analizi sprejme pristop iz te točke, pri čemer upošteva pozitivne rezultate za varstvo okolja, ki so posledica sprejetja dajatev. Irska in italijanska oprostitev v tej zadevi sta bili odobreni leta 1993 in francoska oprostitev je bila odobrena leta 1997, kar pomeni, da ukrepi veljajo že več kot deset let.

(48) Nobena država članica ni potrdila ali zanikala, da se bodo oprostitev še naprej uporabljale po 31. decembru 2006. Nobena država članica ni za oprostitve, ki se uporabljajo, navedla nobene druge časovne omejitve kot datuma 31. december 2006, kar v skladu z davčno zakonodajo Skupnosti ni zavezujoča omejitev, saj oprostitev ne sodijo v področje uporabe Direktive 2003/96/ES. Nobena država članica ni niti prigrasila podaljšanja zadevnega ukrepa v skladu s smernicami za okoljsko pomoč. Kot kaže, takšnih omejitev ne vsebujejo niti določbe davčne zakonodaje zadevnih držav članic. Komisija meni, da so v tem primeru še vedno prisotne okoliščine iz točke 23 smernic. Tako bi lahko Komisija v skladu s točko 51.1 smernic dovolila nadaljnjo pomoč, vendar samo pod pogojem, da bi zanjo veljala časovna omejitev največ desetih let.

(49) Kot je bilo razloženo v uvodni izjavi 75 Odločbe 2006/323/ES, pogoji za uporabo točke 51.1(a) smernic za okoljsko pomoč niso izpolnjeni in se v tej zadevi uporabljajo zgolj določbe iz točke 51.1(b).

(50) Od 1. januarja 2004 obdavčitev mineralnih olj, ki se uporabljajo za dvojno uporabo, uporabo kot negoriv in za mineraloške postopke, ne sodi v področje uporabe usklajenih ukrepov Skupnosti, zato od tega datuma oprostitev zadevajo domače davke, določene v odsotnosti davka Skupnosti v smislu druge alineje točke 51.1(b) smernic za okoljsko pomoč. Navedena določba od gospodarskih družb, ki imajo koristi od oprostitve, zahteva, da plačajo „pomemben del“ državnega davka. Razlog za to je spodbujanje podjetij k izboljšanju njihove okoljske učinkovitosti. To sledi iz besedila prve alineje točke 51.1(b) smernic, ki dovoljuje zmanjšanje usklajenega davka, če upravičenci plačajo več od najnižjega zneska Skupnosti, „da bi podjetja spodbujali k izboljšanju varstva okolja“. Enako velja, če je državni davek znatno višji kot primerljivi davki v (nekaterih) drugih državah članicah, kot je bilo pri Italiji.

V praksi Komisije ⁽²¹⁾ je postalo jasno, da se lahko kot pomemben delež ponavadi šteje 20 % domačega davka ali najnižji znesek Skupnosti, ki se uporablja za druge uporabe energije, ki sodijo v področje uporabe Direktive 2003/96/ES (15 EUR na tono), čeprav se najnižji znesek Skupnosti ne uporablja za trenutno uporabo energije. Zato Komisija meni, da se lahko za združljivo s skupnim trgom šteje zgolj oprostitev, ki presega stopnjo 20 % domačega davka ali presega 15 EUR na tono, kar koli je nižje; oprostitev do stopnje 20 % ali do 15 EUR na tono pomeni nezdružljivo pomoč.

5.4.2 Združljivost pomoči na podlagi člena 87(3)(a) Pogodbe in na podlagi drugih določb

- (51) Iz razlogov, razloženih v uvodnih izjavah 78 do 81 in 82 do 86 Odločbe 2006/323/ES, pomoč ne more biti združljiva s skupnim trgom v skladu s členom 87(3)(a) Pogodbe, niti zanjo ne veljajo izjeme iz člena 87(2) in (3) Pogodbe.
- (52) Utemeljevanje ocene na oddelku E.3.2 smernic o okoljski pomoči je ustrezno, ker pravila v navedenem oddelku upoštevajo gospodarske dejavnike, zlasti tveganje za izgubo mednarodne konkurenčnosti zaradi neuskkljenosti davkov, in celo dovoljujejo popolne oprostitve za določena podjetja, če se ta z državo članico dogovorijo za izboljšanje okoljske učinkovitosti. Vendar v teh primerih takšni dogovori niso bili sklenjeni, zaradi česar ni mogoče upravičiti popolne oprostitve davka v skladu s točko 51.1(a) okoljskih smernic. Kljub temu informacije o trgih aluminijevega oksida, ki jih je zagotovila Komisija, potrjujejo, da je odobritev večine pomoči primerna in da je lahko, kot je bilo sklenjeno zgoraj, v skladu s točko 51(1)(b) smernic za okoljsko pomoč upravičena s splošnimi pozitivnimi rezultati na okoljskem področju, ki so posledica sprejetja davkov. Vendar pa morajo upravičenci pri tej odobritvi plačati več od najnižjega zneska Skupnosti ali pomemben del državnega davka, kar velja za potrebno spodbudo podjetjem, da izboljšajo varstvo okolja. Za tisti del pomoči, ki v skladu s smernicami za okoljsko pomoč ne more veljati za združljivega, ni nobenega razloga za opiranje na druge določbe v drugih sporočilih Komisije.

⁽²¹⁾ Glej npr. Odločbo Komisije z dne 30. junija 2004 v zadevi C42/2003 (UL L 165, 25.6.2005, str. 21), Odločbo z dne 13. februarja 2002 v zadevi N449/01 (UL C 137, 8.6.2002, str. 24), Odločbo z dne 11. decembra 2002 v zadevi N74/A/2002 (UL C 104, 30.4.2003, str. 9) in Odločbo z dne 11. decembra 2001 v zadevah NN3A/2001 in NN4A/2001 (UL C 104, 30.4.2003, str. 10). Te zadeve so zlasti pomembne, ker so prav tako zadevale oprostitve plačila davka na energijo. Po drugi strani pa je iz Odločbe Komisije o delnem povračilu davka na odpadne vode na Danskem, Odločba z dne 3. aprila 2002 v zadevi NN30/A-C/2001 (UL C 292, 27.11.2002, str. 6), razvidno, kaj bi lahko za Komisijo veljalo za preizkzo.

- (53) Ker ni drugih razlogov, na podlagi katerih bi ugotovili, da je pomoč združljiva s skupnim trgom, je mogoče združljivost s skupnim trgom ugotoviti samo za del pomoči, ki ustreza smernicam za okoljsko pomoč, kot je bilo opredeljeno v uvodni izjavi 50.

6. VRAČILO NEZDRUŽLJIVE POMOČI

- (54) V skladu s členom 14(1) Uredbe (ES) št. 659/1999 se Komisija v primerih nezakonite pomoči, za katere se sprejmejo negativne odločbe, odloči, da mora zadevna država članica sprejeti vse potrebne ukrepe, da upravičenec vrne pomoč.
- (55) Uvodne izjave 95 do 100 Odločbe 2006/323/ES razlagajo, zakaj načelo legitimnih pričakovanj in načelo pravne varnosti ali katero koli drugo od splošnih načel prava Skupnosti preprečujejo izterjavo nezakonite in nezdružljive pomoči, dodeljene do 2. februarja 2002, od upravičencev. Vendar pa uvodni izjavi 101 in 102 razlagata, zakaj ta načela ne preprečujejo izterjave nezakonite in nezdružljive pomoči, dodeljene med 3. februarjem 2002 in 31. decembrom 2003. Utemeljitev iz zadnjih uvodnih izjav se prav tako uporabljajo za pomoč, dodeljeno od 1. januarja 2004.
- (56) Poleg tega priprava in sprejetje Direktive 2003/96/ES pri upravičencih ni mogla vzbuditi legitimnih pričakovanj, niti načelo pravne varnosti ne preprečuje izterjave. Uvodna izjava 32 preambule k direktivi se nanaša na obveznost iz člena 88(3) Pogodbe, po kateri morajo države članice priglasiti državno pomoč, in izrecno določa, da ta direktiva „ne vpliva na izid kakršnih koli prihodnjih postopkov glede državnih pomoči, ki bi bili lahko začeti v skladu s členoma 87 in 88 Pogodbe“. Sklicevanja na kakršne koli *prihodnje* postopke glede državnih pomoči v navedeni uvodni izjavi ni mogoče razumeti kot odobritve pomoči v skladu s postopkom, ki se je že začel, ko je bila direktiva sprejeta. Pravzaprav je bila enaka formulacija vključena že v uvodno izjavo 6 preambule k Odločbi 2001/224/ES, s katero so se odstopanja podaljšala do konca leta 2006. Obrazložitevni memorandum, ki je priložen k predlogu Komisije za navedeno odločbo ⁽²²⁾, se glasi: „Komisija predlaga, da [...] se podaljša dveletno obdobje za [...] odstopanja, ki zahtevajo podrobno preverjanje, zlasti glede na pravila o državni pomoči [...] Kljub temu nič iz te odločbe ne razveljavlja zahteve, da države članice Komisijo v skladu s členom 88 Pogodbe obvestijo o primerih morebitne državne pomoči. Takšna obvestila se pregledajo v skladu s pogoji člena 87 Pogodbe.“ Poleg tega je Komisija poleti 2000 že prosila države članice, naj jo obvestijo o zadevnih ukrepih.

⁽²²⁾ COM(2000) 678.

- (57) Uvodna izjava 22 preambule k Direktivi 2003/96/ES navaja, da: „za energente praviloma velja pravni okvir Skupnosti, če se uporabljajo kot gorivo za ogrevanje ali pogonsko gorivo. V tem pogledu narava in logika davčnega sistema narekujeta, da se iz obsega okvira izključi dvojno uporabo energentov in njihovo uporabo kot negoriv kakor tudi za mineraloške postopke. [...]“ Navedena uvodna izjava se sicer ne sklicuje na člena 87 in 88 Pogodbe, vendar je vseeno ni mogoče razumeti, kot da omejuje koncept državne pomoči, kot je določen v členu 87(1) Pogodbe. Komisija je razložila pojem splošnih ukrepov v delovnem dokumentu služb, v katerem je razloženo: „V tej zadevi je treba analizirati položaj v vsaki posamezni državi članici in opredeliti sistem splošnih trošarin, ki se uporablja na nacionalni ravni.“⁽²³⁾ Dokument je bil obravnavan na sestanku delovne skupine Sveta 14. novembra 2002. Dokument v nadaljevanju podaja razlago pogojev, v skladu s katerimi je pomoč v obliki davčnih ukrepov lahko združljiva s skupnim trgov. Zapisnik zasedanja Sveta z dne 27. oktobra 2003, ko je bila sprejeta Direktiva 2003/96/ES, se izrecno sklicuje na razlage, ki so bile podane na sestanku delovne skupine Sveta 14. novembra 2002.
- (58) Čeprav „dvojna uporaba energentov“ ne sodi v področje uporabe Direktive 2003/96/ES, člen 18 Direktive pooblašča države članice, da še naprej uporabljajo oprostitve, kakor so določene v Prilogi II. Navedena priloga vključuje vse tri oprostitve, na katere se nanaša odločba, za obdobje, predvideno pri zadnjem podaljšanju leta 2001, torej do 31. decembra 2006. Vendar pa to ni odobritev v skladu s pravili o državni pomoči, za uveljavljanje katerih je pristojna Komisija. Nasprotno, ravno to kaže na morebitno relevantnost uvodne izjave 32. Utemeljitev držav članic in upravičencev, da odobritev Sveta razveljavlja postopke državne pomoči, ni pravilna.
- (59) Ko je bila sprejeta Direktiva 2003/96/ES, sta Komisija in Svet skupaj razglasila, da „bi morala Komisija storiti vse, kar je v njeni moči, za zagotovitev, da bi ukrepi, ki jih države članice sprejmejo v skladu z oprostitvami in znižanji davkov iz direktive, veljali za združljive s pravili o državni pomoči“. Komisija mora seveda delovati v okviru veljavnih pravil o državni pomoči, v tem primeru zlasti v skladu s smernicami za okoljsko pomoč. Navedena izjava pa se vsekakor ne uporablja za oprostitve, na katere se nanaša ta odločba, saj ne sodijo v področje uporabe Direktive.
- (60) Direktiva 2003/96/ES, delovni dokument služb ter zgornja skupna izjava Komisije in Sveta niso nikoli potrdili, da nezdružljiva državna pomoč ne bi obstajala. Treba je spomniti, da je Komisija sprožila postopek iz člena 88(2) in da bi lahko katera koli zainteresirana stranka zaprosila Komisijo, naj sprejme dokončno odločitev. Sprožitev postopka iz člena 88(2) je ogrozila nadaljnji obstoj upravičenih izjem (če so sploh obstajale) zaradi odsotnosti nezdružljive pomoči.
- (61) Odločba 2001/224/ES in predhodne odločbe Sveta o oprostitvah niso bile odločbe o državni pomoči. Pravzaprav je Komisija že dolgo izražala dvome o združljivosti oprostitvev s pravili o državni pomoči.
- (62) Kar zadeva trajanje preiskave v tem primeru, se je Komisiji zdelo potrebno počakati na sprejetje Direktive 2003/96/ES in podaljšati postopek z Odločbo 2006/323/ES, tako da bi lahko pridobila stališča držav članic na položaj v vsaki državi članici, ki bi nastal zaradi prenosa Direktive 2003/96/ES, ki omogoča vrsto možnih izidov. Kakor koli, „preudaren poslovnež“ bi se moral zavedati naslednjega: ko se enkrat začne preiskava o nezakoniti pomoči, obstaja možnost, da se izkaže, da je ta pomoč nezdružljiva s Pogodbo, in iz tega skoraj neizogibno izhaja, da bo Komisija odredila vračilo pomoči. Države članice in upravičenci bi lahko od Komisije zahtevali, da prej zaključijo postopek, če bi želeli razmisliti o alternativnih naložbah ali alternativnih ukrepih, ki bi bili skladni s smernicami za okoljsko pomoč.
- (63) Zaradi vsega navedenega upravičenci ne morejo imeti pravno utemeljenih pričakovanj, ki bi preprečevala vračilo nezdružljive državne pomoči po 31. decembru 2003, poleg tega vračila ni mogoče preprečiti niti na podlagi načela pravne varnosti.

7. ODLOG PLAČILA ZDRUŽLJIVE POMOČI

- (64) Sodišče Evropskih skupnosti je v svoji sodbi v zadevi C-355/95P, *Textilwerke Deggenedorf GmbH (TWD) proti Komisiji*, navedlo, da „mora Komisija pri preiskovanju združljivosti državne pomoči s skupnim trgov upoštevati vse pomembne dejavnike, kar po potrebi zajema tudi okoliščine, ki so bile že raziskane v predhodni odločbi, in obveznosti, ki so bile z navedeno odločbo mogoče naložene državi članici“. Po mnenju Sodišča Evropskih skupnosti bi bila združljivost nove pomoči lahko odvisna od predhodnega obstoja nezakonite pomoči, ki ni bila povrnjena, saj bi lahko kumulativni učinek pomoči pomembno izkrivljal konkurenco na skupnem trgu. Zato Komisija pri preiskovanju združljivosti državne pomoči s skupnim trgov lahko upošteva tako kumulativni učinek te pomoči s staro kot dejstvo, da takšna pomoč ni bila povrnjena⁽²⁴⁾.
- (65) Zato Komisija pri presojanju ukrepa nove pomoči v skladu s to sodno prakso upošteva dejstvo, da upravičenci mogoče niso ravnali v skladu s predhodnimi odločbami Komisije, s katerimi jim je odredila, naj povrnejo prej nezakonito in

⁽²³⁾ Glej opombo 17 zgoraj.

⁽²⁴⁾ [1997] Recueil I-2549, odstavki 25–27.

nezdružljivo pomoč. Komisija v takih primerih preveri učinke kombinacije nove pomoči in stare nezdružljive pomoči, ki še ni bila povrnjena, na upravičence.

- (66) Francija, Irska in Italija niso še dejansko povrnila pomoči, za katero je Komisija v Odločbi 2006/323/ES ⁽²⁵⁾ ugotovila, da je nezdružljiva. Zneski, ki jih je treba povrniti, kot so jih izračunale države članice in brez obresti, dosežajo 786 668 EUR, 8 095 881,43 EUR in 6 612 489,02 EUR, v tem zaporedju. Poleg tega je ta odločba opredelila tudi nezdružljivo pomoč, dodeljeno za dodatno obdobje, ki jo je tudi treba povrniti. Kumulacija teh zneskov pomoči s sicer združljivo pomočjo bo še naprej izkrivljala konkurenco v obsegu, ki je v nasprotju s skupnim interesom, poleg tega ni bilo razlogov, ki bi upravičili takšno izkrivljanje. Zato je treba opustiti vsa plačila nezdružljive pomoči, kot je bila opisana v točki 50 zgoraj, dokler ne bodo upravičenci vrnili vse nezdružljive pomoči.

8. SKLEP

- (67) Sklepa se, da so oprostitve trošarine za težka kurilna olja, ki se uporabljajo v proizvodnji aluminijevega oksida in ki so jih Francija, Irska in Italija dodelile od 1. januarja 2004, državna pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe. Pomoč je delno nezdružljiva s skupnim trgov, ker upravičenci niso plačali pomembnega deleža davka. Del oprostitve, ki presega stopnjo 20 % ravni davka, ki bi ga sicer bilo treba plačati, ali 15,00 EUR na 1 000 kg, kar koli je nižje, je lahko združljiv s skupnim trgov, če je bil dodeljen za največ 10 let, nakar je treba pomoč pregledati. Preostalo pomoč je treba razglasiti za nezdružljivo s skupnim trgov.
- (68) Od Francije, Irske in Italije je treba zahtevati, da sprejmejo vse potrebne ukrepe, da bodo od prejemnikov dobile vrnjeno nezdružljivo pomoč, ki je bila dodeljena od 1. januarja 2004 naprej.
- (69) Od Francije, Irske in Italije je treba zahtevati, da opustijo uporabo oprostitve, dokler ne dobijo od svojih upravičencev povrnjene pomoči, ki je v skladu z Odločbo 2006/323/ES in to odločbo nezdružljiva s skupnim trgov.
- (70) Francoski, irski in italijanski organi morajo upravičencem ukrepov nemudoma poslati izvod te odločbe –

⁽²⁵⁾ Proti odločbi je bila vložena pritožba pred Sodiščem Evropskih skupnosti, vendar pritožba v skladu s členom 242 Pogodbe nima odločilnega učinka.

SPREJELA NASLEDNJO ODLOČBO:

Člen 1

Oprostitve plačila trošarin za težka kurilna olja, ki se uporabljajo v proizvodnji aluminijevega oksida in ki so jih Francija, Irska in Italija dodelile od 1. januarja 2004, so državna pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe.

Člen 2

Pomoč iz člena 1 je združljiva s skupnim trgov, če upravičenci plačajo vsaj 20 % trošarine, ki bi jo morali plačati sicer, ali najnižjo raven obdavčitve, kot je določena v Direktivi 2003/96/ES (15,00 EUR na 1 000 kg), kar koli je nižje, pod pogojem, da pomoč traja največ 10 let.

Člen 3

Pomoč iz člena 1 ni združljiva s skupnim trgov, če upravičenci ne plačajo vsaj 20 % trošarine, ki bi jo morali plačati sicer, ali najnižji znesek Skupnosti (15,00 EUR na 1 000 kg), kar koli je nižje.

Člen 4

1. Francija, Irska in Italija sprejmejo vse potrebne ukrepe, da od upravičencev izterjajo pomoč iz člena 3, ki je bila nezakonito dana na voljo upravičencem.

2. Vračilo se izvede nemudoma in v skladu s postopki nacionalne zakonodaje, če omogočajo takojšnje in učinkovito izvajanje odločbe.

3. Pomoč, ki jo je treba povrniti, vključuje obresti od dneva, ko je bila dana na razpolago upravičencem, do dneva njenega vračila. Obrestna mera se izračuna na podlagi obrestnoobrestnega računa v skladu z določbami poglavja V Uredbe Komisije (ES) št. 794/2004 ⁽²⁶⁾.

4. Francija, Irska in Italija preklicajo vsa izplačila neporavnane pomoči iz člena 3, z začetkom veljavnosti na datum obvestila o tej odločbi.

5. Francija, Irska in Italija zagotovijo, da se ta odločba izvede v štirih mesecih od datuma obvestila o njej.

Člen 5

Francija, Irska in Italija odložijo izplačevanje pomoči iz člena 2 upravičencem, ki še niso povrnila pomoči, v Odločbi 2006/323/ES opredeljene kot nezdružljive s skupnim trgov, in pomoči iz člena 3 te odločbe, če je bila upravičencem dana na voljo nezakonito, skupaj z obrestmi.

⁽²⁶⁾ UL L 140, 30.4.2004, str. 1.

Člen 6

1. Francija, Irska in Italija redno obveščajo Komisijo o napredku nacionalnih postopkov za izvedbo te odločbe, dokler se ti postopki ne zaključijo.
2. Francija, Irska in Italija v dveh mesecih od datuma obvestila o tej odločbi obvestijo Komisijo o skupnem znesku, ki ga morajo vrniti upravičenci, pri čemer morajo z uporabo preglednice v Prilogi navesti znesek glavnice in obresti, predložiti morajo tudi podroben opis že sprejetih in načrtovanih ukrepov, potrebnih za uskladitev s to odločbo. V enakem roku pošljejo Komisiji vse dokumente, iz katerih je razvidno, da je bila upravičencem naložena vrnitev pomoči.
3. Francija, Irska in Italija v dveh mesecih po datumu obvestila o tej odločbi Komisiji predložijo dokaze, da so ravnale v skladu s členom 6.

4. Francija, Irska in Italija po preteku obdobja iz odstavkov 2 in 3 Komisiji na njen enostavni zahtevek predložijo poročilo o že sprejetih in načrtovanih ukrepih za zagotovitev skladnosti s to odločbo. Poročilo vsebuje tudi podrobne informacije o zneskih pomoči in obresti, ki so jih upravičenci že vrnili.

Člen 7

Ta odločba je naslovljena na Francosko republiko, Irsko in Italijansko republiko.

V Bruslju, 7. februarja 2007

Za Komisijo
Neelie KROES
Članica Komisije

PRILOGA

Podatki o zneskih pomoči, ki so bili prejeti, ki bodo prejeti in ki so bili že povrnjeni (*)

Identiteta upravičenca	Skupni znesek pomoči, prejet v okviru sheme	Skupni znesek pomoči, ki jo je treba vrniti (Glavnica)	Skupni znesek pomoči, ki je bila že vrnjena	
			Glavnica	Obresti vračila

(*) Milijon v nacionalni valuti.